

Predsednik Tito obiskal Hvar

Na otok je prispel iz
Splita - Povsod so ga
prisrčno pozdravili

SPLIT, 9. avg. (Tanjug) — Predsednik republike Josip Broz Tito si je danes ogledal v Splitu kleti Dioklecianove palače in se z ženo Jovanko sprejel na stari delu mesta, kjer ga je navdušeno pozdravila velika množica prijetno presenečenih Splitčanov in številnih turistov. Po enournem spremljanju po mestu se je predsednik Tito s spremstvom vrnil na ladjo »Galeb«, ki je kmalu potem odplula iz splitske luke.

Med podrobnim ogledovanjem kleti Dioklecianove palače se je predsednik Tito posebej zanimal za gradbeno arhitekturno obležanje te slovenske antične palače, stare 1600 let. Ko je po visokih stopnicah skozi stari portal prišel na slovit antični trg Dioklecianove palače, ga je sprejela in navdušeno pozdravila velika množica prebivalcev.

Predsednik Tito se je nekaj časa mudil pred slovitim Dioklecianovim mavzolejem, spremljenim v katedralo, potem pa je odšel od peristila do zgradb vseh palač po ulici, kjer so se obrnili stari rimski stebri in originalni tlaki palače. Ves čas so ga ljudje navdušeno pozdravljali in obiskali s cvetjem. Gostje so se komaj prebijali skozi gost špalir na sončno splitsko obalo, kjer so nadaljevali sprehod do avtobusne postaje, od koder so se odpeljali na ladjo.

Predsednik republike Josip Broz Tito z ženo Jovanko je iz Splita prispel danes na otok Hvar. S predsednikom Titom so bili tudi Ivan Gošnjak, Koča Popović, Rodoljub Čolaković, Marjan Cveković in Miroslav Krleža. Obiskali so Vladimira Bakarića, ki se mudi na Hvaru. Predsednik Tito se je z mnogim čolmom pripeljal tudi na otok Brač.

● Nadaljevanje
na zadnji strani

Singapur je neodvisen

Iz Malezijske federacije je izstopil včeraj — Indonezija je pripravljena priznati njegovo neodvisnost

SINGAPUR, 9. avgusta. Davi so tuje agencije objavile, da je Singapur izstopil iz Malezijske federacije. Sporočilo o secesiji Singapura sta razglasila po singapurskem radiu malezijski premier Tunku Abdul Rahman in predsednik singapurske vlade Lee Kuan Yew, ki sta poprej podpisala sporazum o secesiji. Po tem sporazumu bo Singapur odšel suverena in neodvisna država. Indonezijski zunanji minister Subandrio je izjavil, da je Indonezija pripravljena priznati Singapur in navezati z njim diplomatske stike kot z neodvisno državo.

Proklamacija o izstopu Singapura iz Malezijske federacije sta prebrala premier Malezije Abdul Rahman in premier Singapura Lee Kuan Yew na izredni seji vlade. Sporazum, ki sta ga podpisala, je objavljen v današnji izredni izdaji singapurskega uradnega lista. V sporazumu je povedano, da bosta vladi Singapura in Malezije sklenili dogovor o obrambi in medsebojni pomoči. Ustanovili bodo skupni obrambni svet. Malezijska vlada bo imela nekatere ugodnosti pravice, kar se tiče obrambe, tako na primer uporabe vojaških oporišč v Singapur. Malezija in Singapur bosta sodelovala tudi na gospodarskih in drugih področjih.

Ko je premier Lee Kuan Yew govoril o bodoči politiki Singapura, je izrazil željo, da bi imel Singapur prijateljske odnose z Indonezijo, s pogojem, da Indonezija prizna Singapur kot neodvisno in suvereno državo. Singapur bo nad torgoval z vsemi državami, ki so ga pripravljene priznati. Glede na trgovsko tradicijo Singapura bo še naprej poslovala kitajska banka, čeprav je malezijska centralna vlada prej sklenila to banko zapreti. Banka postuje pod kontrolo Pekinga.

Kar pa se tiče zunanje po-

litike, je premier izjavil, da bo Singapur še naprej najtesneje sodeloval z Malezijo, ne samo v obrambnih zadevah, ampak tudi v trgovini in industriji. Potekla je, kot je določeno v sporazumu o secesiji Singapura, da bo Britanija obdržala svoja oporišča v Singapur, v katerih je zdaj okrog 50.000 vojakov.

Singapurski premier se namerava udeležiti afriško-azijske konference, ki bo v začetku novembra v Alžiru.

Malezijski premier Abdul Rahman je v malezijskem parlamentu izjavil, da je Singapur izstopil iz Malezijske federacije zaradi številnih razlik med centralno in singapursko vlado, ki so zlasti prišlo do izraza v zadnjem letu dni. Rekel je, da je bila odločitev o secesiji vzporedna, da pa je postalo nadaljnje sodelovanje med Singapurom in Malezijo nemogoče.

Malezijski parlament je danes s svojim vzdržanim glasom potrdil amandma k ustavi, ki uzakonja ločitev Singapura. Amandma določa, da bo Singapur prejel polno pravico nad svojimi obrambnimi silami, da bo imel zasebno policijo in sodstvo, medtem ko bo obramba še nadalje skupna. Malezija bo imela pravico stacionirati svoje enote na singapurskem ozemlju. Nobena stran ne sme skleniti s kakšno drugo državo sporazumov ali pogodb, ki bi bili škodljivi za Malezijo ali Singapur.

Po mnenju londonskih opazovalcev bo nenadna secesija Singapura vsakakor povzročila vzmernjevanje v britanskih političnih krogih. Britanski minister za odnose s Commonwealthom je dejal, da je za odločitev o secesiji pristojna singapurska vlada, ki je zdaj popolnoma neodvisna.

Singapur je bil britanska kolonija, od leta 1959, ko je postal samoupravna država v okviru Commonwealtha. Septembra 1963 let je Singapur priključil Malezijski federaciji, v kateri so še Malaja, Saravak in Sabah. Otok Singapur, na katerem leži istoimensko mesto, je dolg 40 km in širok 20 km. Otok ima milijon 820 tisoč prebivalcev.

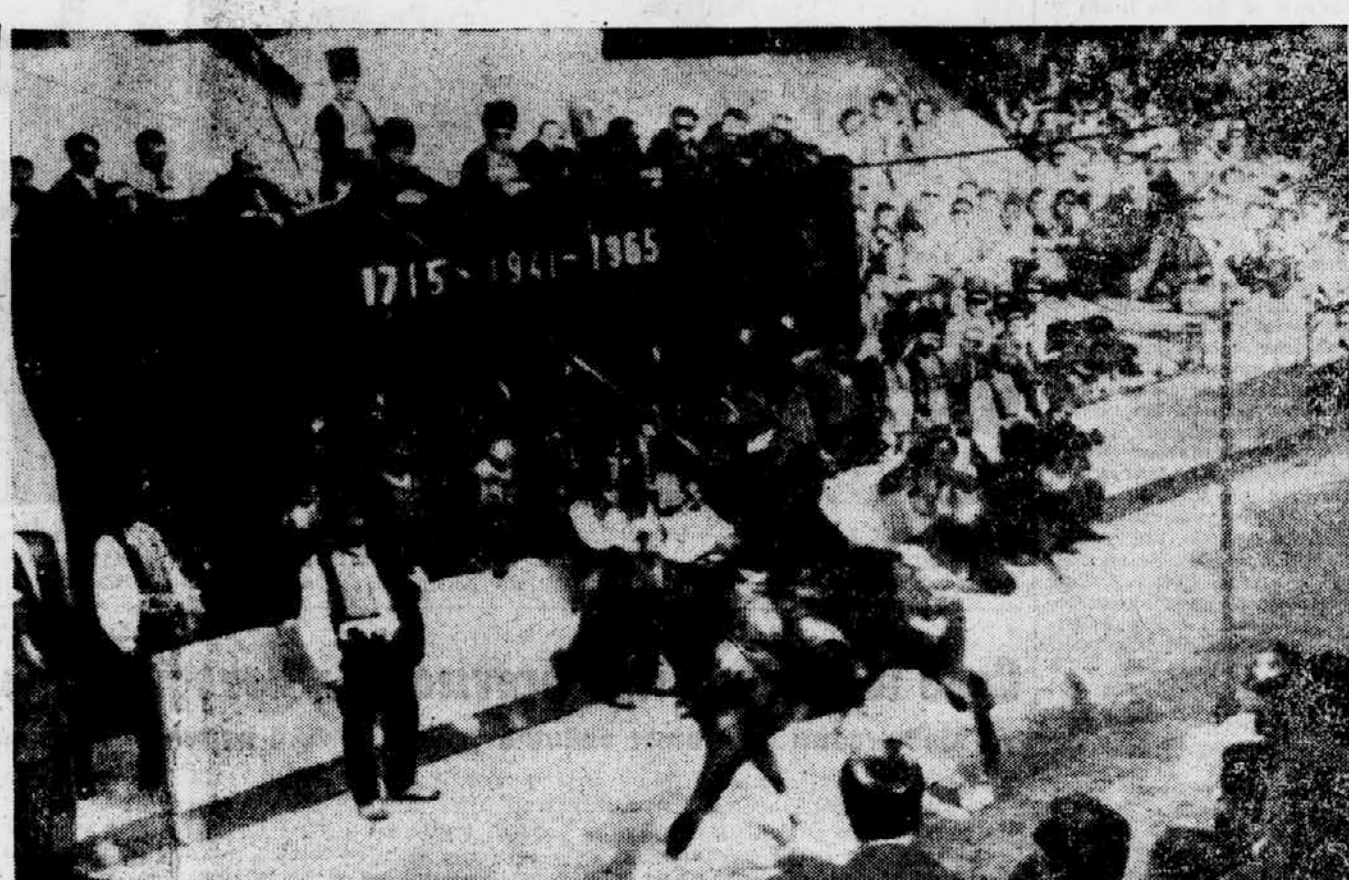
Quaison-Sackey pri U Tantu

NEW YORK, 9. avg. (APF) — Ganski zunanji minister Alex Quaison-Sackey se je danes pogovarjal z generalnim sekretarjem OZN U Tantom in ga obvestil o pogovoru, ki jih je imel v Washingtonu z ameriškim voditeljem o Vietnamu.

Poziv OAD Dominikancem

WASHINGTON, 9. avgusta. (APF) — Posredovalna komisija organizacije ameriških držav je danes poslala nujen poziv dominikanskemu ljudstvu, naj podpre predloge o nacionalni pomiritvi, po katerih bi ustanovili začasno vlado pod predsedstvom Hectorja Garcí Godoya in sprejeli začasno ustavo dežele.

Poziv posredovalne komisije OAD so objavili v Santo Domingu in Washingtonu hkrati z besedilom ustavnega dokumenta in dokumenta o pomiritvi. Oba dokumenta je pripravila posredovalna komisija, v kateri so predstavniki ZDA, Brazilije in Salvadora.

250-LETNICA SINJSKE ALKE — Kakor smo že poročali, so včeraj ob prisotnosti predsednika Tita z vrsto slovesnosti praznovali 250-letnico sinjske alke. Na sliki: Med tekmovalcem alkarjev.

Telefot: Tanjug

Važne odločitve jeseniških železarjev

Kako bodo znižali materialne stroške in povečali produktivnost

JESENICE, 9. avgusta. Med kolektivi, ki so se v novih pogojih gospodarjenja odločili lotiti svojih notranjih problemov, da bi z boljšim gospodarjenjem povečali dohodek in s tem zagotovili povečanje osebnih dohodkov, je gotovo kolektiv jeseniških železarjev. Njen delavski svet je že na današnji seji sprejel obsežen akcijski program, usmerjen v to, da bi hitreje povečali produktivnost dela in znižali proizvodne stroške. Težiče pobud in predlogov je pri tem v kolektivih delovnih enot, ki bo vsaka svoj program še razširila in dopolnila.

Uvod v razpravo o tem programu je bil prikaz rezultatov poslovanja v prvem polletju. V celotni proizvodnji je jeseniška železarna letos presegla plan za 6,4%, plan blagovne proizvodnje pa je bil 1,5%, medtem ko je bila realizacija za 1,1% pod planom. Ustvarjeni dohodek pa je bil 9%, zaostajanje blagovne proizvodnje za trg se po drugi strani kaže v zelo naraslih zalozah nedokončane proizvodnje in polizdelkov, kar valjarne niso šle v korak s povečano proizvodnjo martinare. Realizacija pa je zaostajala za planom, ker niso dosegli planirane maksimalne kvalitete vrst proizvodov, ki imajo višjo ceno. To pa je v veliki meri pripisati okoliščinam, da se je zakasnil začetek obratovanja nove velike elektro peči in da so imeli velike težave pri uvodu ferolitina, ki so potrebne za kvaliteten vrst jekla.

V svojem poročilu je direktor železarne inž. Matevž Hafner najprej analiziral položaj podjetja sprito ukrepov gospodarske reforme, potem pa je prikazal možnosti za zboljšanje poslovanja, za povečanje produktivnosti in za znižanje proizvodnih stroškov, kakor so to ugotovile komisije organov upravljanja v podjetju in v delovnih enotah, da bi mobilizirali vse notranje rezerve in proizvodni stroški čim nižji, dohodek pa čim večji.

Primerjalne analize periodičnega obračuna za prvo letošnje polletje po starih in po novih pogojih so pokazale, da se povečuje dohodek s prodajo na domačem in tu-

jem trgu za 6957 milijonov din, z ugodnejšimi instrumenti pa za 475 milijonov din, skupaj torej za 7432 milijonov din; hkrati pa se s podražitvijo predvsem domačih in uvoznih surovin ter gorila zmanjša dohodek za 6769 milijonov din, tako da iz te primerjalne analize sledi povečanje dohodka za 663 milijonov din.

V zvezi s pogoji zunanjegovinskega poslovanja je inž. Hafner omenil, da so doslej dobili pri izvozu za en dolar 1.160 din. Pri uvozu se posledično zmanjša carina na koks, uvede pa se carina na surovo in staro železo. Proizvodni železarni so po novi carinski tarifi zaščiteni s carino od 8 do 10%. Po odloku zveznega zavoda za cene se med osnovnimi surovinami železarne podražijo domači koks za 57%, železna ruda za 34 do 41%, staro železo za 35%, premog dodatno za 13%, mazut za 20%, kromomagnezna opeka za 53%, magnezitna opeka za

38%, šamotna opeka za 42%, surovi cink za 44%, ves uvozniki reprodukcijski material pa z novo pariteto dinarja za 66 odstotkov.

Hkrati so z odlokom zveznega zavoda za cene zvišane cene izdelkov: palčastega jekla za 38, fazonskega za 37, valjane žice za 33, vlečene žice za 41, pločevine za 26 do 38, dekapirane pločevine za 43, pocinkane pločevine za 57, hladno valjanih trakov za 46 in vlečene jekla za 33%. Zgornji računi povedo, da bi železarna po novih odnosih in instrumentih imela v prvem polletju dohodek, kakor je bil planiran, ki pa dejansko v prvem polletju ni bil v celoti dosežen zaradi podražitev raznih surovin in materiala do 22. marca, ko je bilo uveljavljeno zamrzovanje cen.

Po teh ugotovitvah je inž. Hafner opozoril, da je odvisno povečanje dohodka železarne in s tem tudi osebnih dohodkov od višjih življenjskih stroškov od boljšega poslovanja železarne, od povečanja produktivnosti dela in zmanjšanja proizvodnih stroškov. Zato je delo organov upravljanja in vodstva železarne usmerjeno v to, da bi z analizami ugotovili možnosti za boljše poslovanje in da bi našli čim primernejši sistem nagrajevanja po delu. V delovnih enotah so o tem

že izdelali podrobne akcijske programe.

Obrat plavžev si je med drugim postavil nalogo doseči prihranek koksa z injektiranjem mazila in povečati uporabo samohodnega sinterja. V jeklarni bodo dosegli prihranek pri ferolitinih v višini 300 din in pri energiji v višini 600 din na tono jekla in povečali izplen. Podobno nalogo so si postavili kolektivni valjarji. Pri teški progij naj bi povečali izplen na 83 odst., zmanjšali zavaljane količine od 60 na 25 ton mesečno in z boljše tehnologije povečali kvaliteto jekla. Pri lahki progij naj bi zmanjšali izmeček od 111 na 30 ton mesečno, valjali pa naj bi prvenstveno proizvode s povprečno visoko prodajno ceno; od septembra naprej naj bi uvedli eno nedeljsko dni no ali dve, razen tega predlagajo penale za neustrežne dimenzije in profile. Valjarne 1300 bo zaostrišla odgovornost za pravilne dimenzije pločevine pri povečani kontroli vložka; povečali naj bi proizvodnjo dekapirane in pocinkane pločevine, ki ima boljše prodajno ceno. Valjarne 2400 si je postavila nalogo zmanjšati izmeček zaradi netočnih dimenzij od sedanjih 700 ton na minimum in zastoje od 22 odst na 17 odst.

V žični valjarni bodo zamenjali generatorski plin z mešanico mazuta in plavškega plina ter s tem znižali stroške na polovico; normalizirane silice bodo zmanjšali za 10 oseb, izkoriščanje fonda delovnega časa pa z menjavo dnin na mestu samem. V obratu jeklovikov bodo prešli na vlečenje daljših palic, spreminili bodo tehnologijo brušenja, zmanjšali število vlekov in znižali norme za nove naprave.

V hladni valjarni bodo mehke kvalitete izdelovali le v širokih trakovih, na starih strojih pa bodo izdelovali samo visokovredna ligrana jekla v obliki ožkih trakov. Zlasti bodo povečala produktivnost z boljšimi izkoriščanjem novih kapacitet in z uveljavitvijo nizkoproduktivnih vrstnih strojev. Podobne naloge so si postavili tudi ostali obrati, zlasti glede zboljšanja kvalitete in tehnologije proizvodnje.

Za vse službe bodo izdelali posebne programe, pri čemer bodo upoštevali, da je treba poenostaviti administracijo in s tem zmanjšati število čisto administrativnega osebja, da je treba znižati stroške upravnoprodajne red-

●● Nadaljevanje
na zadnji strani

Kovinska industrija resno proučuje potrebe kupcev

Hkrati se usmerja na rentabilne proizvode

BEOGRAD, 9. avgusta (Tanjug). Delovne organizacije kovinske industrije so se v novih okoliščinah poslovanja znašle mnogo bolje, kakor so pričakovali. V teh podjetjih zdaj razumešajo delovno silo in proučujejo možnosti za zboljšanje poslovanja in delitev dela med podjetji v istih skupinah in združenjih. Te ugotovitve so navajali danes na redni tiskovni konferenci v zvezni gospodarski zbornici.

Opozorilo so tudi na prizadevanje večjega števila varnih te industrijske panoge, zlasti tistih, ki izdelujejo gradbene, rudarske in podobne stroje, da prouče bodoče potrebe potrošnikov. Očitno je namreč, da trg ne bo več sprejemal vseh vrst proizvodov kakor doslej. V prizadevanju, da bi zmanjšali proizvodne stroške, se

bo vsakekoro povečalo tudi povpraševanje po posebnih visoko produktivnih strojih. Zato več tovarov kovinske industrije proučuje možnost, da bi nehale izdelovati nekatere vrste strojev in naprav, zlasti zastarelih tipov. To je izraz prizadevanja v podjetjih, da bi izdelovali najbolj rentabilne proizvode in zmanjšali labro, katere širina zahteva večje stroške, ki jih v novih okoliščinah poslovanja podjetja ne bodo zmogli.

V prometni nesreči 22 poškodovanih

TITOGRAD, 9. avg. (Tanjug) — V predmestju Titograda se je v ponedeljek danes prometna nesreča, v kateri je bilo poškodovanih 22 ljudi. Kamion TAM, ki ga je šofiral Vata Berišić iz vasi Tuzi, se je na ovinku na ravnem prevrnil. V trenutku nesreče je bilo v kamionu kakih 50 ljudi, zvečine kmetov iz vasi Džinoš in Tuzi, ki so peljali na titograjski trg živila. Poškodovane potnike so takoj prepeljali v titograjsko bolnišnico »Vukasin Marković«, 16 so jih obdržali na zdravljenju.

Vzrok nesreče še ni znan, domnevajo pa, da se je kamion prevrnil, ker je bilo v njem preveč potnikov. Preiskava je v teku.

Možnosti združevanja proučujejo tudi proizvajalci kompletnih naprav. V njihovih poslovnih združenjih — Ingra, Progres-Invest, Smelt in drugih proučujejo organizacijske probleme integracije. Morebitni sporazum o integraciji teh pomembnih skupin proizvajalcev bi omogočil njihovo specializacijo za proizvodnjo določenih naprav.

O organizaciji dela in možnostih za povečanje izvoza razpravljajo v kolektivih »Djuro Djaković« v Slavonskem Brodu, v strojni industriji N16, v elektronski industriji v sarajevskem »Energo-investu« in še v nekaterih delovnih organizacijah. Ti kolektivi so prišli do zaključka, da so v organizaciji dela pomembne rezerve, katerih aktiviziranje bi lahko znatno pripomoglo k povečanju dohodka.

Zmanjševanje proračunske potrošnje

To pot gre zares tudi na področju proračunske in splošne potrošnje. Reforma na eni strani narekuje, da je treba razbremeniti gospodarstvo v čimvečji meri izdatkov za te namene, na drugi strani pa je seveda logično, da je v sedanjih razmerah treba zaostriiti tudi gospodarjenje s proračunskimi sredstvi in sredstvi splošne potrošnje. No, glede razbremenjevanja gospodarstva so že bili storjeni ustrezni ukrepi, in sicer s tem, da je bila zmanjšana stopnja prispevka od osebnega dohodka in stopnja socialnega zavarovanja. Prav tako pa se začelja tudi že omejevanje proračunske in splošne potrošnje.

Republični organi in občine so se dogovorili, da bodo že v času do rebalansa republiškega proračuna, ki bo v septembru, začasno omejili proračunsko potrošnjo v enakem razmerju. V zvezi s tem je republični izvršni svet že predlagal tudi konkretne omejitve proračunske potrošnje v pristojnosti republike, in sicer v znesku nad 4 milijarde dinarjev. To ni majhna vsota, posebej še glede na to, da je bilo že ob sprejetju letošnjega proračuna močno poudarjeno varčevanje. Zato je z omejenim omejevanjem povezana tudi ne ravno majhna odgovornost, kako izvesti to omejevanje, da ne bi prišlo pri posameznih nosilcih proračunske potrošnje po nepotrebnem do škode. Napotila in načela o tem, kako ravnati, so jasna. Upoštevati je treba družbene potrebe, vlogu in pomen posameznih dejavnosti ter se nalog lotiti tako, da splošne družbene potrebe in tudi nadaljnji razvoj gospodarstva ne bodo prizadeti. Zlasti ne bi smeli prizadeti tistih pomembnih dejavnosti, ki se še doslej niso razvijale zadosti skladno z drugimi družbenimi področji, kot so šolstvo, kultura, zdravstvo in zdravstvo.

Poglejmo bolj konkretno. Nesmiselno in škodljivo bi bilo, če bi n. pr. zmanjševanje proračunske potrošnje zavrglo izgradnjo tistih osnovnih šol, za katere so sredstva zagotovljena. Trpeti ne bi smela tudi izgradnja bolnišničnih objektov, katerih dograditev bi že v kratkem lahko povečala posteljni fond. Posežimo še na področje, ki sodi pravzaprav v gospodarstvo. Izredno škodljivo bi bilo, če bi z omejevanjem sredstev cestnemu skladu spravljali v nevarnost redno funkcioniranje našega osnovnega cestnega omrežja, ker bi to pomenilo tudi hromitev gospodarstva. Toli-ko bolj dosledno in odločno pa je treba povsod prav na račun življenjskega reševanja te problematike zmanjševati stroške administracije.

A. JAVORNIK

Čestitka ob ekvadorskem prazniku

BEOGRAD, 9. avg. (Tanjug) — Predsednik republike Josip Broz Tito je poslal predsedniku vojaške Junte Ekvadora Luisu Ramonu Jijonu tole brzojavko: »Ob obletnici razglasitve neodvisnosti republike Ekvador z zadovoljstvom izražam vasi ekscelencij iskrene čestitke in najboljše želje za blaginjo ekvadorskega ljudstva in za vašo osebno srečo.«

Umrl je Franc Petek

CELOVEC, 9. avg. (Tanjug). V Celovcu je danes umrl v 81. letu Franc Petek, ki je bil desetletja vodilni koroski slovenski politik. Že v prvi avstrijski republiki je pokopini Petek pripadal naprednim krogom in zastopal slovensko manjšino kot poslanec v pokrajinski skupščini. Kot vodja manjšinske organizacije je sodeloval tudi na mnogih mednarodnih manjšinskih kongresih v Ženevi.

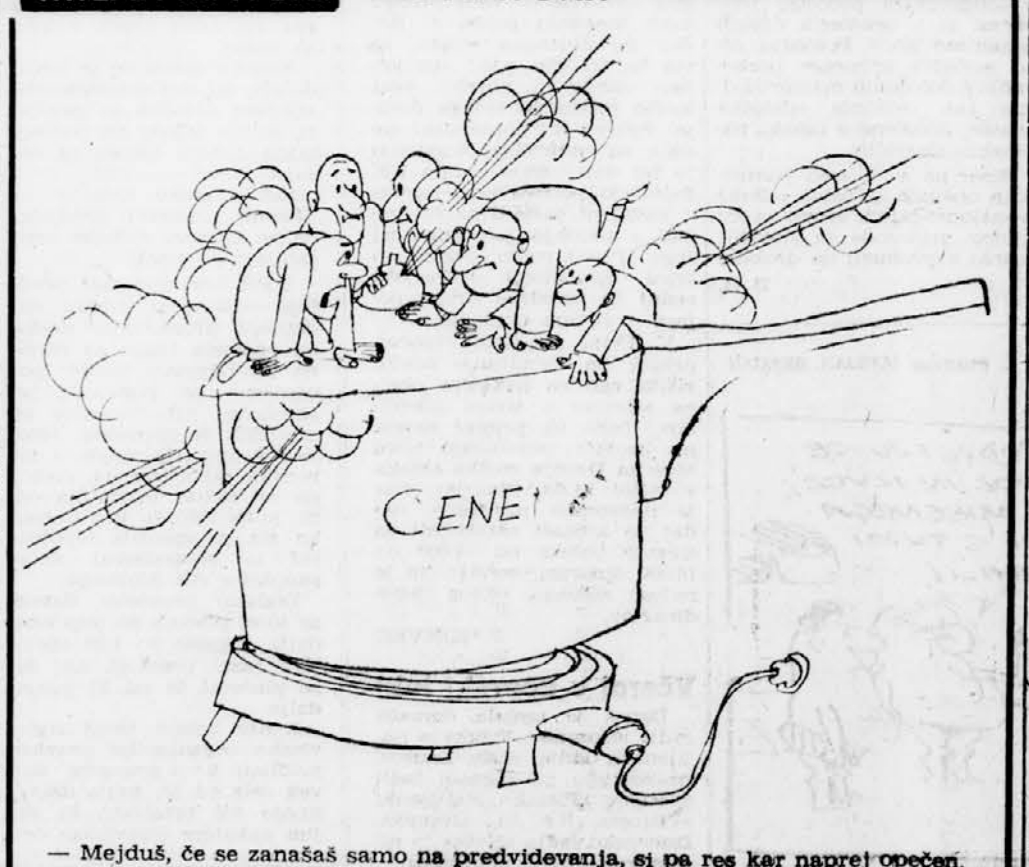
Franc Petek je zelo veliko prispeval k organiziranju partizanskega gibanja na Koroskem v času nacizma. Bil je predsednik Osvobodilne fronte Koroske, ko pa je pozneje spremenila imo v demokraci-čno fronto delovnega ljudstva, je vodil tudi njo.

Pozneje je bil nekaj časa predsednik nadzorne odbora Zveze slovenskih organizacij na Koroskem in izdajal je njen teden »Slovenski vestnik«. Pogreb Franca Peteka bo v petek, 11. avgusta, v Celovcu.

Danes v »Delu«

- 2. stran: Ukrepi za zaščito potrošnikov
- 3. stran: Kar 100% pribitka na hrano
- 4. stran: Hiroškim dvajset let kasneje
- 5. stran: Balkanski filmski festival
- 6. stran: V dveh dneh trije mrtvi
- 7. stran: Naravoslovec na lisičji sledi

MILAN MAVER: REGULATORJI

— Medju, če se zanašas samo na predvidevanja, si pa res kar naprej opečen.

Pretirana podražitev piva

Številne pripombe na račun marž v trgovini

LJUBLJANA, 9. avgusta. Osnovni zaključek današnjega posvetovanja ljubljanskih okrožnih in občinskih javnih tožilcev, tržnih inšpektorjev iz občin, ki spadajo pod pristojnost tega tožilstva, ter predstavnikov ljubljanskega tajništva za notranje zadeve je bil, da bodo v prihodnje čim bolj enotno nastopali proti vsem, ki neupravičeno zvišujejo cene.

Zastopnika okrožnega javnega tožilstva sta povedala, da so danes dobili šele prvo prijavo proti podjetju »Tivka« zaradi neupravičene podražitve vina, vendar bodo to prijavo odstopili makledonskemu javnemu tožilstvu, ker je tam sedež podjetja. Pravosodni organi bodo namreč ukrepali proti vsem navjalcem cen, kakor hitro bodo zbrali vse dokaze. Poudarila sta tudi, da bodo morali tržni inšpektorji posledno prijavljati tudi take pretirane podražitve, ki so jim botrovala občinske skupščine.

Enotna ugotovitev vseh tržnih inšpektorjev je bila, da so izgubili mnogo časa pri preiskovanju cen, zaradi česar je v zvezi s tem prišlo do številnih testenin, kjer je prejel trgovina na primer pri 28 odstotni marži zaslužila 98 dinarjev pri kilogramu teh testenin, sedaj pa pri nižji 27,7 odstotni marži zasluži kar 157 dinarjev pri kilogramu!

Ko bi morali trgovci v Tr-

bovljah in Zagorju pri popisu blaga odpisati določeni prometni davek, so ga odpisali raje manj, ko pa so jih na to opozorili, so se zgovorili, da so se »zmotili«. Toda pri proizvodih, kjer pa bi morali po novih predpisih pribiti le 12-odstotni davek, so ga zaokrožili kar na 14 odstotkov! Kritizirali so tudi ravnanje računovodje in direktorja trboveljskega trgovskega podjetja »I. junij«, ki sta sredi najhujšega dela odšla na dopust. Enako sta storila računovodja in komercialist zagorskega trgovskega podjetja »Petrošnja«.

Govorili so tudi še o neupravičenem zvišanju cen različnih drugih predmetov, kakor tudi o tem, da se podjetja oziroma komercialisti med seboj dogovarjajo in se stavljajo skoraj enake kalkulacije. Sklenili so, da bodo prijavljali vse, ki si bodo pri pivu zaračunavali več kot 30-odstotno maržo. Pivovarna »Unión« dobavlja namreč gosličem pivo »Triglava« v steklenicah po 61 din steklenico, franco Ljubljana in je očitno, da gre pri tem v številnih primerih za spekulativno navijanje cen. Glede piva in elektrike pa so odločno poudarili, da je stvar distribucijskega podjetja, kako si je organiziral oddatke in števce, in zato naj potrošniki plačujejo do prvega oddatka po stari ceni.

»BITKA PRI LAVRICI« — V okviru koprodukcijskega filma »Mademoiselle Maupin«, v katerem nastopata znana igralka Katherin Spaak in Robert Hossein, je bila pri Lavrici večeraj prava bitka, v kateri sta sodelovali konjenica in pehota. Na sliki protagonista Katherine Spaak in Robert Hossein. Foto: E. Šelhaus

Cene testenin očitno previsoke

V maloprodaji je promet občutno padel

LJUBLJANA, 9. avgusta — Reagirane potrošnikov na nove maloprodajne cene testenin zgovorno priča, kako pretirano se je podražilo to živilo, ker po trgovinah ugotavljajo, da se je močno zmanjšala prodaja. Zakaj plačujemo po 100 % in več za kilogram testenin, se vprašujejo potrošniki, in kakšni vzroki so privedli do tega? Prav to vprašanje pa smo zastavili Mirku Preglu, direktorju maloprodaje pri gosličistem podjetju »Prehrana«, in Francu Puterju, glavnemu direktorju podjetja »Žito« v Ljubljani.

Mirko Pregl nam je odgovoril: Bela moka, ki je osnovna surovina za izdelavo testenin, se je podražila za 100 %, najvišje prodajne cene pa so določile občinske skupščine. Pri proizvajalcih plačujemo sedaj testenine od 100 do 120 odst. dražje, ali konkretno: prej so stali navadni popiži pri proizvajalcu 156 din za kilogram, v maloprodaji pa so bili po 200 din; sedaj jih kupujemo pri proizvajalcih po 331 din, v maloprodaji pa po 400 din kilogram; pakirani polski so bili pred podražitvijo pri proizvajalcu po 165 din, v maloprodaji po 210 din, zdaj pa jih kupujemo pri proizvajalcu po 340 din, v maloprodaji so 420 din; za jajčne testenine je bila naša prejšnja nabavna cena 258 din, maloprodajna 320 din, sedaj pa je nabavna 483 din, v maloprodaji pa stane sedaj kilogram jajčnih testenin 590 din. Prej je bila naša marža 21,36 odst., sedaj pa je 20 %.

Tržni inšpektor je trikrat pregledal naše izračune in nanje ni imel pripomb. Glavni direktor »Žit« pa nam je na vprašanje odgovoril: Naše podjetje je pri novih izračunih nujno moralo upoštevati 100 odst. podražitev bele moka. Za izdelavo belih testenin pride v poštev le moka iz visoko kakovostne pšenice, ki pa se je podražila od 62 na 100 din pri kilogramu, franko Novi Sad. Naša tovarna testenin dela v treh izmenah in so stroji polno izkoriščeni, tako da imamo le še malo rezerv, ker smo jih že doslej odkrili. K temu nas je silil položaj na jugoslovanskem trgu. V jugoslovanskem merilu je prav med podjetji, ki izdelujejo testenine, ostra tekma, ker imamo kar 30 odst. odvečnih proizvodnih kapacitet. Obstoječe tovarne lahko dajo letno na trg 60.000 ton testenin, tržne zahteve pa so bile doslej kakih 40.000 ton. To pomeni, da tovarna testenin, ki ne bo poslovala na solidni ekonomski osnovi in ki ne bo imela potrošniškega zaledja, ne bo mogla obstajati. To so dovolj tehtni vzroki, zaradi katerih »Žito« se zdaleč ni zainteresirano za visoke cene, ker se zavedamo, da živimo od prodaje.

Sedaj so prišla nova navodila o odstopanju cen navzdol za nekaj dinarjev in za toliko se bo lahko znižala tudi gosličinska cena. Kako pa bo v maloprodaji, bo odvisno tudi od marže, ki jo določajo gosličti. Celotna proizvodnja testenin se je v naši tovarni podražila od prejšnjih 42 na 54 din pri kilogramu. Odjemalci pa »Žito« daje od 6 do 12 din popusta pri kilogramu, kar je seveda odvisno od kupljenih količin, čim večje so, tem večji je popust.

Zastavljamo torej vprašanje, ali je 20 odst. marža na testenine, pri katerih ni kake, ali drugega razloga, upravičena? Čeprav je relativno nižja od prejšnje, pa je v absolutnem znesku znatno višja in je nanjo tudi dal svojo zgovorno kritiko. Upravičeno tolikšnega zvišanja cen za testenine pa bodo morali ugotoviti še organi tožilstva in inšpekcije. M. R.

Izraziti pojavi špekulacije

Odločen nastop tržne inšpekcije v Pomurju

MURSKA SOBOTA, 9. avgusta. Čeprav je medobčinska tržna inšpekcija posvetila v minulih dneh vsjo skrb usklajevanju maloprodajnih cen nekaterih osnovnih živil, ni prezrla pojavov izrazite špekulacije pri posameznih proizvajalcih nekaterih predmetov in posredniških raznih storitev.

Čeprav gre za artikole in storitve, katerih cene se oblikujejo, vsekar zasluži ostro grajo sklep ljutomerskega vinogradniškega gospodarstva, ki je samo pri dveltirskih steklenicah zvišalo prodajno ceno za liter vina od 100 do 120 din. Nedvomno si bo Pomurje s tem še bolj utrdilo zaostanost sloves najdražjih vin gosličih.

Med gostinskimi podjetji, ki so skoraj vrtoglavo dvignili cene jedil in pičal, velja razen gosličih zdravilščev Slatina Radenci omeniti tudi ljutomersko gostinsko podjetje Jeruzalem, kjer so zvišali ceno za steklenico piva od 270 na 230 din šele po posredovanju tržnega inšpektorja. Tudi sicer so v tem gosličju med najdražjimi v Pomurju, saj velja na primer sendvič s 3 do 4 dkg navadne salame 150 din, kranjska klobasa se je podražila od prejšnjih 350

na 500 din, prazna jetrica od 420 na 600 din itd. Brez mere za realnost so zvišale cene tudi pomurske opekarne. V povprečju za 80 % višje cene opeke in drugih izdelkov so se povzročile zastoj v prodaji in večina naročnikov, ki so si zagotovili nakup opeke s predplačili, zahteva vrnitev denarja.

Resnici na ljubo je treba povedati, da tržni inšpektorji v ljutomerskem podjetju Universal in v nekaterih drugih organizacijah v Pomurju niso zasledili primerov prekomernih določil maloprodajnih cen oziroma odstotka marže, določene z odloki občinskih skupščin.

Sicer pa so v vseh pomurskih občinah že izdali odloke o maloprodajnih cenah za določene proizvode in določili merke v prometu na drobno. B. B.

Pisma bralcev

Premišljena reforma ali obsedno stanje?

Gotovo je v teh dneh gospodarska reforma osrednja snov razprav in skupščin, samoupravnih organov, družbenih organizacijah itd. v najbolj ekstremnih oblikah pri naših delovnih ljudeh. Presenetljivo je dejstvo, da je pri ljudeh, ki jih ta reforma prizadeva trenutno v najbolj kruti obliki (skoki cen, ki v povprečju gotovo daleč presegajo predvideno povečanje življenjskih stroškov), najti v praksi marsikaj razumevanja in odobravanja osnovnih intencij novih gospodarskih predpisov. Seveda so ta mnenja pavšalna, saj prihajajo osnovni zakoni sedaj samo še od zgoraj in se bodo ljudje šele srečevali s konkretnimi učinki le-teh, ko bodo obravnavali vprašanja gospodarnosti svojih kolektivov, kjer bo treba temeljito obravnavati nastali položaj. Marsikaj in za marsikoga bo to dokaj neprijetno sočudenje z resničnostjo.

Vendar — tako se sprašuje marsikdo v teh dneh — ali bomo dosledni pri tem sočudenju, ali bomo lahko kanalizirali vsegamočeno osebnost, nestrokovne in številne druge posege v te razprave in njihove rezultate. ali bomo še vedno bremenili strokovnjake s prevelikimi in sramevajočimi dogmatizmom, skratka vse, kar se je v letih nabravalo negativnega v naših družbenih odnosih in v nemajhnih meri botrovalo našemu družbeno-ekonomskemu razvoju. Kako bomo reformirali mentaliteto mnogih ljudi, ko so bili mnogi od teh nosilci prenekaterih zgrešenih konceptov?

Take in podobne misli so se marsikomu porodile v teh dneh, ko beremo o raznih skupščinskih razpravah (o plašnju oziroma novinarstvu bi tudi kazalo spregovoriti) in se na razne načine neposredno vpletajo v nove pogoje. Kot signalna lučka, da le še vlada marsikje na odgovornih mestih stara miselnost, pa se mi je zdel dogodek v skupščini SRS ob sprejemanju zakona o dodatnem dvoletnem prometenem davku za sanacijo posledic poplav v letih 1964 in 1965. Skupščina je ta zakon kjer lehtim emandmanjem nekaterih poslancev sprejela 27. julija (popoldne), zakon pa je učinkoval na cene še pred dvema dnevi (torej je bil v veljavi preden je bil sprejet).

CELJE, 9. avg. — Razen pri mesu ni bilo zadnje dni v Celju zaznati posebnega neupravičenega dvigovanja cen. Na tržni inšpekciji občinske skupščine Celje so vsak dan množično hodili predstavniki trgovin in spravevali za nasvete glede cen. Takšen interes, disciplino in treznost trgovcev pripisujejo inšpekcijski organi pozitivnemu vplivu objavljenih obsodb gospodarskega sodišča SR Slovenije, ki je še pred reformo obsodilo nekatere trgovske organizacije v Celju in njih odgovorne osebe zaradi neupravičenih zvišanj cen in neupravičenih zaslužkov.

V Celju prodajajo te dni črn kruh po 140 din, belega pa po 200 din. Celjska trgovska podjetja so začelo sprostiti zakon, ki jim omogoča pristopala na diferencialne marže za nekatera živila: marža za riž znaša 15 odstotkov, za sol 12, jedline maslobo 10, mesne konzerve 17, mesne izdelke 20, kavo 15, južno sadje 20, začimbe 20, testenine 15, sveže ribe 16 in pa mlevske izdelke prav tako 16 odstotkov marže.

Na današnjem sestanku inšpektorjev, uprave za notranje zadeve, gospodarskega sodišča in okrožnega javnega tožilstva v Celju so v zvezi s pojavi na tržnem mestu drugim obravnavali tudi primer dveh zasebnih pekov iz Radenci in Zidanega mosta, ki sta že tri dni pred sprejetjem odloka o najvišji ceni kruha prodajala le-tega dražje. Primer bo obravnaval sodnik za prekrške. Negativen je bil tudi odnos obrata KK Zalec do potrošnikov, ker je v zadnjem času dvakrat izostal s prodajo perutnine na trgu. Preiskovalni organi in tržni inšpektorji preverjajo sedaj še nekatere druge pojave v širšem območju.

V Celju je čutil močan pritisk na formiranje novih, višjih cen za nekatere obrtne storitve s strani obrtnikov. Tako na primer zasebni krojači predlagajo nove cene za šivanje moške obleke v višini 25.000 dinarjev, kar je nedvomno pretirano. Sedaj so krojači saračunali za šivanje obleke od 14.000 do 18.000 dinarjev, vendar jih je največ računalo okrog 15.000 dinarjev.

F. KRIVEC

Včeraj v koprski luki

Danes je izplula domača ladja »Korana«. V luki je italijanska ladja »Lilly Lauror«, pričakujejo pa domačo ladjo »Zaton«, »Platake«, italijanski »Viktoria S.« in »Emmy«, francosko ladjo »Neve« in nizozemsko ladjo »Philips«.

jemnina za števe. Po predlogu, tarifi naj bi ostala nejejmnila le za dodatne merilne naprave, če so last dobavitelja električne energije.

O novi tarifi bomo v prihodnje potrošnike podrobneje obveščali, vsem potrošnikom pa bomo hlačeali za njihove pripombe in predloge.

ZA POSLOVNO ZDRUŽENJE PODJETIJ ZA DISTRIBUCIJO ELEKTRIČNE ENERGIJE V SLOVENIJI: Janez Prelog, direktor

Še o pismu »Skupščina dviga roke«

V zvezi s pismom bralca Milana Cirka iz Portoroča o pokvarjeni moči oziroma pokvarjenem kruhu, ki ga pečejo iz te moke v Piranu, smo danes popravljali ko-prisko okrožno javno tožilstvo, ali so začeli postopek proti odgovornim gospodarstvenim organizacijam oziroma komunalnemu podjetju. Na tem tožilstvu so nam povedali, da do danes niso začeli nobenega postopka, ker niso dobili še nobene prijave zaradi pokvarjenega kruha.

UREDNIŠTVO

O ceni radenske slatine

Na številna vprašanja potrošnikov, zakaj so v maloprodaji tako različne cene radenske — ponekod tudi 400 din liter — dajemo pojasnila.

Cena radenske slatine je pri proizvajalcu, torej 100 vrecel, 50 din za steklenico 0,95 do 1,10 litra in 40 din za 0,5 litra. Na maloprodajno ceno slatine vplivajo seveda razni stroški, predvsem pa stroški prevoza, ki so odvisni od oddaljenosti kraja potrošnje od Radencev. Radenci s svojimi slatinami pa so na skrajnem severozahodnem delu države, večina potrošnih centrov v Jugoslaviji je torej precej oddaljena od Radencev. Stroški steklenice razmeroma visoki; za področje Slovenije, zahodne in srednje Hrvaške in vzhodne ter srednje Bosne znašajo povprečno 16 din, oziroma od Zagreba 11 din, do Reke 22,5 din, do Splitske 41 din, do Dubrovnice 50 din, do Beograda 28,50 din. Seveda pa so razni stroški prevoza do gostitelja maloprodajne cene v veliki meri odvisni od oddaljenosti kraja potrošnje od Radencev. Radenci s svojimi slatinami pa so na skrajnem severozahodnem delu države, večina potrošnih centrov v Jugoslaviji je torej precej oddaljena od Radencev. Stroški steklenice razmeroma visoki; za področje Slovenije, zahodne in srednje Hrvaške in vzhodne ter srednje Bosne znašajo povprečno 16 din, oziroma od Zagreba 11 din, do Reke 22,5 din, do Splitske 41 din, do Dubrovnice 50 din, do Beograda 28,50 din. Seveda pa so razni stroški prevoza do gostitelja maloprodajne cene v veliki meri odvisni od oddaljenosti kraja potrošnje od Radencev. Radenci s svojimi slatinami pa so na skrajnem severozahodnem delu države, večina potrošnih centrov v Jugoslaviji je torej precej oddaljena od Radencev. Stroški steklenice razmeroma visoki; za področje Slovenije, zahodne in srednje Hrvaške in vzhodne ter srednje Bosne znašajo povprečno 16 din, oziroma od Zagreba 11 din, do Reke 22,5 din, do Splitske 41 din, do Dubrovnice 50 din, do Beograda 28,50 din. Seveda pa so razni stroški prevoza do gostitelja maloprodajne cene v veliki meri odvisni od oddaljenosti kraja potrošnje od Radencev. Radenci s svojimi slatinami pa so na skrajnem severozahodnem delu države, večina potrošnih centrov v Jugoslaviji je torej precej oddaljena od Radencev. Stroški steklenice razmeroma visoki; za področje Slovenije, zahodne in srednje Hrvaške in vzhodne ter srednje Bosne znašajo povprečno 16 din, oziroma od Zagreba 11 din, do Reke 22,5 din, do Splitske 41 din, do Dubrovnice 50 din, do Beograda 28,50 din. Seveda pa so razni stroški prevoza do gostitelja maloprodajne cene v veliki meri odvisni od oddaljenosti kraja potrošnje od Radencev. Radenci s svojimi slatinami pa so na skrajnem severozahodnem delu države, večina potrošnih centrov v Jugoslaviji je torej precej oddaljena od Radencev. Stroški steklenice razmeroma visoki; za področje Slovenije, zahodne in srednje Hrvaške in vzhodne ter srednje Bosne znašajo povprečno 16 din, oziroma od Zagreba 11 din, do Reke 22,5 din, do Splitske 41 din, do Dubrovnice 50 din, do Beograda 28,50 din. Seveda pa so razni stroški prevoza do gostitelja maloprodajne cene v veliki meri odvisni od oddaljenosti kraja potrošnje od Radencev. Radenci s svojimi slatinami pa so na skrajnem severozahodnem delu države, večina potrošnih centrov v Jugoslaviji je torej precej oddaljena od Radencev. Stroški steklenice razmeroma visoki; za področje Slovenije, zahodne in srednje Hrvaške in vzhodne ter srednje Bosne znašajo povprečno 16 din, oziroma od Zagreba 11 din, do Reke 22,5 din, do Splitske 41 din, do Dubrovnice 50 din, do Beograda 28,50 din. Seveda pa so razni stroški prevoza do gostitelja maloprodajne cene v veliki meri odvisni od oddaljenosti kraja potrošnje od Radencev. Radenci s svojimi slatinami pa so na skrajnem severozahodnem delu države, večina potrošnih centrov v Jugoslaviji je torej precej oddaljena od Radencev. Stroški steklenice razmeroma visoki; za področje Slovenije, zahodne in srednje Hrvaške in vzhodne ter srednje Bosne znašajo povprečno 16 din, oziroma od Zagreba 11 din, do Reke 22,5 din, do Splitske 41 din, do Dubrovnice 50 din, do Beograda 28,50 din. Seveda pa so razni stroški prevoza do gostitelja maloprodajne cene v veliki meri odvisni od oddaljenosti kraja potrošnje od Radencev. Radenci s svojimi slatinami pa so na skrajnem severozahodnem delu države, večina potrošnih centrov v Jugoslaviji je torej precej oddaljena od Radencev. Stroški steklenice razmeroma visoki; za področje Slovenije, zahodne in srednje Hrvaške in vzhodne ter srednje Bosne znašajo povprečno 16 din, oziroma od Zagreba 11 din, do Reke 22,5 din, do Splitske 41 din, do Dubrovnice 50 din, do Beograda 28,50 din. Seveda pa so razni stroški prevoza do gostitelja maloprodajne cene v veliki meri odvisni od oddaljenosti kraja potrošnje od Radencev. Radenci s svojimi slatinami pa so na skrajnem severozahodnem delu države, večina potrošnih centrov v Jugoslaviji je torej precej oddaljena od Radencev. Stroški steklenice razmeroma visoki; za področje Slovenije, zahodne in srednje Hrvaške in vzhodne ter srednje Bosne znašajo povprečno 16 din, oziroma od Zagreba 11 din, do Reke 22,5 din, do Splitske 41 din, do Dubrovnice 50 din, do Beograda 28,50 din. Seveda pa so razni stroški prevoza do gostitelja maloprodajne cene v veliki meri odvisni od oddaljenosti kraja potrošnje od Radencev. Radenci s svojimi slatinami pa so na skrajnem severozahodnem delu države, večina potrošnih centrov v Jugoslaviji je torej precej oddaljena od Radencev. Stroški steklenice razmeroma visoki; za področje Slovenije, zahodne in srednje Hrvaške in vzhodne ter srednje Bosne znašajo povprečno 16 din, oziroma od Zagreba 11 din, do Reke 22,5 din, do Splitske 41 din, do Dubrovnice 50 din, do Beograda 28,50 din. Seveda pa so razni stroški prevoza do gostitelja maloprodajne cene v veliki meri odvisni od oddaljenosti kraja potrošnje od Radencev. Radenci s svojimi slatinami pa so na skrajnem severozahodnem delu države, večina potrošnih centrov v Jugoslaviji je torej precej oddaljena od Radencev. Stroški steklenice razmeroma visoki; za področje Slovenije, zahodne in srednje Hrvaške in vzhodne ter srednje Bosne znašajo povprečno 16 din, oziroma od Zagreba 11 din, do Reke 22,5 din, do Splitske 41 din, do Dubrovnice 50 din, do Beograda 28,50 din. Seveda pa so razni stroški prevoza do gostitelja maloprodajne cene v veliki meri odvisni od oddaljenosti kraja potrošnje od Radencev. Radenci s svojimi slatinami pa so na skrajnem severozahodnem delu države, večina potrošnih centrov v Jugoslaviji je torej precej oddaljena od Radencev. Stroški steklenice razmeroma visoki; za področje Slovenije, zahodne in srednje Hrvaške in vzhodne ter srednje Bosne znašajo povprečno 16 din, oziroma od Zagreba 11 din, do Reke 22,5 din, do Splitske 41 din, do Dubrovnice 50 din, do Beograda 28,50 din. Seveda pa so razni stroški prevoza do gostitelja maloprodajne cene v veliki meri odvisni od oddaljenosti kraja potrošnje od Radencev. Radenci s svojimi slatinami pa so na skrajnem severozahodnem delu države, večina potrošnih centrov v Jugoslaviji je torej precej oddaljena od Radencev. Stroški steklenice razmeroma visoki; za področje Slovenije, zahodne in srednje Hrvaške in vzhodne ter srednje Bosne znašajo povprečno 16 din, oziroma od Zagreba 11 din, do Reke 22,5 din, do Splitske 41 din, do Dubrovnice 50 din, do Beograda 28,50 din. Seveda pa so razni stroški prevoza do gostitelja maloprodajne cene v veliki meri odvisni od oddaljenosti kraja potrošnje od Radencev. Radenci s svojimi slatinami pa so na skrajnem severozahodnem delu države, večina potrošnih centrov v Jugoslaviji je torej precej oddaljena od Radencev. Stroški steklenice razmeroma visoki; za področje Slovenije, zahodne in srednje Hrvaške in vzhodne ter srednje Bosne znašajo povprečno 16 din, oziroma od Zagreba 11 din, do Reke 22,5 din, do Splitske 41 din, do Dubrovnice 50 din, do Beograda 28,50 din. Seveda pa so razni stroški prevoza do gostitelja maloprodajne cene v veliki meri odvisni od oddaljenosti kraja potrošnje od Radencev. Radenci s svojimi slatinami pa so na skrajnem severozahodnem delu države, večina potrošnih centrov v Jugoslaviji je torej precej oddaljena od Radencev. Stroški steklenice razmeroma visoki; za področje Slovenije, zahodne in srednje Hrvaške in vzhodne ter srednje Bosne znašajo povprečno 16 din, oziroma od Zagreba 11 din, do Reke 22,5 din, do Splitske 41 din, do Dubrovnice 50 din, do Beograda 28,50 din. Seveda pa so razni stroški prevoza do gostitelja maloprodajne cene v veliki meri odvisni od oddaljenosti kraja potrošnje od Radencev. Radenci s svojimi slatinami pa so na skrajnem severozahodnem delu države, večina potrošnih centrov v Jugoslaviji je torej precej oddaljena od Radencev. Stroški steklenice razmeroma visoki; za področje Slovenije, zahodne in srednje Hrvaške in vzhodne ter srednje Bosne znašajo povprečno 16 din, oziroma od Zagreba 11 din, do Reke 22,5 din, do Splitske 41 din, do Dubrovnice 50 din, do Beograda 28,50 din. Seveda pa so razni stroški prevoza do gostitelja maloprodajne cene v veliki meri odvisni od oddaljenosti kraja potrošnje od Radencev. Radenci s svojimi slatinami pa so na skrajnem severozahodnem delu države, večina potrošnih centrov v Jugoslaviji je torej precej oddaljena od Radencev. Stroški steklenice razmeroma visoki; za področje Slovenije, zahodne in srednje Hrvaške in vzhodne ter srednje Bosne znašajo povprečno 16 din, oziroma od Zagreba 11 din, do Reke 22,5 din, do Splitske 41 din, do Dubrovnice 50 din, do Beograda 28,50 din. Seveda pa so razni stroški prevoza do gostitelja maloprodajne cene v veliki meri odvisni od oddaljenosti kraja potrošnje od Radencev. Radenci s svojimi slatinami pa so na skrajnem severozahodnem delu države, večina potrošnih centrov v Jugoslaviji je torej precej oddaljena od Radencev. Stroški steklenice razmeroma visoki; za področje Slovenije, zahodne in srednje Hrvaške in vzhodne ter srednje Bosne znašajo povprečno 16 din, oziroma od Zagreba 11 din, do Reke 22,5 din, do Splitske 41 din, do Dubrovnice 50 din, do Beograda 28,50 din. Seveda pa so razni stroški prevoza do gostitelja maloprodajne cene v veliki meri odvisni od oddaljenosti kraja potrošnje od Radencev. Radenci s svojimi slatinami pa so na skrajnem severozahodnem delu države, večina potrošnih centrov v Jugoslaviji je torej precej oddaljena od Radencev. Stroški steklenice razmeroma visoki; za področje Slovenije, zahodne in srednje Hrvaške in vzhodne ter srednje Bosne znašajo povprečno 16 din, oziroma od Zagreba 11 din, do Reke 22,5 din, do Splitske 41 din, do Dubrovnice 50 din, do Beograda 28,50 din. Seveda pa so razni stroški prevoza do gostitelja maloprodajne cene v veliki meri odvisni od oddaljenosti kraja potrošnje od Radencev. Radenci s svojimi slatinami pa so na skrajnem severozahodnem delu države, večina potrošnih centrov v Jugoslaviji je torej precej oddaljena od Radencev. Stroški steklenice razmeroma visoki; za področje Slovenije, zahodne in srednje Hrvaške in vzhodne ter srednje Bosne znašajo povprečno 16 din, oziroma od Zagreba 11 din, do Reke 22,5 din, do Splitske 41 din, do Dubrovnice 50 din, do Beograda 28,50 din. Seveda pa so razni stroški prevoza do gostitelja maloprodajne cene v veliki meri odvisni od oddaljenosti kraja potrošnje od Radencev. Radenci s svojimi slatinami pa so na skrajnem severozahodnem delu države, večina potrošnih centrov v Jugoslaviji je torej precej oddaljena od Radencev. Stroški steklenice razmeroma visoki; za področje Slovenije, zahodne in srednje Hrvaške in vzhodne ter srednje Bosne znašajo povprečno 16 din, oziroma od Zagreba 11 din, do Reke 22,5 din, do Splitske 41 din, do Dubrovnice 50 din, do Beograda 28,50 din. Seveda pa so razni stroški prevoza do gostitelja maloprodajne cene v veliki meri odvisni od oddaljenosti kraja potrošnje od Radencev. Radenci s svojimi slatinami pa so na skrajnem severozahodnem delu države, večina potrošnih centrov v Jugoslaviji je torej precej oddaljena od Radencev. Stroški steklenice razmeroma visoki; za področje Slovenije, zahodne in srednje Hrvaške in vzhodne ter srednje Bosne znašajo povprečno 16 din, oziroma od Zagreba 11 din, do Reke 22,5 din, do Splitske 41 din, do Dubrovnice 50 din, do Beograda 28,50 din. Seveda pa so razni stroški prevoza do gostitelja maloprodajne cene v veliki meri odvisni od oddaljenosti kraja potrošnje od Radencev. Radenci s svojimi slatinami pa so na skrajnem severozahodnem delu države, večina potrošnih centrov v Jugoslaviji je torej precej oddaljena od Radencev. Stroški steklenice razmeroma visoki; za področje Slovenije, zahodne in srednje Hrvaške in vzhodne ter srednje Bosne znašajo povprečno 16 din, oziroma od Zagreba 11 din, do Reke 22,5 din, do Splitske 41 din, do Dubrovnice 50 din, do Beograda 28,50 din. Seveda pa so razni stroški prevoza do gostitelja maloprodajne cene v veliki meri odvisni od oddaljenosti kraja potrošnje od Radencev. Radenci s svojimi slatinami pa so na skrajnem severozahodnem delu države, večina potrošnih centrov v Jugoslaviji je torej precej oddaljena od Radencev. Stroški steklenice razmeroma visoki; za področje Slovenije, zahodne in srednje Hrvaške in vzhodne ter srednje Bosne znašajo povprečno 16 din, oziroma od Zagreba 11 din, do Reke 22,5 din, do Splitske 41 din, do Dubrovnice 50 din, do Beograda 28,50 din. Seveda pa so razni stroški prevoza do gostitelja maloprodajne cene v veliki meri odvisni od oddaljenosti kraja potrošnje od Radencev. Radenci s svojimi slatinami pa so na skrajnem severozahodnem delu države, večina potrošnih centrov v Jugoslaviji je torej precej oddaljena od Radencev. Stroški steklenice razmeroma visoki; za področje Slovenije, zahodne in srednje Hrvaške in vzhodne ter srednje Bosne znašajo povprečno 16 din, oziroma od Zagreba 11 din, do Reke 22,5 din, do Splitske 41 din, do Dubrovnice 50 din, do Beograda 28,50 din. Seveda pa so razni stroški prevoza do gostitelja maloprodajne cene v veliki meri odvisni od oddaljenosti kraja potrošnje od Radencev. Radenci s svojimi slatinami pa so na skrajnem severozahodnem delu države, večina potrošnih centrov v Jugoslaviji je torej precej oddaljena od Radencev. Stroški steklenice razmeroma visoki; za področje Slovenije, zahodne in srednje Hrvaške in vzhodne ter srednje Bosne znašajo povprečno 16 din, oziroma od Zagreba 11 din, do Reke 22,5 din, do Splitske 41 din, do Dubrovnice 50 din, do Beograda 28,50 din. Seveda pa so razni stroški prevoza do gostitelja maloprodajne cene v veliki meri odvisni od oddaljenosti kraja potrošnje od Radencev. Radenci s svojimi slatinami pa so na skrajnem severozahodnem delu države, večina potrošnih centrov v Jugoslaviji je torej precej oddaljena od Radencev. Stroški steklenice razmeroma visoki; za področje Slovenije, zahodne in srednje Hrvaške in vzhodne ter srednje Bosne znašajo povprečno 16 din, oziroma od Zagreba 11 din, do Reke 22,5 din, do Splitske 41 din, do Dubrovnice 50 din, do Beograda 28,50 din. Seveda pa so razni stroški prevoza do gostitelja maloprodajne cene v veliki meri odvisni od oddaljenosti kraja potrošnje od Radencev. Radenci s svojimi slatinami pa so na skrajnem severozahodnem delu države, večina potrošnih centrov v Jugoslaviji je torej precej oddaljena od Radencev. Stroški steklenice razmeroma visoki; za področje Slovenije, zahodne in srednje Hrvaške in vzhodne ter srednje Bosne znašajo povprečno 16 din, oziroma od Zagreba 11 din, do Reke 22,5 din, do Splitske 41 din, do Dubrovnice 50 din, do Beograda 28,50 din. Seveda pa so razni stroški prevoza do gostitelja maloprodajne cene v veliki meri odvisni od oddaljenosti kraja potrošnje od Radencev. Radenci s svojimi slatinami pa so na skrajnem severozahodnem delu države, večina potrošnih centrov v Jugoslaviji je torej precej oddaljena od Radencev. Stroški steklenice razmeroma visoki; za področje Slovenije, zahodne in srednje Hrvaške in vzhodne ter srednje Bosne znašajo povprečno 16 din, oziroma od Zagreba 11 din, do Reke 22,5 din, do Splitske 41 din, do Dubrovnice 50 din, do Beograda 28,50 din. Seveda pa so razni stroški prevoza do gostitelja maloprodajne cene v veliki meri odvisni od oddaljenosti kraja potrošnje od Radencev. Radenci s svojimi slatinami pa so na skrajnem severozahodnem delu države, večina potrošnih centrov v Jugoslaviji je torej precej oddaljena od Radencev. Stroški steklenice razmeroma visoki; za področje Slovenije, zahodne in srednje Hrvaške in vzhodne ter srednje Bosne znašajo povprečno 16 din, oziroma od Zagreba 11 din, do Reke 22,5 din, do Splitske 41 din, do Dubrovnice 50 din, do Beograda 28,50 din. Seveda pa so razni stroški prevoza do gostitelja maloprodajne cene v veliki meri odvisni od oddaljenosti kraja potrošnje od Radencev.

V juliju rekordni izvoz, pa tudi uvoz

Sedemmesečni izvoz je bil večji za 18 %, uvoz pa manjši za 4 %

Po pravkar objavljenih predhodnih podatkih je jugoslovanski izvoz v juliju dosegel največje letošnje mesečno vrednost, namreč 29 milijard deviznih din, računano po stari pariteti 300 din za dolar). Nasprotno juniju se je povečal za 2,7 odstotka milijarde din, nasproti lanskemu juliju pa kar za 7 milijard ali za 32 odstotkov.

Juljsko povečanje izvoza se nanaša predvsem na kovinsko in elektroindustrijo ter na barvaste kovine. Velik je bil v juliju tudi izvoz mesa in mesnih izdelkov. Nekatera podjetja so pohitela z izvozom tik pred uveljavljanjem ukrepov gospodarske reforme. Znatno del julijskega izvoza odpade na ladjedelstvo, saj so ladjedelnice v tem mesecu izvozile tri ladje v vrednosti 4 milijarde din. Tako je skupaj z julijskim izvozom celotna vrednost izvoza v sedmih mesecih dosegla 173,3 milijarde din, s čimer je presežen lanski izvoz v tem obdobju za 29,2 milijarde din ali za 18 odstotkov, izvojni plan pa za 7 odstotkov.

Znano je, da je bil uvoz v prvem letošnjem četrtletju zelo omejen. Pri mesečnem povprečju 27,1 milijarde din je bil za 12 odstotkov manjši kakor lani v tem četrtletju. Narasčanje izvoza, zlasti od marca naprej, pa nam je omogočilo postopno povečati nujno potreben uvoz reprodukcijskega materiala. Tako se je uvoz povečal že v maju in juniju, v juliju pa se je povzpela na 41 milijard din. Če lani smo v juliju zabeležili največji mesečni uvoz, letošnji uvoz v juliju pa je presegel lanski uvoz v tem mesecu še za 3 odstotke.

Največ smo v juliju uvozili opreme in raznega reprodukcijskega materiala ter pšenice. V julijskem uvozu je vsajeta tudi vrednost novega velikega reaktivskega potniškega letala, ki ga je kupil JAT. Večji uvoz zlasti reprodukcijskega materiala tik pred uveljavljanjem gospodarske reforme zagotavlja industriji boljše preskrbo z materialom v novih pogojih. Kljub povečanju v juliju pa sedemmesečni uvoz v vrednosti 227,6 milijarde din še vedno zaostaja za lanskim uvozom v tem obdobju za 4 odstotke, medtem ko se je izvoz, kakor rečeno, povečal za 18 odstotkov. Tako je letos razmerje med izvozom in uvozom za sedemmesečno obdobje precej ugodnejše, kakor je bilo lani, saj se je presegel uvoz nad izvozom skril na 54 milijard din, medtem ko je znašal lani v tem obdobju 89 milijard din.

F. S.

Kar 100 odst. pribitka na hrano

Neupravičeno zvišanje cen v gostinskem podjetju »Majolika«

V nekaterih mariborskih gostinskih podjetjih in v počitniških domovih na Pohorju so zdajvale cene v gostinstvu. Posamezna gostinska podjetja so brez pravih kalkulacij in širših razprav na delavskih svetih zelo povečale cene. Zaradi tega bi bilo prav, če bi poklicali na odgovornost in kaznovali vse vodilne osebe v podjetjih, ki so brez vsakega smisla za razumnost izkoristile sedanjí položaj in povečale cene na račun potrošnika.

Obsojanja vredno je vsakega ravnanja gostinskega podjetja »Majolika« v Mariboru. Delavski svet tega podjetja je sklenil, da se v restavraciji in v hotelu »Bellevue« na Pohorju na nove nabavne cene pribije 100 odstotkov pri hrani, v drugih obratih tega podjetja pa 85 odstotkov. Po sklepu tega podjetja bodo pri trgovskem blagu (čokolada, bonboni, keksi, spominki in drugo) pribili 40 odstotkov na nabavno ceno.

Očitno je, da so nekatera podjetja zlorabila zaupanje, ki so ga zvezo obratov pokazali s tem, da so dovolili prostoblikovanje cen. Gostinski podjetje »Majolika« pa je razen tega sprejelo še dodatne sklepe, ki mora začuditi vsakega laika. Sklenili so namreč, da bodo s 15. avgustom odobrvali domačim gostom 20-odstotni popust. Zelo značilna je utemeljitev, ki pravi, da so se za to pust odločili zato, ker jim odhajajo gostje, in zaradi podražitev storitev. Formulacija tega sklepa kaže, da v tem gostinskem podjetju niso mnogo razmišljali o tem, kako bi oblikovali cene v svojih obratih. Človek se mora vprašati, komu koristi takšno pretiravanje s cenami. Delovnemu kolektivu prav gotovo ne. Tudi turizma na Pohorju in v Mariboru s oblikovanjem takšnih pretiranih cen ne bomo razvijali. Takšne cene škodijo celotni družbi, ker povzročajo padec storitev, nezadovoljstvo občanov in slabo izkoristčenost tega tako slabo zasledenega gostinskega dejavnosti.

Tudi druga gostinska podjetja so zviševala cene brez kakršne koli analize. Človek ima vtis, da so bili potrebni le razgovori med direktorji gostinskih delovnih organizacij, pa smo dobili nove cene. Pri tem nekateri gostincev kot kaže, ni ne moti, da so občani v nemogočem položaju in da tuji odhajajo domov, ker so tudi zanje te cene pretirane.

V mariborskih občinah so na te pojave resno opozorili in obsodili takšno poslovanje gostinskega podjetja »Majolika« in drugih gostinskih podjetij. Pročjujo tudi možnost, da bodo v okviru mesta Maribora dali gostinske storitve začasno pod družbeno kontrolo cen, kot velja že za obrtne storitve. Predvidevajo, da bodo le tako onemogočili divjanje cen. Povsod so enotnega mnenja, da so gostinci upravičeni do zvišanja cen glede na podražitev nekaterih živil in storitev. Zvišanje pa mora biti dobro proučeno in dokumentirano ter v realnih okvirih.

Vključ temu pa ne smemo vseh gostinskih delovnih organizacij metati v isti koš. Tržni inšpektorji so na pri-

mer ugotovili, da gostinsko podjetje »Nova gorica« v občini Maribor-Turno ni pretiravalo s cenami. Podražili so žgane alkoholne pijače na račun povečane prometne davka, medtem ko pri cenah jstvin niso pretiravali. Tako so na primer dunajski zrezek podražili le za 20 dinarjev ter stane sedaj 500 dinarjev. — Potrošniki v Mariboru pričakujejo, da bodo pristojni organi stopili na prste vsem istim delovnim organizacijam in posameznikom, ki so sedaj poskušali ribariti v kalnem.

M. KOS

Gradnja stanovanj ne zaostaja

V območju Slovenije so v prvem letošnjem polletju v družbenem sektorju dokončali 2015 stanovanj, od tega v ljubljanskim mestnih občinah 560, v mariborskih 405, v Celju 112, v Kranju 91, v Velenju 83 itd. To je sicer za 286 stanovanj ali za 12% manj kakor lani v enakem obdobju, vendar se je po drugi strani število nedokončanih stanovanj povečalo za 1.467 na 10.700 ob povečanju površine v enakem razmerju. Če, da zaradi omejitve investicij ne bo zaostajala gradnja stanovanj, ampak se po obsegu celo nekoliko povečuje. To nam potrjuje tudi podatek, da so v prvem polletju začeli graditi 3.797 stanovanj (lani v prvem polletju 3.459) z 255.500 m² stanovanjske površine (lani 173.200). Zanimiva je nadalje ugotovitev, da je bilo od skupnega števila letos dokončanih 2015 stanovanj, 853 stanovanj ali 42% zgrajenih za trg; od stanovanj, ki so jih letos začeli graditi, pa je 62% namenjenih trgu. Da stanovanjska gradnja ne zaostaja, je razvidno tudi iz podatkov o gibanju gradbene dejavnosti. Medtem ko je vrednost vseh opravljenih gradbenih del v prvem polletju presegala lansko le za 4%, se je v stanovanjski graditvi vrednost gradbenih del povečala za 27%, namreč od lanskih 12,75 na 16,16 milijarde din.

Nov rekord v obmejnem prometu motornih vozil

Po podatkih za junij je v tem mesecu prispelo čez obmejne prehode v Slovenijo v rednem prometu (brez mallega obsejnega prometa) 179.900 tujih osebnih avtomobilov nasproti 68.800 v lanskem juniju in 53.700 v juniju 1963. S tujimi motornimi vozili je v juniju prispelo čez mejne prehode 567.100 potnikov nasproti 229.500 lani in 184.100 predlanskim v juniju. Tako je obmejni promet tujih motornih vozil že v juniju presegel lanski rekord v avgustu, na višku turistične sezone. Razen tega je v juniju v malem obmejnem prometu prispelo čez mejo 169.400 tujih osebnih avtomobilov (lani 126.800), s katerimi je prišlo v prijelajo 510.300 potnikov (lani 319.700).

Površnost ali kaj slabšega?

Zakaj so nekatere občinske skupščine v taki naglici potrdile previsoke cene

Mnogi občani so ogorčeni, ker njihova občinska skupščina ni upoštevala bistva gospodarske reforme in je odobrila previsoke prodajne cene tistemu blagu in storitvam, za katere je pristojna. Občani v takih občinah trdijo, da so njihovim občinskim skupščinam bolj pri srcu podjetja kot oni, ljudje, in s tem dopolnjujejo mnenje, da napake pri odobravanju višjih cen izvirajo tudi iz površnosti pri obravnavanju predlogov novih cen.

Takšne trditve občanov zaslužijo vsaj pozornost. Ukrepi ZIS, ki je moral začasno poseči v pristojnost občinskih skupščin pri določanju najvišjih cen živil, komunalnih storitev in drugega, potrjujejo, da vse občinske skupščine niso ravnale pravilno.

Ob volitvah pred leti smo razpravljali, da občinske skupščine, v katerih je mnogo direktorjev podjetij in ustanov, ne ustrezajo. Od takrat smo precej spremenili. V občinskih skupščinah je manj direktorjev, a več visokih uslužbencev, ki so blizu direktorjem. Strokovno sposobni ljudje lahko v občinskih skupščinah bolje delajo kot nerazgledani delavci. To je res — toda takšni odborniki bi morali biti bolj povezani s svojimi volivci in jim biti bolj odgovorni kot so zdaj.

Previsoke cene mesa, kruha, moke, nekaterih storitev in drugega so odobrile zlasti tiste občinske skupščine, ki so to odločale s pospešeno postopkom, ki je v soboto, 24. julija. To da precej misliti. Vsaj delno potrjuje tudi kritiko občanov, da so to storile namerno in ne le iz površnosti. Hotele so izbrati priložnost, da bi pomagale podjetjem v škodo ljudi. Zakaj ne bi mogli v takih občinah, kjer sepeče sorazmerno malo kruha in prodajo malo mesa, počakati z odločitvijo novih cen še nekaj dni, če niso dobili dobrih kalkulacij in dokumentacije?

J. PETEK

Zabeleženo

V tem grmu iščimo zajce

V preteklih dneh se je več »vodilnih« iz delovnih organizacij po telefonu obrnilo na občinske politične organizacije z nujnim vprašanjem: »Povejte mi, prosim, za koliko naj torej v našem podjetju zvišamo osebne dohodke.« Se potem smemo čuditi, da ima komaj 20 odst. delovnih organizacij v občini, recimo Novo mesto (lahko bi vsi tudi katero drugo) vsaj proram, kako se bodo vključile v gospodarsko reformo, najmanj toliko je takih, ki sodojo, »da bo že nekako šlo, druge pa menijo, da stvari še niso čisto jasne. zato je prezagodaj karikoli ukrepati?«

Ze dolgo vemo, da manjka zlasti v manjših delovnih organizacijah strokovnega kadra, vendar dejstvo, da lahko tok »vodilnih« kader kjerkoli v naši domovini prespi svojo razpravo o pripravi in izvajanju gospodarske reforme, pa še vse obdobje delavskega samoupravljanja, je tudi za navadnega občana le preveč. Če nekdo takih sprajuje po-

litne forme, kako naj pri njih delijo osebni dohodek in za koliko naj ga zvišajo zaradi podražitev življenjskih stroškov, je to res tisek za plankanosti. Ironija vsega pa je še to, da ima tak vodilnik seve najvišje osebne dohodke v kolektivu.

Odstranjevanje težav pri uresničevanju gospodarske reforme, ki ni ne more biti samo gospodarska, marveč splošno družbena, je nujno pogojeno s kadrovsko reformo, in to korenito. Ne moremo pričakovati, da si bo zavestno prizadeval za čim hitrejšo prilagajanje vsega dogajanja načrtanim ciljem človek, ki je v svoji splošni, da ne rečem strokovni razgledanosti zaostaja za deset ali petnajst let. Prav tako kot ne moremo pričakovati uspešnega dela od komercialistov neke tovarne, za katere so na občini imeli dva daljša razgovora, rekli bi seminarja, da so jim pojasnili, kaj je sploh prodajna cena nekega izdelka.

P. ROMANČ

NOVO GOSTISCE NAD DRAVOGRADOM — Pri razvalini starega gradu so ga nedavno odprli dravogrski gostinski-turistični delavci. Nova postojanka je dostopna z motornimi vozili in vedno pripravljena zadovoljiti obiskovalce. Zal smo bili ob našem izletu tjakaj razočarani. Lepa postojanka je bila zaklenjena in tako je bila tudi nič kaj prijetna vožnja po slabo vzdrževani cesti navkreber — zaman. Edino, kar nam je ostalo, je bil prekrasen razgled na dolino Drave — vendar je to za obiskovalce le premalo.

Foto: J. Pešaj

Maribor: denar za preventivo ni zapravljen

Na kaj so opozorile nedavne poplave v Mariboru in Pomurju

Zadnje poplave v Mariboru in v pomurskih občinah so spet pokazale, da nismo pripravljeni na takšne elementarne nesreče. Večkrat smo že zapisali, da bi morala podjetja, občinske skupščine in drugi organi zagotoviti večja sredstva za preventivno dejavnost.

Zal pa je ostalo le pri zapisanih ugotovitvah, ki jih ni upošteval nihče. Danes dajejo v severovzhodni Sloveniji majhna sredstva za organizacijo civilne zaštite, za gasilska društva in za druge ustanove, ki lahko ob elementarnih nevarnostih učinkovito pomagajo. Organizacija civilne zaštite malehove občin obravnava v proračunih občinskih skupščin. Človek se zaveda, ko izve, da imajo v proračunu občine Maribor-Center zagotovljena le dva milijona dinarjev za civilno zaščito. To so sedaj ugotovili tudi odgovorni organi občinske skupščine Maribor-Center in ukinili vse potrebno, da se finančna sredstva za to

Zakaj tako?

Centralizirano razdeljevanje bonusov za bencin

Vsi domači vozniki motornih vozil so z odobravanjem sprejeli novico, da lahko dobijo v naši državi bone, s katerimi lahko v nekaterih tujih državah kupujejo bencin. V zadnjem času pa slišimo vedno več pripomb na račun razdeljevanja teh bonov. Gre namreč za to, da lahko vozniki motornih vozil dobijo te bone samo v Ljubljani na avtomoto zvezni Slovenije. To nekekor ni prav, saj povzročajo tako voznikom motornih vozil ne potrebne poti in stroške. V Sloveniji je več avtomoto društev, ki bi lahko prevzela prodajo teh bonov. Menim, da bi morali to urediti vsaj v Mariboru, Celju, Novem mestu, Kranju, Kopru, Murski Soboti, Ptuj in v nekaterih drugih večjih mestih.

Tako bi prihranili voznikom motornih vozil precejšnje stroške za prevoz v Ljubljano. Med drugimi dokumenti je treba namreč na avtomoto zvezni Slovenije predložiti tudi prometno dovoljenje. To pomeni, da morajo vozniki tedaj voziti brez tega dovoljenja, če namreč koga prosijo za uslugo, da jim v Ljubljani prihrabi bi bone. Ponavadi pa se morajo sami podati na dolgo pot, da bi dobili bone. Te vrste sem napisal po pogovoru z nekaterimi vozniki motornih vozil, ki so že iskali take bone. Vsi menijo, da bi moral način razdeljevanja teh bonov spreminiti v ugodno za kupce, da bodo boni za nakup bencina v tujini laže dostopni vsem zainteresentom.

M. K.

Mariborsko brivsko podjetje naj zniža svoje cene

MARIBOR, 9. avg. — Poročali smo že, da je brivsko-frizersko podjetje v Mariboru zvišalo cene svojim storitvam, ki jih je odobrila zavod za cene v Mariboru. Razprave na sestankih in političnih aktivih pa so pokazale, da so cene po mnenju občanov pretirane. Zaradi tega bi bilo prav, da brivsko podjetje znižajo svoje cene, kar bi bilo v predlaga nove, nižje cene. Za sebi brivski in frizerski mojstri v Mariboru in v drugih krajih severovzhodne Slovenije se pri postavljanju cen sklicujejo na mariborske cene brivsko-frizerskih storitev. Brivsko-frizersko podjetje v Mariboru bo moralo znižati cene svojih storitev že tudi zaradi tega, ker po tolmachenju pristojnega organa ne bo do plačevali prometnega davka za kozmetične proizvode.

Julijski izvoz »Iskre«

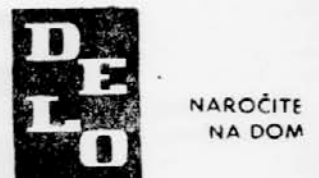
Podjetje je prispevalo 30 odstotkov celotnega jugoslovanskega izvoza v Turčijo

V juliju je »Iskra« izvozila za 217.000 dolarjev svojih izdelkov. Izvozna lista je obsegala pogodbe iz 18 držav, med njimi prvokrat Češkoslovaške in Indonezije.

Največji kupec so bile, kot rečeno vsk, mestne ZDA z uvozom elektromotorjev, drugo največjo postavko pa je prispeval inženiring za Indijo, kjer »Iskra« postavlja tri kompletne tovarne za proizvodnjo elektronskih sestavnih delov. Na tretje mesto se je to pot povzpela Italija z nakupom zaganjalnikov za avtomobilsko motorje in juke-boxov. Sosednja Avstrija in Zah. Nemčija sta zvečne deležniki v uvozu elektronskih sestavnih delov in ojačevalnih naprav. Turčija je sklenila pogodbo v glavnem za telefonske aparate in manjše avtomatske telefonske centrale. Po doslejšnjih

podatkih je podjetje prispevalo v prvem polletju 80 odst. celotnega jugoslovanskega izvoza v to državo. Prve izvozne pogodbe za Češkoslovaško so obsegale rejele in geiger-müllerjeve cevi, za Indonezijo pa analogne merilne instrumente. Letošnji izvozno obveznost v višini nekaj več kot pet milijard deviznih dinarjev je podjetje pri polletnem obračunu izpolnilo s 100,35-odstotnim uspehom. Do konca leta bo »Iskra« po vsej verjetnosti izvozila še za milijardo deviznih dinarjev več, da tem pokrje lanski izvojni primanjkljaj.

MARJAN KRALJ

Slovenska planinska transverzala Med Uršljo in Raduho

Dva dni je deževalo in planine so se ogrinjele v nepregleden plašč megla. Pot se je vlekla skozi sivino, ki ni obetala nič dobrega. Na Smrekovcu se je ponoči usula po strehi planinske kočice debela toča. Bliskalo se je in treskalo s tistim gromkim odmevom, ki ga slišiš samo v planinah. Naslednji dan, v nedeljo, je ves dan deževalo. Planinci na Smrekovcu so večinoma običali v čepatah. Samo mladi Boštjančičev Martin, finomehanik iz Kranja, je popravil svoj nahrbtnik. Njegov dnevnik s planinske transverzale je že poln žigov in podpisov.

»Gremo dalje?«

»Seveda, najmanj do Raduhe.«

Tako sva stopila v dež in meglo. S Smrekovca drži pot čez Kamen in Travnik. Na obeh straneh poti je valovito megleno morje, ničesar ni bilo videti. Med potjo lahko samo občutite planince in njihovo fantazijo, ki je ovčkovčena na redkih napisnih tablah in smerokazih. Zdaj je na primer do Raduhe 4 in pol ure. Hodiš se pol ure, pa zveš, da je do Raduhe še 5 ur. Skratka z urami je tukaj vse narobe. Markiranti so pesniki, ki te včasih izlirnično razuzložejo, prestopajo v čisto kmečko zarobljeno epiko.

Premočena do kože sva se ustavila v meglениm smrkavju v koči na Loki. Oskrbnica Ana je brž zakurila v kmečki peč, na kateri sva se sušila še ob svetlobi petrolejke. Zunaj je spet deževalo in grmelo pozno v noč. Zaradi »potemnele vetre in meglice razgleda, kot pravi narodna — in zdaj med oblaki po dveh dneh spet sijalo sonce. Na vse strani se od-

POZDRAV Z RADUHE — koča na Loki. Foto: PD Luče

pira razgled po Savinjskih Alpah, doline pa še prekrivajo gore oblakov in megla. Zgoraj nad kočjo se v soncu smeje je rdeči rododendron in kličice na pot. Spet bo šlo navkreber, na Raduho in potem spet navzdol v Robanov kot v osrčje Savinjskih gor.

xxx

Doli ob Savinji so včeraj praznovali svoj »flosarski bal«. Zato v planinah ni bilo ljudi. Tisti, ki smo bili, smo plaval po dežju in lužah. Namesto poskočnih so vam nad potjo mukale v pozdrav krave na paši, vmes pa so zvonjale z zvonce premočene bice. »Skrbnica Ana nam je pripovedovala o lovih in divjih petelinah. Tolklo jih je tukaj kot vrabce, ko pride pomlad in začne prepevati svoje pesmi o ljubezni.

Transverzale bi moral od tod v dolino — pogledat stare »gavage« pri Gornjem gradu, kjer naj bi neč občali čarovnice, ali pa v Radmirje občudovat z letom vena oblada, ki so jih darovali tamkajšnji cerkvi princeze in kraljice z evropskih dvorov. Na drugo stran drži pot v žebjarsko in kovaško Crno, kamor je pred več kot tristo leti grof Ottenfeldski prinesel prvo listino o kopanju svinčene rude. Za njim so — li številni kopaci svinčevih jam, žerjavi in komposti. To je bil čas, ko so mladenolci otroci prebirali rudo in čistili jalovino z golimi rokami. Sonce je ugašalo v njihovih mladih očeh, vanje je sedla sivina, težka kot svinec. Aubetarji iz Celovca, ki so pred več kot sto leti povlaševali po teh otrocih, so dobili čudne odgovore:

Od katerega lada dalje zaposlujete otroke?

»Za delo sposobne zaposlujemo od 7. ali 8. leta starosti.«

Koliko ur traja delavnik?

»Delo traja po dvanajst ur na dan.«

Ali je podjetju kaj znano o »Podjetju in znanju, da b' glade tega obstajal kak za kon.«

Kako skrbite za zdravstveno no vgozjo zaposlenih?

»Podjetje skrbi za zdravstveno vgozjo tako, da nadzira življenje delavcev. Možki in ženske živijo ločeno. Moški se glasno trikirajo na dan. Kljub temu se dogaja, da se greši proti pravdnosti.«

Ne vem, zakaj sem se spomnil te ankete. Morda zato, ker sem pri Andrejevem domu na Slemenu videl fantka, ki je vrgel v grmovje z maslom namazan kruh. Nemara tudi zato, ker je na Smrekovcu nekaj razposajenih »vpebov« iz doline razgajalo in zabijalo denar v tlo. Kolkto godrnjanja nad slabim življenjem in kako malo spoštovanja do kruha! Danes je pač tako — pravimo — časi so drugačni, potrebe večje. Toda, dokler damo, kako nam mladi ljudje mečejo kruh v grmovje, ne gre za potrebe, gre za nadutost. Tedaj se je morda dobro spomnil otrok z rudarskih galerij, ki kruha niso poznali. Prav zaradi tega sem se spomnil rudarske Crne in Jerzava, lačnih otrok, ki so umirali, preden so sploh živeli.

xxx

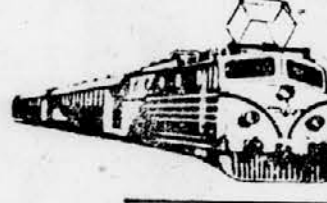
Sonce je nad Raduho. Se uro hoda je na vrh.

»Martin, greva?«

»Rajtam, da bo čas.«

Pa odložimo pero, nahrbtnik čaka pri kmečki peč.

DRAGO VRESNIK

ŽELEZNIŠKO TRANSPORTNO PODJETJE LJUBLJANA

RAZPIŠUJE ZA LETO 1965/66 NASLEDNJE

ŠTIPENDIJE na srednjih in visokih šolah:

- 20 ŠTIPENDIJ V GIMNAZIJAH ALI ESS za poklic vlakovnega odpravnika
- 6 ŠTIPENDIJ V GIMNAZIJAH ALI ESS za poklic transportnega komercialista
- 3 ŠTIPENDIJE NA TSŠ — elektro oddelek
- 3 ŠTIPENDIJE NA TSŠ — strojni oddelek
- 1 ŠTIPENDIJO NA TSŠ — šibki tok
- 2 ŠTIPENDIJI NA TSŠ oddelek za nizke gradnje
- 3 ŠTIPENDIJE na elektro fakulteti
- 2 ŠTIPENDIJI na strojni fakulteti
- 1 ŠTIPENDIJO na elektro fakulteti — šibki tok

RAZEN ŠTIPENDIJ SPREJMEMO V SLUŽBO

15 KANDIDATOV za vlakovne odpravnike

NA ŽELEZNISKIH POSTAJAH Z DOKONČANO GIMNAZIJO ALI ESS PROŠNJE ZA ŠTIPENDIJE IN SPREJEM V SLUŽBO POSLUJTE KADROVSKO SOCIALNEMU SEKTORJU UPRAVE ŽTP — LJUBLJANA, UL. MOŠE PIJADE 39.

RAZPIS VELJA DO PREKLIČA.

7013

Nemec v Ženevi

V ženevski palači narodov, v dvorani številka 5, zaseda razorožitveni odbor Organizacije združenih narodov. Udeležuje se je tudi človek, ki ne sme sesti za konferenčno mizo, ki ne sme ničesar izjavljati, ničesar storiti in ki se mora delati čimbolj nevidnega. Samo »opazuje« lahkota. »Na mizo, kjer je prostor za francosko delegacijo, ki ženevsko konferenco bojkotira, postavlja usko jutro karle sivega človeka: naš človek nima pred seboj nič kozarca, groča, hamburški »Spiegel«, gre namreč za bomskega razorožitvenega specialista, enega najboljših zahodnonemških diplomatov. Scudberta Schnippenköttera.

Kaj išče nepovabljeni Nemec na razorožitveni konferenci? Bonn ga je poslal v Ženevo, da bi »kontaktilirala«. V palači narodov je mnogo hotelov in usko jutro karle sivega človeka: naš človek nima pred seboj nič kozarca, groča, hamburški »Spiegel«, gre namreč za bomskega razorožitvenega specialista, enega najboljših zahodnonemških diplomatov. Scudberta Schnippenköttera.

Kaj išče nepovabljeni Nemec na razorožitveni konferenci? Bonn ga je poslal v Ženevo, da bi »kontaktilirala«. V palači narodov je mnogo hotelov in usko jutro karle sivega človeka: naš človek nima pred seboj nič kozarca, groča, hamburški »Spiegel«, gre namreč za bomskega razorožitvenega specialista, enega najboljših zahodnonemških diplomatov. Scudberta Schnippenköttera.

A. M. Rosenthal:

Hirošima dvajset let kasneje

Mesto šteje 500.000 prebivalcev, med njimi 100.000 hibakuš

A. M. Rosenthal je stalni dopisnik New York Timesa na Japonskem. Ob dvajseti obletnici dneva, ko je atomska bomba upepelila Hirošimo in tako v hipu preobrazila »stvarni ter miselni okvir človeškega življa, opisuje to mesto, kakršno je danes.

V mestu Hirošimi, ki se s hrbotom naslanja ob mehke grice in zre v zelene otoke sredi globokega morskega zaliva, je Japonec, poslovi človek, z zlatim smehljajem govori o prihodnosti. »Naše mesto,« je dejal, »bo napredovalo in napredovalo; za nas sploh ni meja.« Na misel mu je prišla simbolična novost in se je ob tem na novem kavču, ki stoji v njegovi pisarni, razvneto nagnil naprej: »Novo poslopje naše trgovinske zbornice bo večje kakor ono v Tokiju!«

Istega dne in v istem mestu, ki napreduje in napreduje — v njem je sedaj več tovarn, več barov, več poslopij, več bančnih vlog, več kinematografov, več sanj in več in več in več — v tem mestu torej je na tleh razmajane dvoristične hiše, prekritih s tatijami, sedel mož, ki je bil nekdo inženir, in govoril: »Mi smo kot jetniki, ki so obsojeni na smrt, ne kazni, a ne vedo, kdaj jih čaka. Zdi se nam, da v nas tiči bolezen. Spritko tega je na prihodnost težko misliti in se teže zanjo delati.«

Ta dva človeka sta približno enako stara: nekaj čez petdeset let. Oba sta izobražena, oba doma v Hirošimi. Razlikujeta se le po tem, da je sedmega avgusta 1945 poslovi Hirošima služil cesarja nekje na japonskem severu, inženir pa je bil v Hirošimi. Današnje življenje v Hirošimi ima opek po mislih in občutkih poslovnega človeka, a tudi po mislih in občutkih inženirja — in prav ta razloček torej bit življenja in ves poseben pomen, kar ga najdes tu.

Dve desetletji po tisti milijoniki sekunde, ki je preobrazila svet in to mesto ne umorila, pač pa ga pahnila v dotlej neznan stanje nenegativne umirila, prihaja v Hirošimo vsako leto več kot dva milijona Japoncev in približno 70.000 tujcev. Prihajajo, da bi videli.

Od zgodnjega jutra do tre dni desetopaj Japanci do dolge vrste avtobusov, ki drug za drugim zastajajo pred muzejem, dolgo in modro škatlo za cigare na visokih opornikih, v kateri hranijo kose ozganih oblaci in fotografije svetlih mož ter otroških obrazov brez kože. Obiskovalci se sprehajajo po parku, nekam vedro klenjajo, jo po zvonu miru, sedajo po zanemarnih tratah in prigrizajo, se zbirajo v gručah in pozirajo za spominske posnetke, potem pa se zavzamejo spet vozijo domov.

Tuji kakor po nekem neopisanem pravilu ostajajo dlje — po dva ali tri dni. Kaj išče? Kaj odkrivajo? Hirošima je mesto s 517.000 prebivalci, 502 bar, 363 čajnicami, 13.385 trgovinami vseh vrst, z dvema vojskovanima se tolpama zločincev in enim igriščem za baseball. Hirošima je tudi stanje duha in obiskovalci tisto, kar so prišli iskat, navadno tudi najdejo.

Če jih bremeni občutek krivde ali sramu, ker so del človeškega rodu, najdejo, kar so prišli iskat, v muzeju ali v bolnišnici, kjer zdravijo atomsko bolezen. Če iščejo tolažbo v pričevanjih, da se življenje navzlic vsemu nadaljuje, jo odkrijejo v trgovskem hrupu ali v kakem simboličnem prizoru — razposajeni mladeniči z avtomobili se ponosi velikokrat podjelo po asfaltni cesti okrog muzeja in jo veselo vpljot spreminjajo v dirkališče. Motorji tako rohinjo, da skoraj povsem udušijo redke tihе udarce po mirovnem zvonu.

Na gruču, ki zre čez mesto, ameriški zdravniki odkrivajo, kar so prišli iskat, v kupih statističnih podatkov, s katerimi krmijo elektronske računalnike. Tu statistično razčlenjujejo bolezn in smrti tisoč in tisoč hibakuš, ljudi, ki so preživeli atomske eksplozije, ter doledno ugotavljajo, da vam jedrno sevanje lahko škoduje. Odliden mlad ameriški psihater je po vrsti dolgih intervjujev s hibakušami prišel do dveh odkritij — prvo je to, da je najtežje breme, ki jim jo nalaga njihova bolezen, občutek, da ne bodo nikoli nič drugega kakor talci smrti; drugo odkritje pa je to, da on sam, ki je eden znanstvenih neprizadetosti, zdaj utrujen, globoko pretresen in izčrpan, medtem ko je pomavljajoče se doživlja, kaj se je zginjalo, kaj ob prodiranju v resničnost, nakopilo okrog njega zaščitni oklep iz brezčutnosti.

Prvi hirošimski vtis je čudno nejasnost. Večina ulic je ravnih in širokih; ko zide, se je ob eksploziji razprostrala približno čez 8200 oravov, popolno uničenje pa je zajelo 7500 oravov. Eksplozija je na 3280 oravah dobesedno zbrisala vso površino. Njena udarna moč in požari so uničili približno 62.000 poslopij — in z njimi vodovod, električno napeljavno, bencinske postaje, šole, upravna središča...

Čudež ni napočil čez noč. Nisi sociolog pravi, da je sprožil več prepadljivih socialnih in gospodarskih čimbeljev. Enega teh »sopredeljivih čimbeljev« tvorijo ljudje, ki jih ni zjel škof — ljudje, kakršni je Shinzo Hamai. Hamai je dandanes rahlo upogljiven, kratkoviden in že nekoliko plešast mož. Leta 1945 jih je imel nekaj čez trideset in je načeloval mestni upravi za racionalno preoblikovanje Hirošime, ko je bomba izbruhnila. B-29 z imenom Enola Gay zabil na mesto, se Hamai spal dom, Spominja se, da ga je zdrnil krič: »B-san je nekaj vrget.« Pri opisovanju dogodkov uporablja iste besede kot drugi preživeli — »slap luč«, »neznanski blisk«. Japonska beseda za bomo »pikadone« pomeni »grmečji blisk«.

Kakor vsi ostali je tudi Hamai bil pri prvodu peklja, a za razloček od večine je neizmerni obseg katastrofe v njem zdrnil nekaj, za kar se sam ni vedel, da obstaja. Omamljene častnike je z vpitjem, psovkami in udarci nagljal, da so odklenili skladišča z zalogami oblaci; študente je prisilil k temu, da so se lotili prenašanja rade in hrane; občutek groze je preganjal čutom, da je treba ohraniti preostala življenja.

Hamai je postal županov namestnik, nato pa župan. Spet in spet je hodil v Tokio in prosil za denar. A šele v letu 1949 se mu je posrečilo Tokio prepričati, naj razglašijo Hirošimo za »mesto miru in priprave na mir«. V mestu mu je nič koliko ljudi dopovedovalo, da je povsem ob pamet, če razmišlja, da bi na atomski puščavi znova zgradil mesto. Prve mesece po katastrofi so krožile govorice, da na kraju eksplozije petdeset let ne bo pognala niti travna bilka; zdaj se spominja, kako je spomlad 1946 iz izpisane mize skozl okno in opazoval cvetočo češnjo. In spominja se, kaj je ob tem čutil.

Trgovski karneval

Ta dan imajo hirošimski Hamai in njegovi zvestovalci. Cudež sta ustvarjala se dva soprodeljiva čimbelja: prvi je bila nova vojna na Koreji, ki je rodila vrsto množičnih se naročil za dipe in strojnične dele ter oživila hirošimske tovarne; druga pa je bil pobočni švedski kralj in je tudi po zunanosti podoben vojskemu dvorjani, je imel vse te boljše lastnosti in jaz sem mu šel v pogost. Kmalu sem ga spoznal kot zelo pumnega in sposobnega oficirja, ki je imel poseben smisel za humor. Prav ta humor je razkazoval ob tej priložnosti, čeprav tega takrat nisem razumel. V poročilu o položaju v Elizabethvillu je omenjal več podatkov, ki naj bi jih zbrali moji voluntri. To pa dreza v občutljivo točko, kar zadeva operacije OZN v Kongu. Posamezne države, ki so podpirale operacije OZN, so zadrževale obveščevalno omrežje, OZN ga niso. Hammaršköld je nekoč omenil to zadevo na sestanku posvetovalnega odbora za Kongo, priznal, da to resno ovira OZN, in opravil pomanjkanje obveščevalne službe z obrazložitvijo, da morajo OZN imeti čiste roke in da potencialnem ne morejo početi tistega, kar ponavadi počno obveščevalne službe — lagati, podkupovati, izsiljevati, krasti itd. Bolj praktično govorejo, mednarodna organizacija, ki na njena svoje agente iz številnih dežel, ti pa imajo različne poglede, ne more doseči tiste konspirativnosti, ki je potrebna za

polmerom treh kilometrov od središča eksplozije, kjer stoji skrivneno ogrado kupole. Ostali so bodisi v dveh tednih po eksploziji stopili na okuženo ozemlje bodisi prišli v neposreden stik z ranjenimi ali umrli; 880 hibakuš je bilo 6. avgusta 1945 še pod srci svojih mater.

Nekaj hibakuš je bogatih, veliko pa revnih. Nekaj jih dela v upravi, nekaj jih vodi cvetoča podletja; med njimi so zdravniki in odvjetniki.

Toda njihov gospodarski in družbeni položaj je v splošnem pod mestnim povprečjem. Gospodarsko in finančno moč držijo v rokah prišleki, med mestnimi reveži pa je hibakuš dvakrat več kot ostalega prebivalstva.

Neki borzni senzal je to pojasnil takole. Prišli so do veliko bolj pogumni in podjetni in so pripravljeni tvegati dosti več kot hibakuš. Mestni predstavniki postrežejo z drugim pojasnilom — padle vladne uradnike so po eksploziji nadomestili z ljudmi od zunaj, hibakušam pa je bomba uničila večino premoženja. Sami preživeli in prišli pa spet in spet omenjajo še en vzrok — splošno telesno šibkost.

»Hibakuše so v splošnem telesno šibki in ne prenesejo tolikšnih naporov kakor prišleki.« To je povedal župan Hamai; to trdijo tudi zdravniki, poslovni ljudje, delodajalci, trgovci. Neki zdravnik pravi: »Hibakuše sami verjamejo, da so slabotni, prizadeti in nesposobni. To je ena njihovih poglavitnih življenjskih nadlog.«

Pahljača genetičnih posebnosti je grozljiva in deluje kot mračna. Vse dosedanje statistične ugotovitve pričajo, da hibakuše ne rodijo toliko otrok kot ostali. Vidnih zunanjih poškodb sicer ni, a velikokrat se zgodi, da ljudje na vsem letem širajo in stopijo v območje sevanja teden dni po eksploziji. Tem ljudem pravijo »hibakuša«, kar pomeni nekaj vmesnega med »tistim, ki je preživel«, in »tistim, ki je trpel«. Izkaznica pričča, da je njen nosilec »hibakuša«, in mu za gotovja brezplačno zdravniško oskrbo.

Zdaj ima tako izkaznico 93.391 ljudi. Med njimi je 67.920 tih, ki so bili izpostavljeni sevanju v krogu s

je psihološko negotovost.« Je dejal župan Hamai. To je duševna ovira, ki je ne more zanikati nihče. Krajevni časopisi so nehali pisati o primerih atomske bolezni, toda v tem trenutku imajo registriranih okrog 6000 žrtev, ki se jih je zabrti v viražnik lotil pred kratkim. Hibakuša je telesno morda zdrav, toda sleherni dan ga po tisku in radiu obsedajo poročila o zvezi med atomsko bombo in rakom. Vedo, da zdravila ni. Zato jih vsakokrat, kadar se jih loti kakla lažja bolezen, silovito pretrse. Čutijo, da so obsojeni. Župan Hamai pravi: »Ne vem, kako dolgo bo trajalo to duševno trpljenje.«

Komisija za ugotavljanje poškodb po atomski bombi, ki jo vodi ameriško osebje

V PARKU MIRU — Žrtve niso pozabljene; čeprav časopisje namenoma vse manj piše o »atomski bolezni«, so preživeli ali »hibakuše« sestavni del hirošimske vsakdanjosti. Posameznih grobov je preveč, marsikdo počiva na neznanem kraju ali pa ga je eksplozija sploh sežgala. Zato se žrtve, ki jih ni več med živimi, spominjajo v Parku miru sredi mesta.

je dejal župan Hamai. To je duševna ovira, ki je ne more zanikati nihče. Krajevni časopisi so nehali pisati o primerih atomske bolezni, toda v tem trenutku imajo registriranih okrog 6000 žrtev, ki se jih je zabrti v viražnik lotil pred kratkim. Hibakuša je telesno morda zdrav, toda sleherni dan ga po tisku in radiu obsedajo poročila o zvezi med atomsko bombo in rakom. Vedo, da zdravila ni. Zato jih vsakokrat, kadar se jih loti kakla lažja bolezen, silovito pretrse. Čutijo, da so obsojeni. Župan Hamai pravi: »Ne vem, kako dolgo bo trajalo to duševno trpljenje.«

Komisija za ugotavljanje poškodb po atomski bombi, ki jo vodi ameriško osebje

EDINI SPOMIN — Poslopje s kupolo je stalo prav v središču eksplozije. Vse ruševine so pozneje odstranili, ta zveržena kupola pa Hirošimo in svet spominja na dan pred dvajsetimi leti.

Conor Cruise O'Brien: V Katango in nazaj

24. nadaljevanje

Na tej konferenci sem prvič srečal in na posebno oceni poveljujočega švedskega oficirja v južni Katangi, polkovnika Jonasa Waerna. Kadar človek sreča nekoga, ki je dosti večji, privlačnejši, bogatejši in družabno na višjem položaju, prav rad domneva, čeprav brez zadostnih dokazov, da je manj inteligenten. Polkovnik Waern, ki je bil pobočni švedski kralj in je tudi po zunanosti podoben vojskemu dvorjani, je imel vse te boljše lastnosti in jaz sem mu šel v pogost. Kmalu sem ga spoznal kot zelo pumnega in sposobnega oficirja, ki je imel poseben smisel za humor. Prav ta humor je razkazoval ob tej priložnosti, čeprav tega takrat nisem razumel. V poročilu o položaju v Elizabethvillu je omenjal več podatkov, ki naj bi jih zbrali moji voluntri. To pa dreza v občutljivo točko, kar zadeva operacije OZN v Kongu. Posamezne države, ki so podpirale operacije OZN, so zadrževale obveščevalno omrežje, OZN ga niso. Hammaršköld je nekoč omenil to zadevo na sestanku posvetovalnega odbora za Kongo, priznal, da to resno ovira OZN, in opravil pomanjkanje obveščevalne službe z obrazložitvijo, da morajo OZN imeti čiste roke in da potencialnem ne morejo početi tistega, kar ponavadi počno obveščevalne službe — lagati, podkupovati, izsiljevati, krasti itd. Bolj praktično govorejo, mednarodna organizacija, ki na njena svoje agente iz številnih dežel, ti pa imajo različne poglede, ne more doseči tiste konspirativnosti, ki je potrebna za

re v Parizu in v glavnem stanu NATO. Vendar ni bil namenjen v Elizabethville, da bi organiziral »vohune«, ampak s posebno nalogo, o kateri bom pozneje povedal kaj več. Kljub nekaterim hudim preizkušnjam v uletništvo med drugo svetovno vojno je bil videti nenavadno mlad. Imel je kot jaz nekaj čez štirideset let, toda videti je bil star komaj trideset let. Z bleščicami modrih oči pod modro baretko bi ga lahko razumel napora lahko imeli za »vohune«, pod katerim počivajo trupla hirošimskih žrtev, ki so jih pokopali čez dolgo pred tistim, ko so park spremenili v spomenik. Fantek žogico pobere, malce preklinja, si pri tem na vsa usta smeje in jo zažene nazaj — krepko, visoko in naravnost.

COMBEJEV OKLEPNIK, ki so ga za prvo silo sestavili iz buldožerja. Potlej so dobili »pravico«.

Novo notranje posojilo v Mehiki

Državna ustanova za financiranje javnih del in graditev industrijskih podjetij je razpisala novo posojilo v višini milijardo pezov (kakih 90 milijonov dolarjev). Sredstva iz tega posojila bodo porabili za vladni program industrijske graditve v letu 1965-66. To je že tretje splošno posojilo, ki ga na podlagi bonov razpisuje mehiška vlada v zadnjih nekaj letih. Privatni kapital je doslej investiral v vladne bone skupaj 1,6 milijarde pezov.

Glede na ugodne pogoje novega posojila, visoko obrestno mero in kratke odplačilne roke je pričakovati, da bodo boni novega posojila na borzi takoj razprodani. Obresti vladnih bonov znašajo 9% letno, vse posojilo pa bo hkrati odplačano v sredini leta 1970.

Razen let investicij na državne bone sodeluje privatni mehiški kapital v povprečju kakih 50% v skupnih mehiških investicijah. Po uradnih podatkih je prišlo lani 95% skupnih investicij v Mehiki na domače vire, samo 5% na sredstva iz tujine. Od tega pride približno polovica vloženega kapitala (1,4 milijarde dolarjev) na privatne investicije. Privatne investicije naraščajo povprečno znatno hitreje od državnih. Lani so privatne finančne skupine vložile 30% kapitala več kakor v letu 1963, v tem ko so se investicije v istem obdobju povečale samo za 8%. Privatne tuje investicije so znašale lani 157,7, predlanskim pa 117,5 milijona dolarjev.

Razvoj kmetijstva v Češkoslovaški

V Češkoslovaški so pripravili osnutek plana razvoja kmetijstva za prihodnjih pet let, od 1966 do 1970. Skupna kmetijska proizvodnja naj bi v naslednjem petletnem obdobju narasla v primerjavi s letošnjim letom za 14,6%. Letno povečanje proizvodnje bo znašalo 2,9%. Blagovna proizvodnja kmetijstva se bo povečala v petih letih za 21,5% s povprečnim letnim povečanjem za 6%.

Največjo pozornost bodo v bližnjem petletnem planu posvetili povečanju pridelka semen in živilskih proizvodov na podlagi vsestranske mehanizacije kmetijskih del, intenzifikacije in kemizacije proizvodnje. Zdalj delati na poselstvih kooperantov in na družbenih posestvih kakih 200.000 traktorjev in nekaj stotisoč drugih kmetijskih strojev. V bližnjem petletnem planu bo industrija zagotovila vasi šestkrat več strojev kakor v obdobju 1961-1965.

Integracija farm na Angleškem

Starim farmarjem, ki se odločijo opustiti svoje delo, bodo ponudili odškodnino za odplačilo njihove zemlje (vz. letno pokojnino). To je med drugim predvideno v »Bell knjigi« britanskega ministrstva za kmetijstvo, ki so jo objavili in obrazložili v parlamentu.

Farmarjem, starih nad 65 let, ponujajo letno pokojnino sto funtov s pogojem, da se zavežejo, da se ne bodo več ukvarjali s farmarskim delom. Farmarjem, starih izpod 55 let, pa dajejo dolocene denarno pomoč, da seznova posvete obdelovanju farm, v starosti med 55 in 65 leti pa se lahko odločijo med tema dvema možnostma.

V dokumentu so predvidene tudi druge oblike integracije majhnih neproduktivnih farm, kakršnih je v Veliki Britaniji približno 120.000. Minister za kmetijstvo Peart je rekel, da je cilj teh vladnih ukrepov, da se spremenijo sedanja struktura britanskih farm in okrepi njihova proizvodna sposobnost. Doslej so bile takšne majhne farme odvisne pretežno od državne pomoči.

REVIO

ta va ris

V VSAKO DRUŽINO

Poročilo protipersonosporne službe

Svetujemo vinogradnikom in vseh vinogradniških okolstih Slovenije, naj poskrbijo za varnost trga proti peronospori in oidiu.

V vinogradih, kjer se je letos močnejše pojavila peronospora, zlasti na bolj občutljivih sortah, bo nujno potrebno za normalno doziranje grozda zavovarati vrške in zaliskanje pred pojavom pozne peronospore. — Prav tako je potrebno zaščititi vinsko trto pred oidiem, zlasti na Primorskem.

Za škropljenje proti peronospori in oidiu priporočamo v prvi vrsti bakrene pripravke v kombinaciji s cianamidom ali delimičnim ali pa organske fungicide orfiphatan, ortocid, dithan ali zineb v kombinaciji s cianamidom ali sumporom.

Kmetijski inštitut Slovenije

Važno opozorilo sadjarjem

Opozorilo sadjarjem, da se da pravi čas za zatiranje jabolčne zaradke, zlasti v plantajnih nasadih jabolj in hrsk. Zato priporočamo škropljenje omejenim stotinam diazinom ali 0,15-odstotnim sevnom ali parationom. Ta sredstva so učinkovita tudi proti ameriškomu kaparju.

Da istočasno omejeno nadaljuje brnjenje škrap, dodamo pripravljeno škropivo proti jabolčni zaradki, ki je 0,25-odstotni ortocid ali 0,15-odstotni delan ali 0,2-odstotni dition ali pa 0,3-odstotni dithan.

V jabolčnih nasadih, kjer se močnejše pojavlja jabolčna zaradka, nujno priporočamo omejenim stotinam diazinom ali 0,15-odstotnim sevnom ali parationom. Ta sredstva so učinkovita tudi proti ameriškomu kaparju.

Ker pričakujemo močne okužbe od druge generacije jabolčne zaradke, je to škropljenje izredno važno, da preprečimo omejenim stotinam diazinom ali 0,15-odstotnim sevnom ali parationom. Ta sredstva so učinkovita tudi proti ameriškomu kaparju.

Ker se v nasadih jabolj in hrsk močnejše pojavlja jabolčna zaradka, nujno priporočamo omejenim stotinam diazinom ali 0,15-odstotnim sevnom ali parationom. Ta sredstva so učinkovita tudi proti ameriškomu kaparju.

Kmetijski inštitut Slovenije

Dveh diet trije mrtvi

V soboto in nedeljo je bilo 59 prometnih nezgod

LJUBLJANA, 9. avgusta. Na cestah Slovenije se je v soboto in nedeljo pripetilo 59 prometnih nesreč. Tri osebe so izgubile življenje, 28 ljudi je bilo huje, 38 pa lažje ranjenih. Gmotno škodo so ocenili na več kot 15 milijonov dinarjev. V osmih primerih so se ponesrečili trije tuji turisti. O dveh nesrečah, ki sta se končali s smrtnim izidom, smo že poročali.

Tretja nesreda, ki se je končala s smrtno, se je pripetila v soboto ob 11.40 na cesti I. reda v vasi Mali Otok pri Postojni. Sopotnik v osebnem avtomobilu ljubljanske registracije, ki ga je vozila 31-letna Draga Gašpar, 32-letni Enver Mujzinović, je bil tako hudo ranjen, da je na mestu nezgode umrl. Avtomobilista je vozila iz Postojne proti Hrušovu in v Malem Otoku prehitela avtomobil. Potem je začela prehitovati še enega. Tedaj je njen avtomobil začel zanašati in je trčil v železno mostno ograjo na desni strani ceste. Pri nesreči se je tudi Gašparjeva huje ranila in so jo odpeljali v ljubljansko bolnišnico.

PEŠEC OBLEZAL NA CESTI — Na cesti I. reda med Cestm in Mariborom v vasi Starič pri Frankolovem je v nedeljo ob 21. uri ljubljanski Janek Eržen z osebnim avtomobilom povozil Jožeta Vanovška. Ta je pred nezgodo šel po sredini desne strani ceste, med hudo izgubljenim ravnotežjem in padel po tleh. Pešec je obšel na cesti in se podpiral s komolci. Avtomobilista je tedaj pripeljal mimo in Frankolovec. Vozil je z zasvojenimi lučmi. Tik pred seboj je opazil pešca ter močno zavril, da bi nesrečo preprečil, kar pa mu ni uspelo. Avtomobil je Vanovška zadel.

Ponesrečenca, ki je dobil močan pretres možganov, si domneva, da ne bo preživel. Vozil je v soboto na levo stezno, so nezvestnega odpeljali v celjsko bolnišnico, kjer so mu vzeli kri za preiskavo. AVTOMOBIL S CESTE NA STREHO — V vasi Biš pri Ptujju je večer ob 13.30 zavozil s ceste osební avtomobil, s katerim se je peljal Albin Majcen. Avtomobilista je vozil na desni strani ceste, ko je v ozadju opazil svetlobo. Vozil je v jarek, avtomobil se je zasul, kar je cel krog in se prevrnil na streho. Pri nesreči sta se voznik in sopotnica Emilija Krže laže ranila in so ju nujno zdravniško pomoč. Avtomobilista so vzeli tudi za preiskavo.

NESREČA DVEH MOTORISTOV — V vasi Potok pri Zagradu sta se večer nekaj pred 10. uro ponesrečila motorista: 18-letni Anton Podobnik iz Rovtarskih 2/2 pri Logatcu, ki se je peljal na motornem kolesu z znamke BMW, in 23-letni Ivan Mikšič iz Gore. Podobnik je iz Zagrada pripeljal v veliko hitrostjo skozi vas. Ker je vozil po levi strani, je zavril na Mikšiču, ki je pripeljal na sproti na motornem kolesu z znamke vseh. Motorista sta se opazila in padla. Podobnik, ki je vozil brez čelade, se je hudo ranil po glavi. Mikšič (ta je imel zaščitno čelado) pa je zlomil noge.

Z MOTORNI KOLESO V OSEBNÍ AVTO — Na križišču Sojencev in Celovske ceste v Ljubljani se je večer nekaj po 17. uri motorist 33-letni Jože Pliskurč zadel v osební avtomobil, ki ga je vozil 33-letni Dragotin Tišič. Avtomobilista je peljal po Celovški cesti proti Senvidu. V križišču je zaviral v levo in zapel proti motoristu, ki je vozil nasproti. Pri nesreči sta se Pliskurč in njegov sopotnik Avgust Hriberšek hudo ranila. ZAPELJAL NA NJIVO IN SE PREVRNIL — Med Dolenjo vasjo in Dolenjim jezerom pri Cerklji se je večer na cesti IV. reda prevrnil osební avto zastava 1300, ki ga je vozil 35-letni Jože Meden. Avtomobilista je vozil na desni strani ceste, ko je opazil svetlobo. Vozil je v jarek, avtomobil se je zasul, kar je cel krog in se prevrnil na streho. Pri nesreči sta se voznik in sopotnica Emilija Krže laže ranila in so ju nujno zdravniško pomoč. Avtomobilista so vzeli tudi za preiskavo.

UKRADEL AVTOMOBIL IN SE ZAPELJAL V DROG — Neznan avtomobilista se je večer ob 17.15 na cesti pri Izla kah zadel v drog za električno napeljava. Z osebnim avtomobilom z znamke škoda se je peljal na desni strani ceste, ko je opazil svetlobo. Vozil je v jarek, avtomobil se je zasul, kar je cel krog in se prevrnil na streho. Pri nesreči sta se voznik in sopotnica Emilija Krže laže ranila in so ju nujno zdravniško pomoč. Avtomobilista so vzeli tudi za preiskavo.

Pri popraviljanju antene ju je ubil električni tok

V nedeljo sta se v Salari pri Koprni smrtno ponesrečila z električnim tokom zakonca Mate in Elizabeta Sesvecan. 33-letni Mate Sesvecan, zidar izloškega podjetja »Stavbenik«, je na strehi popravil televizijsko anteno. Ker je bila 16 metrov visoka, jo je imel privezan na več straneh z neizolirano žico. Nenadoma mu je antena zdrknila streho. Ko jo je Sesvecan hotel pobrati, je prijel za žico, ki je bila v stiku z električnim vodom. Tok je Sesvecana na mestu ubil. Zena Elizabeta je hotela možu pomagati. Ko ga je prišla, je tok ubil tudi njo.

Znana kostumograf Mira Glišić umrla v prometni nesreči

BEOGRAD, 9. avg. (Tanjug). Po nepopolnih in uradno še nepotrjenih vesteh je kostumograf, jugoslavnskega dramskega gledališča iz Beograda Mira Glišić tragično izgubila življenje v prometni nesreči. Ta se je pripetila 7. avgusta okrog 23. ure pri italijanskem mestu Bresciji. V avto pokojne Glišićeve vletel 1300, v katerem se je peljala s sopotnikom Aleksandrom Viktorovičem. Je polno hitrostjo od zadaj zavozil kamion ter povzročil zelo močan udarec. Pri tem se je avto vnel. V ognju in umirjati tudi ob samem udarcu je Glišićeva izgubila življenje, njen sopotnik pa je bil le nekoliko poškodovan. Po vesteh iz beogradskega »Avala filma« se je Glišićeva peljala iz Rima, kjer se je mudila v zvezi z nakupom kostumov za film »Zdravnik in hudič«, ki ga za »Avala filma« snema znani ameriški režiser Nicolas Ray.

Požari v minulem tednu

Škode je približno za 18 milijonov dinarjev

V obratu Pohištenega mi-zarstva na Litijški cesti v Ljubljani je zaradi nepravilnosti izbruhnil ogenj, ki je povzročil za blizu 6 milijonov din škodo. Zgorelo je ostriš-leso in več omar. Ogenj je močno poškodoval tudi sušilno peč.

Antonju Skoku iz Loke pri Mengšu je požar uničil gospodarsko poslopje, nekaj kmetijskih strojev in orodja, poljske prideleke in živinsko krmo. Škode je za 3.500.000 din. V kemični tovarni »Eko-terma« na Polici pri Kranju so že v lanskem letu zaradi požara utrpeli večmilijonsko škodo. Zadnjo soboto popoldne pa jim je spet požar pridelal za 7.500.000 din škodo. Zaradi nevarnosti in nestrokovnega ravnanja je začelo goriti olje v sušilni peči, požar pa se je naglo širil, uničil instalacijske naprave, ostreže objekta, leseno embalažo in nekaj gotovih izdelkov.

Mirko Bervar iz Ljubljane, Vodovodna cesta 28, je nepre-

Smrtna nesreča na kopališču

MARIBOR, 9. avg. — Na kopališču mariborski otok se je večer dan nesrečno končal. 18-letni Herman Heher iz Maribora je skočil okoli 18. ure s 5-metrov visokega stolpa v vodo. Škok je bil tako nesrečen, da je padel na 23-letnega Staneta Črepnika, ki je takrat igral v vodi pod stropom. Črepnika so hudo ranjenega odpeljali v mariborsko bolnišnico, med prevozom pa je izdihnil. Herman Heher se je prav tako poškodoval.

vidno ravnal z gorilnikom na spiritu. V leseni baraki je pravilno prižigal gorilnik, pa je nenadoma eksplodiral. Bervar se je opeknel po levi roki, baraka pa se je vnela. Zaradi hitre pomoči gasilcev ni prišlo do večjega požara. Škode je za 120.000 din.

L. R.

Kolesar pripeljal pred avtomobil

MURSKA SOBOTA, 9. avg. — Na cesti II. reda v Nemčevih v sobotni občini je prišlo sinoči pred gostilno Horvat do hude nesreče med avtomobilistom Ludvikom Polom iz Zahodne Nemčije ter kolesarjem Stefanom Kuplenom iz Maribor. Ta je pripeljal pred osební avtomobil, pri tem je prišlo do trčenja, v katerem je bil kolesar hudo ranjen.

B. B.

Nesreča na lovu

MURSKA SOBOTA, 9. avg. — Na lovu na divje rase se je zgodila večer dopoldne pri Tešanovcih v sobotni občini huda nesreča, v kateri je lovec Desan Cipot iz Matjance obstrl dva domačina. Strel iz lovske puške je zadel 41-letnega Geso Sočiča in 22-letnega Jožeta Hočevarja, oba iz Tešanov. Hudo ranjen je bil Gesa Sočič, ki so ga zadelo srebro v prsi koš, medtem ko je bil Hočevar ranjen samo v levo roko. Oba so prepeljali v sobotno bolnišnico, kjer so Hočevarja že odpustili, Sočiča pa bodo morali operirati.

B. B.

KOKOSJA
KONCENTRAT
PODRAVKA

BELA BARVA ZA BELO PERILO

NETTO 446GRAMA

IZDAJA IN TISKA CASOPISNO PODJETJE DELO, LJUBLJANA, TOMŠIČEVA 1 — TELEFONI 22-522 DO 22-536 — OGLASNI ODDELEK: LJUBLJANA, TITOVA 1, TELEFON 21-896 — PODRUŽNICA LJUBLJANA, TITOVA 1, ODDELEK ZA LJUBLJANSKE NAROČNICE 21-832, ZA ZUNANJE NAROČNICE 20-463, POŠTINI PREDAL 29 — BRZOJAVNI NASLOV: »DELO« LJUBLJANA, ZIRO RACUN PRI NARODNI BANKI LJUBLJANA 600-11-167 — MESEČNA NAROČNINA 1400 DINARJEV — ROKOPISOV NE VRACAMO

Telefon dežurnega urednika: 20-646

FESTIVAL

Poletne kulturne prireditve LJUBLJANA

V sredo, 11. avgusta nastopa ob 20.30 v letniški podzvočni zbori ANSAMBL MOSKOV-SKE RTV »BALAJKA«.

V četrtek, 12. avgusta nastopa ob 20.30 v letniški podzvočni zbori ANSAMBL »SYNKOPE«.

Rezervacije in informacije po tel. 21-768. Prodaja vstopnic danes od 10. do 12. in od 15. do 18. ure pri blagajni v Krizankah.

RTV Ljubljana

4.30-7.00 Dobro jutro! 7.15 Jutrarnja parada 7.30-8.00 Orkestri: 8.05 Od melodije do melodije; 8.35 Iz zakladnice narodnih pesni; 9.00 Podružnično poudarjanje od strani do strani — Ille Otter; Limončki iz ulice motekga pa-IV; 9.15 Podružnično poudarjanje od strani do strani — Ille Otter; 9.30 Pol ure z domačimi orkestri in ansambli zabavne glasbe; 10.15 Scene iz opere Hovandina Mosta Musorgskega; 11.00 Turistični napotki za tiste goste; 11.15 Nisna prednosti; 12.05 Lucijan Marja Škerjanc; 12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Janez Pogacar; Tudi prvenec naj dajo veliko mnenj; 12.40 Čez hrib in dol; 13.30 Priporočajo vam...; 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 14.05 Skladbe; 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Zabavni intermezzo; 15.30 V torku nastopijo; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Koncert ob 17.05 — Simfonična glasba; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in po svetu; 18.15 Slovenski vokalni solisti, orkestri in ansambli zabavne glasbe; 18.45 Na mednarodnih krizankah; 19.00 Obvestila; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Majhen recital pianista Igorja Dekleve; 20.20 Radijska igra N. V. Gopoli; 20.30 Čez hrib in dol; 21.20 Srečanja; 22.10 Plesna glasba; 23.05 Kiril Makedonski; Prva simfonijska Orkestra Slovenske filharmonije dirigira Bogo Leskovic; 23.30-23.35 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

Kino

SPORED ZA TOREK

KINO UNION: CS krim. DRUGI CLOVEK. Režija: Carol Reed. Predstave ob 17, 19 in 21. uri. Ob 10. uri matineja angl. barv. trim. SATIR.

KINO KOMUNA: ital. film DEKLE IZ PARME. Predstave ob 17 in 19. uri.

Zadnjič! Ob 21. uri ital. zab. film LUBJEZEN V STOCKHOLMU. Igra Alberto Sordi.

KINO SLAKA: ital. film DEKLE IZ PARME. Predstave ob 17 in 19. uri.

KINO SISKI: ital. barvni CS spektakl HER-KUL OSVAJA ATLANTIDO. — Predstave ob 16, 18 in 20. uri.

PRODALJA VSTOPNIC: vsakom kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LJUBLJANA

partija živega šaha med sovjetskimi anglo-ameriški igralci. Igra Leo Barker. Predstave ob 16, 18 in 20. uri.

KINO SISKI: ital. barvni CS spektakl HER-KUL OSVAJA ATLANTIDO. — Predstave ob 16, 18 in 20. uri.

PRODALJA VSTOPNIC: vsakom kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

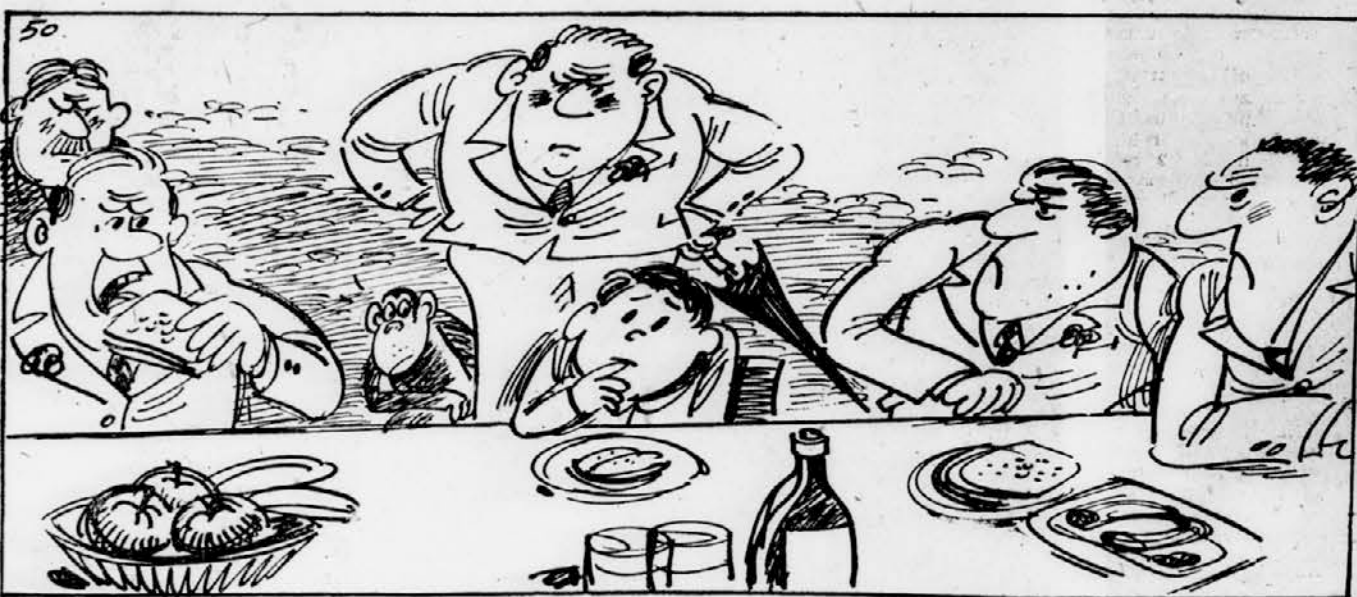
LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnje kinematografu dve uri pred začetkom predstave.

LEJNI KINO TIVOLI: ital. film DEKLE IZ PARME. Igra Catherine Spaak. — Predstava ob 20

BIMBO

50. Bimbo reši Janeza hude sramote

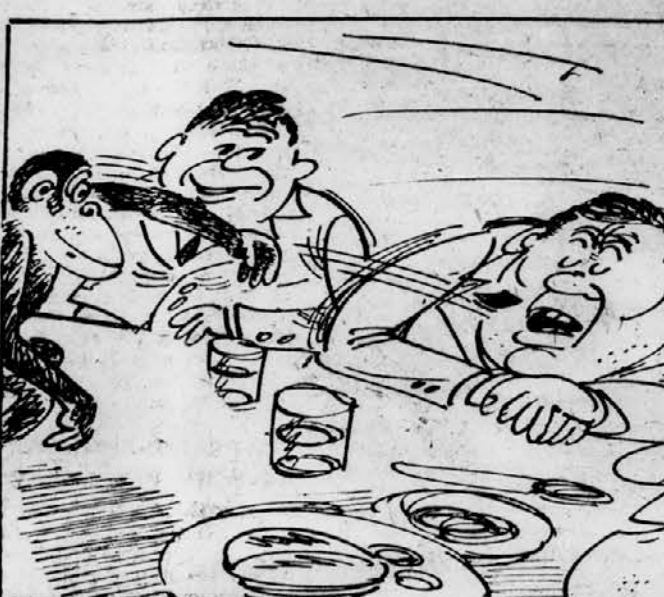
Zbrane strokovnjake so počasi zabolele noge. Zato so, čeprav bi marsikdo rad izvedel še to, koliko izgube predvidevajo pri kilogramu sene in koliko pri pesi — do tod namreč niso prišli — prekinili pohod med polji in se vrnili k obloženim mizam, sedli, pojedli in se začeli pogovarjati sede.

Janeza je živahni pogovor, ki se je zdaj začel, tako ogrel in s takim zanimanjem ga je poslušal, da

se je nazadnje še sam vtaknil vanj. Vstal je in vprašal: »Ali ste pa tudi izračunali, če bi se dalo pridelovati kako stvar brez predvidene izgube?»

Vsi prisotni so umolkli in se začudeno zastrmeljeli vanj. »Kaj pa ta mulce misli, da še bo norčeval iz nas? Od kod se je pa sploh vzela? Je glasno rekel nekdo in grozeče prijel za svoj dežnik. Dva ali trije okrog Janeza so vstali; njihovi nameni so bili nedvoumni in zadeva bi se zelo slabo končala, če se ne bi nenadoma vmešal Bimbo: skočil je na govorniško

Piše Mile Mirnik — Riše Marjan Bregar

mizo in začel metati v občinstvo olupke pomaranče, ki jo je bil pravkar pojedel.

Ko je Bimbo zadel nekaj strokovnjakov v čelo in nazadnje še debelega možaka, ki je ves čas pogovora dremal, v odprta usta, da se je zbudil, planil pokonci, pogoltnil olupke in zaklical: »Vsi ven! Lokali bomo prebelili, so prisotni planili v smeh in rekli: »No, saj se je šaljil! Še kako smešno povej, fant! Tako je prav, malo smeja, človek ne more biti ves dan resen! Tak šaljivec, hahaha!»

Vrtimo globus

NIMES — Kakor poročila Reuters, so skušali galski v nedeljo zvečer omejit v zadušiti gozdni požar, ki je uničil že več sto hektarov borovcev v južni Franciji. Ogenj, ki je izbruhnil v noči na nedeljo, je upepelil tri kmetije, vendar na srečo ni bilo človeških žrtev. Pri gašenju so sodelovali dva policijska helikopterja in dve kmetijski letali, posebej opremljeni v ta namen. Vzrok oziroma vir požara še ni znan.

RIM — V raznih delih Italije je izbruhnilo v nedeljo več manjših gozdnih požarov. Samo rimski gašilci so bili poklicani na 40 krajev v okolici. Hujši požar je bil blizu Ragusa na Siciliji; uničil je tudi več sadovnjakov, škoda je za 40 milijonov lir. V minulih dneh so požari poškodovali več gozdov v okolici Siene in Perugie.

MOSKVA — Za prihodnjo pomlad so napovedane prve bikoborbe v Sovjetski zvezi. Španski mata-dor Miguel Dominguin pripravljata nekaj bikoborskih prireditev v Moskvi in Leningradu.

MILANO — Nova turistična posebnost se obeta Milanu v Italiji. Čez dva meseca bodo na glavnem koledarju odprli galerijo voženih figuric.

CHAMONIX — Oestni predor je zdaj odprt od šestih zjutraj do enih po poldnevi. S tem so podaljšali obratovalni čas za tri ure.

LONDON — Britanski laboristi predlagajo, da bi v Spodnji zbornici sprejeli določeno način glasovanja, ki je v veljavi od leta 1936. Uvedli bi elektronske naprave, ki bi jih razpostavili na starih mestih. Posilanci bi pritisnili na gumbe, s tem bi se povprečni čas potreben za glasovanje, skrajšal od sedanjih štirinajst na pet minut. Od lanskega oktobra do poletnih počitnic so porabili poslanci samo za glasovanje 62 ur.

NEW DELHI — Vzdevke ljudozerec je dobil med prebivalstvom na indijskem planinskem področju Mandi tiger, ki je v minulih dveh mesecih pobil šest ljudi. Tisti, katerih zdravstveno stanje ne bo zadovoljivo, bodo dobili posebne vozičke iz kaznice; voziči bodo smeli samo ponoči, ne bo jim dovoljeno voziti po tako imenovanih ekspresnih cestah. Prometne oblasti pripravljajo predpise, po katerem bodo morala vsa tri leta na tehnični pregled vsa cestnoprometna vozila, tudi tista najnovejša letnikov proizvodnje.

WASHINGTON — V ameriški državi Pennsylvania bodo začeli v kratkem veljati novi prometni predpisi, po katerih bodo morali v določenih časovnih presledkih na zdravniški pregled vsi avtomobilisti, stari nad 35 let. Tisti, katerih zdravstveno stanje ne bo zadovoljivo, bodo dobili posebne vozičke iz kaznice; voziči bodo smeli samo ponoči, ne bo jim dovoljeno voziti po tako imenovanih ekspresnih cestah. Prometne oblasti pripravljajo predpise, po katerem bodo morala vsa tri leta na tehnični pregled vsa cestnoprometna vozila, tudi tista najnovejša letnikov proizvodnje.

OTTAWA — Kanadska družba Hudson's Bay je organizirala kanulistični servis za tiste turiste, ki bi radi v čolnih z vesli raziskovali kanadska jezera in rečne tokove. Aluminijasti čolni, dolgi pet metrov in težki 40 kg, bodo zasidrani na petih krajih v deželi. Opremo bodo dobili kandidati v Brooklynu, kjer je sedež družbe in kjer bodo prirejali tudi kratke tečaje pod geslom »Kako ostanete živ v divjini«.

STIRI ŽRTVE EKSPLOZIJE — V skladiščih pšenice pri mlinskih »Sun Flour« v vzhodnem delu Londona je prišlo do eksplozije. Vzbuh je podrl pročelno steno in pobil šipe v okolici. Na kraju nesreče so bile štiri smrtno žrtve. Foto: AP

Naravoslovec na lisičji sledi

Na več metrov zavoha lisica zakopane živali in galebja jajca

LONDON — Lisice so zares pametne, toda pozabljive, je zapisal profesor Niko Tinbergen, ravnatelj zoološkega inštituta na univerzi Oxford, ko je v strokovnem časopisu o živalski psihologiji poročal o svojih dolgotrajnih poskusih glede obnašanja lisic. Tinbergen je začel proučevati navade lisic pravzaprav po naključju.

Prvotno se je profesor Tinbergen namenil za morsko obalo Cumberlanda, da bi tam raziskoval življenje galebcev. Opazil je, da lisice zelo učinkovito ropajo med galebi in njihovimi jajci, začel se je zanimati za življenje lisic. Opazovanje teh ropanj je bilo skoraj nemogoče, ker hodijo po hrano pomoči. Tinbergen in njegovi sodelavci so zato delali podobno kot detektivji. Preiskovali so lisičje sledi, ki so jih zverji zapustile v mehkem sipinskem pesku.

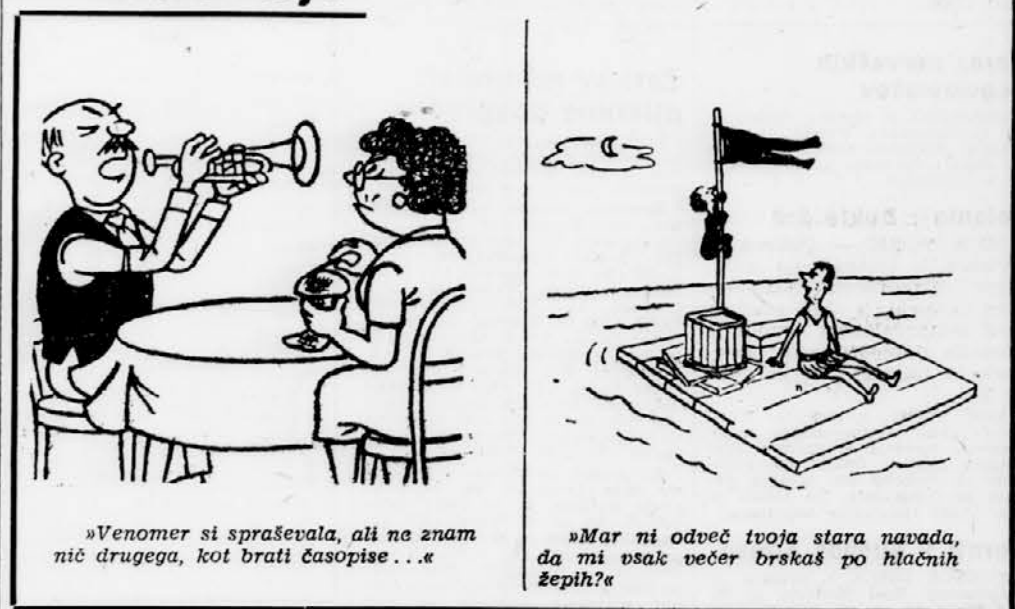
Noč za nočjo hodijo lisice na ropanje. Love manjše živali, predvsem galebe in zajce, pobirajo pa tudi ptičja jajca. Poleti najdemo precej več, kot morejo požreti. Odvečno hrano zakopujejo v pesek, ki je tam konservirana in obenem tudi varna pred muhami in akrokarji; še po dveh mesecih je ta spravljena hrana popolnoma ohranjena in užitna.

Potem pa nekega dne galebi odlete in hrane je premalo. Lisice si tešijo lakoto z zalogami. Toda

lisica pozabi, kje je zakopala odvečni plen. Za dejstvo, da ne pogine od lakote, se ima zahvaliti svojemu odličnemu nosu, ki ne odpove. Zakopane živali zavoha proti vetru tudi na deset metrov, zakopana jajca pa na tri metre. Seveda je lisica pozabila, kje je zakopala plen, zato brska po pesku ne glede na to, ali ga je zakopala sama ali pa kdo drug njenega rodu.

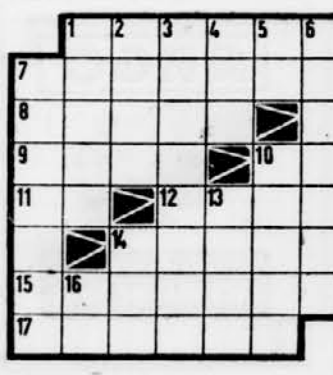
Voh je tisto, kar lisici omogoči najti zakopani plen. O tem se je Tinbergen prepričal z učinkovitimi poskusi. V pesek je zakopal kurja jajca, in sicer v enakomernih presledkih in v zaviti črti. Vzpostavil je njimi je zakopal tudi lupine, ki so bile na pogled take kot jajca, bile pa so prazne. Lisica se ni dala premotiti.

Za dobro voljo

»Venomer si spraševala, ali ne znam nič drugega, kot brati časopise...«

»Mar ni odveč tvoja stara navada, da mi vsak večer brskáš po hlačnih žepih?«

Križanka

VODORAVNO: 1. spojina borove kisline in sode, 2. voda in knjiga o moralih, 3. sultanov ukaz v stari Turčiji, 4. italijanski barčni slikar (Guido), 10. osebnostni zaimek, 11. kemični znak za aktinij, 12. ime treh pergamskih kraljev, 14. partizansko ime maršala Tita, 15. spreten telovadev v ravnotežju, 17. vojaški novinec.

NAVPIČNO: 1. glasilo Zveze borov Slovenije, 2. veliko alifirsko pristančisko, 3. grelec centralne kurjave, 4. krilo rimske legije, 5. kraljica za školarčki klub, 6. zvezda spremljevalka, 7. grad pri Trstu, 10. francoski revolucionar, ki ga je umorila Charlotte Corday, 13. nedotakljiv predmet pri nekaterih primitivnih plemenih, 14. polinež, 16. začetnik prilika in imena predsednika skupščine SFRJ.

RESITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. pasta, 6. arhont, 8. Stentor, 10. krma, 11. ve, 12. Via, 13. May, 14. R(avan) (čvar), 15. šarna, 16. Livorno, 18. Solkan, 19. Laer.

Spet nič z Noetovo barko

Libby je brez uspeha zaključil četrti poskus

CARIGRAD — Johnu Libbyju, 69-letnemu Američanu iz San Franciscu, je te dni spodletel že četrti poskus vzpona na Ararat z namenom, da bi tam našel ostanke biblijske Noetove barke. Stirje turški člani njegove odprave so zaradi slabega vremena opustili misel na nadaljnji vzpon. Sestopili so na sovjetsko pobočje gore.

Ker se vreme ni zboljšalo, je Libby neuspešno zaključil svoj četrti poskus vzpona na Ararat, 5165 m visoko goro s turškim imenom Agri. Za tri prejšnje odprave v letih 1954 — 58 je potrošil Libby skupno 30.000 dolarjev. Noetova barka pa ni našel. Med predzadnjim vzponom v juliju 1958 se je zadrževal na strmih pobočjih štiri dni, njegova taktična odprava se je končala z nesrečo. Libby je padel in so ga vsega obtočenega spravili v dolino.

Letos je bil prepričan, da mu bo uspelo. Trdil je, da je že pri prejšnjem vzponu odkril mesto, kjer naj bi bila Noetova barka pod snegom in zemeljskimi plastmi. Pravi, da je barka okamnela.

V minulih letih so se povzpeli na Ararat tri al-

pinistične odprave, dve ameriški in francoska. Seveda niso našle niti sledu o Noetovi barki, ki je bržkone tudi niso iskale. Vse svoje dosedanje odprave je Libby zasnoval na zgodbah zavzemskih pilotov, ki so trdili med drugo svetovno vojno, da so opazili v soteskah na pobočju Ararata nekaj, kar bi moglo biti podobno barki iz biblijskih časov.

P.

Nadomestek

Vzorčna knjiga neke veleblagovnice v Detroitu (ZDA) vsebuje naslednje zagotovitve: »Če ima naravno in dostavljeno blago kakršno koli napako ali pomanjkljivost, nam, ki ga mirne duše vrnite, takoj vam pošljemo drugo enako kakovosti...«

ENOBARVNO SPOMINSKO ZNAMKO je izdalo pošto ministristvo ZDA ob 700-letnici rojstva velikega italijanskega pesnika Danteja Alighierija, tvorca »Božanske komedije«. Na znamki je reprodukcija slavljenčevega portreta, ki ga hrani narodna galerija v Washingtonu in ki ga je narisal neznan umetnik v 16. stoletju. Danteja so doslej počastile s spominskimi znamkami pošte uprave Sovjetske zveze, Romunije, Vatikana in Malte.

KEMIČNA TOVARNA MOSTE

LIUBLJANA — OB ZELEZNICI 14

PRODA

RAZNA ODVISNA OSNOVNA SREDSTVA:

- skreper, parni stroj, pilinski generator, transmisija, električni karo, ventilator, čistilec plina, rezervoar za ter. vodo 1 m³, kotliček za sodo, električni ventilator 0,55 KW, usmernik trofazni in več elektromotorjev
- pisarniški inventar
- veliko orodje: analitično tehnično in paraletni pribor.

Vse informacije glede prodaje daje komercialni oddelek, tel. 31 07 32. 7009

F. R. LOCKRIDGE

Hiša fosilov

(50. nadaljevanje)

Prijel je vrata, ki so se zapirala sama, in jih pridržal. Preden odide domov, mora po ključce. Toda morebiti bo prav tako dobro, če gre zdaj najprej jest, kakor se je bil že namenil. Pritisnil je na gumb v vratih, ki nevtalizira avtomatsko zaskočko, in preizkusil, če se res ne bo zaskočila. Nato je pustil, da so se vrata zaprla. Peš je šel proti avenijski Madison in proti restavraciji, kamor je po navadi zahajal vsakrat. V hrbet mu je pihal retek zimski veter in na vsem lepem je začutil, da je pravzaprav lačen.

x x x

Steck je vtaknil ključ v ključavnico na vratih vhoda za osebe, ga zasulak in vrata odprl. Stopil je na stran in spustil Emily Preson predse.

»Nisem vedel, da nameravajo zapreti,« je rekel. »Vendar pa...« Njegova roka je usmerila dole k dvigalu, ki ju je že čakalo. »Ne razumem, kaj bi radi našli,« je rekel.

»Nekaj,« je rekla Emily. »Karkoli. Ali še vedno ne razumete?« Steck je skomignil. Stopil je za Emily in dvigalo in zaprl vrata.

x x x

V pisarni Billa Weiganda je zazvonil telefon.

»Da,« se je Bill oglašil v slušalko. »Ohi, oprostite, kapetan,« je dejal dežurni narednik. »Nisem vas videl priti sem. Dve sporočili imam za vas. Neka gospa — čakajte malo — North? Vam je ime znano?«

»Da,« je dejal Bill. »O. K.,« je rekel narednik. »Prvo sporočilo se glasi: 'Steck zaloti Emily'. Narednik je dvomeče dodal: 'Veste, sporočila nisem sprejel jaz sam.'«

»Je že dobro,« je rekel Bill. »Zadeva je nenavadno jasna.«

»O. K.,« je rekel narednik. »Drugo sporočilo: 'Sla v Broadly.'«

»Hvala,« je rekel Bill Weigand. Odložil je slušalko in vstal. Sporočilo je nenavadno jasno vsaj za Pamela North. Navzlic temu pa se ne ujema. Pam očitno trka še na ena vrata, za katerimi se utegne skrivati morilec.

Hotel je stopiti čez prag, a telefon je spet zazvonil. Tokrat sta ga klicala strokovnjaka, ki sta primerjala črke dr. Orpheusa Presona, s katerimi je pokojnik izplačal svoje prispevke Broadly inštitutu za paleontologijo. Vse to vknjižene v inštitutske račune. Inštitutsko knjigovodstvo je prav nenavadno urejeno. Vendar pa se nekaj ne ujema. Deset tisoč dolarjev, ki jih je izplačala banka dr. Presonu, ni bilo zabeleženih na tekočem računu inštituta.

Kapetan William Weigand se je zahvalil in zdaj stopil čez prag. Tik preden je za sabo zaprl, je besno zagodrnjal.

XII. SOBOTA 20.40 DO 21.15

Voznik, ki je peljal Geraldina in Pamela, je zelo samozavestno hvalil po ulicah. Zato ga je ustavil prometni policist na križišču Sedemindesete ceste in Pete avnenije. Pomahal mu je, naj zavije k pločniku.

FILIP RADULOVIC

Atentat na letališču

(19. nadaljevanje)

»Tovariš komisar, odkril

smo vohuna!«

»Vohuna? Hej, človek, kaj

pa govoriš? Je komisar ne-

jeverno pogledal.

Kurir Vlada mu je izročil

pismo, nato pa dodal:

»Tudi strica Janka je hotel

zahrbiti ubiti. To vam po-

vem zaupno, vi pa...«

Komisar je odprl pismo.

Roke so mu vidno drgetale

od vznemirjenosti, ko ga je

bral. Ni verjel lastnim očem.

Pismo je prebral še enkrat.

Potem mu je roka s sporočilom

omahnila ob telesu, kar

da bi jo kdo odsekal. Obstal

je in molče zrl predse.

»Treba bi ga bilo takoj...«

Kurir Vlada je s krovnjo po-

kazal, da misli na krogo.

»Miodrag Petrovič, pa vo-

hunk je ponovil komisar in

gledal kurirja. Glela ga je,

videl ga brčkone ni, odsoten

je bil njegov pogled. V mi-

slu je preletel vsa tista pu-

naška dejanja, ki jih je bil

v bolih izvedel njegov borec

Miodrag Petrovič.

»Jaz pa sem bil prepričan

in sem tudi jamčil, da je to

najboljši partizan v moji eno-

ti,« je pomislil, nato pa se

zdržnil, ko da se mu je utri-

nila rešilna misel:

»Kaj je rekel stric Janka?«

»Komandir Pavle ga je

vprašal, kaj naj stori, pa mu

je odgovoril: 'Komisar! J ve-

do, kako je treba ravnati z

vohuni! Mogoče je mislil, da

ga je treba takoj...« Spet je

napravil tisto kretanje in na-

dajeval: »Komandir Pavle

prosi, da mu poveste, kaj bo-

ste storili. Zanima ga vaše

mnenje, ki ga bo potem spo-

ročil stricu Janku.«

ki ga je spravila v hudo za-

gato. Vse to tistega trenutka

je bil Miodrag Petrovič po

njegovem iskrenem prepri-

anju zares najboljši borec v

vseh enoti. Komisar mu je

izrekel že nič koliko pohval,

postavjal ga je drugin za

zvegl, invali ga je na konfe-

rencah in partijskih sestani-

kih.

Cudno se mu je zdelo, ka-

ko da ni Miodrag Petrovič

poprej nikoli zbudil takega

sma. Nasprotno, vsi so sme-

li vti, da je to človek, ki

se bori iskreno in z vsem sr-

cem. Kakšen ugled si je bil

Miodrag pridobil v spopadih,

kako neustrašni je bil! Za-

panje vanj je bilo brez meja.

O novincih so ponavadi go-

vorili: »Nečesa nam manj-

ka...« Mislili so na hrabrost

in pogum. »Naj gre k Mio-

dragu Petroviču, on ima te

ga več kot dovolj,« so odgo-

varjali drugi. Zares ga ni bi-

lo v enoti, ki bi se mogel v

hrabrosti meriti z Miodra-

gom Petrovičem.

Morda pa je s svojo hra-

brostjo prikrival umazanijo, je

pomislil komisar. Ponovno

je pogledal pismo in prebral:

vohun. Ta beseda mu je bi-

la že od nekdaj odvratna.

Zdaj ga je zmedla, zakaj na-

našala se je na človeka, ki

so ga vsi imeli radi in mu

zaupali kakor sami sebi.

Kurir Vlada je pozdravil

komisarja in se odpravil v

smeri proti letališču.

Brž ko je prišel, je spo-

ročil komandirju Pavletu, da

je izpolnil ukaz. Povedal je,

da pride Miodrag Petrovič

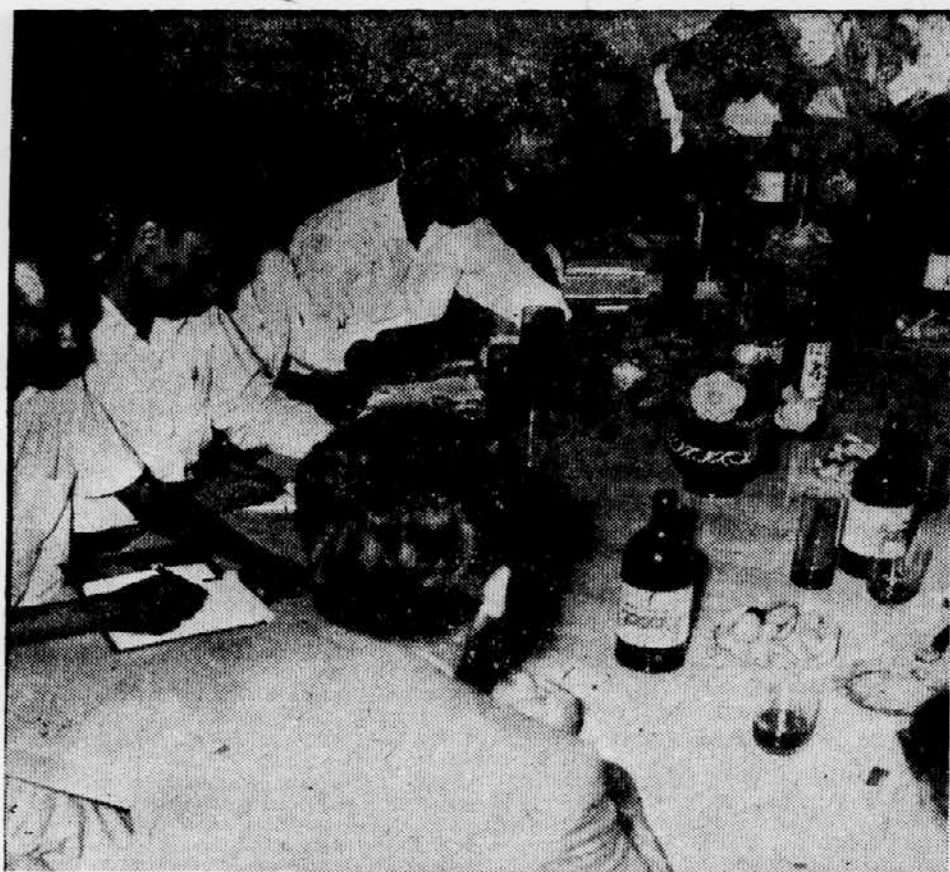
pred vojaško sodišče in da

bo ustreljen.

Komisar enote je takoj po-

hitevil v štab, ker je mislil, da

je Miod

AZILSKO-AFRISKI NOVINARJI V SLOVENIJI — Včeraj je obiskalo velenjsko občino in uredništvo »Delo« 18 slušateljev v mednarodnem centru za izobraževanje novinarjev v Budimpešti. V Velenju so se pogovarjali o komunalnem sistemu, na »Delu« pa o tisku in novinarstvu v Sloveniji.

Foto: Kaše

TAJFUNG »JEAN« NAD JAPONSKO — Pretekli petek se je nad japonskim otočjem razbesnel silovit vihar »Jean«, ki je dosegel hitrost tudi do 150 km na uro. Terjal je veliko žrtev, več kot tisoč hiš je uničenih. Na sliki: razpenjeni valovi butajo ob pomole pristanišča Simonoseki.

Foto: AP

NA VRVI POD STRAŽO AMERIŠKIH »MARINCEV« — Pri kraju Tam Loc v Južnem Vietnamu so ameriški »marinci« ujeli nekaj partizanov in jih takole zvezali. Pretekli tork so »marinci« sežgali vas Cam Ne. Včeraj so se vaščani zbrali na demonstracije, vojaki so streljali vanje in ubili 13 let starega dečka. Jutri...

Foto: AP

Nadaljevanje s prve strani

Predsednik Tito

v hvarsko pristanišče, kjer mu je množica priredila prirojen sprejem. Nekaj časa se je zadržal na terasi hotela »Palace«, kjer se je pogovarjal s predstavnikom hvarske Komune. Okrog 15. ure je predsednik Tito z ladjo »Galeb« odpotoval s Hvara.

Važne odločitve

Žije ter organizirati nabavo surovin in reprodukcijskega materiala tako, da bo glede kvalitete in terminov zagotovljeno nemoteno obratovanje, kar je važen pogoj za znižanje proizvodnih stroškov. V tem smislu bodo spremenili tudi način prodaje in poenostavili asortiment. Zaostri bodo kontrolo v vseh fazah proizvodnje, zlasti pa glede kvalitete pri dobavih med posameznimi delovnimi enotami. Pospešili bodo izdelavo kalkulacij proizvodnih stroškov, zlasti tudi glede na rentabilnost posameznih proizvodov. Razen tega bodo izdelali študije o tem, kako poenostaviti analizo stroškov in kako dopolniti sedanji sistem z razdelitvijo stroškov na tiste, na katere lahko obrat bistveno vpliva, in na tiste, na katere obrat ne more vplivati. Naposled bodo skušali razširiti racionalizatorstvo, zlasti na področju drobnih izboljšav za povečanje produktivnosti ter znižanja stroškov in normativov.

V okviru akcijskega programa je upravni odbor postavil dve komisiji za delitev dohodka in za nagrajevanje po delu. Prva komisija bo skušala na temelju analize sistema delitve dohodka najti najbolj ustrezno organizacijsko strukturo podjetja. V svojem ožjem programu pa bo proučila, kako prebrskati prihranke pri surovinah in pomožnem materialu, kako urediti penale za različno kvaliteto pri obračunih med delovnimi enotami in kako formirati osebne dohodke v strojno energetskih skupinah in v službah. Druga komisija se bo lotila temeljite analize stanja in pomankljivosti sedanjega načina nagrajevanja po delu, pregledala bo sedanje normative delovne sile in proučila razmerje gibljivosti dela v celotnem osebnem dohodku, nadalje kakšen naj bo odnos tehnične in administrativnega kadra v okviru služb in kako določiti penale za zgrešene šarže v jeklinah. V širšem programu pa bo proučila, kako uvesti čiste tehnične norme v posameznih delovnih enotah, kako urediti nagrajevanje v delovnih enotah strojno energetskih oddelkov, kakšen naj bo sistem nagrajevanja v službah, da bi se razširilo nagrajevanje po delu. Naposled bo komisija izdelala analize za morebiten prehod na drugačen način nagrajevanja, kakor je zdaj.

Ob zaključku je inž. Hafner dejal, da je povečanje planirane bruto osebnega dohodka možno le z uspešnim izvajanjem omenjenih nalog akcijskega programa. Za delno kritje povečanih življenjskih stroškov ima podjetje na razpolago le tista sredstva v okviru planirane bruto osebnega dohodka, ki se pojavljajo v korist neto osebnih dohodkov z znižanjem prispevkov za proračune in socialno zavarovanje, vključujoč znižanje dodatnega prispevka za socialno zavarovanje, s čimer se povečuje znesek neto osebnih dohodkov za 12,45 odst.

Hkrati je inž. Hafner opozoril, da ima podjetje precejšnje rezerve in s tem možnost povečati proizvodnjo, znižati proizvodne stroške in povečati produktivnost dela, o čemer pričajo predlagani akcijski program. Precej rezerv ima podjetje tudi v znatnih zalozah proizvodov in ne-

dovršene proizvodnje. Znižanje teh zaloz lahko precej prispeva k zbolšanju poslovanja, četudi razlika med staro in novo ceno tega materiala, enako kakor pri surovinah, ne gre v dohodek, ker se po zvezi predpisih na temelju inventure prenese na poslovni sklad za povečanje stalnih obratnih sredstev. To pa je zakonodajalec predpisal zaradi tega, da se ne bi te zgolj računске razlike izkoristile za investicije ali za osebne dohodke.

Razpravo o akcijskem programu je delavski svet navezal na obračun podjetja v prvem polletju po starih in novih instrumentih. Podatke o tem so na seji nazorno pri kazali, izpisane po vrsti višine stene v dvorani. Iz teh podatkov je n.p.r. razvidno, da so materialni stroški v prvem polletju znašali 15,9 milijarde din, kar predstavlja 72,6% celotne realizacije. Samo en odstotek prihranka pri materialnih stroških pa bi dal 159 milijonov din povečanja dohodka. To pa je skoraj polovica sredstev, ki so jih v prvem polletju ustvarili za skide podjetja. Seveda pa se da prihranki še več, predvsem s povečanjem proizvodnje in tehnološke discipline ter odgovornosti vsakega posameznika.

Izvajanja akcijskega programa naj bi predstavljalo prelomnico v delu podjetja. Predlogi delovnih enot naj bi bili le začetek. Zato bo naloga delavskih svetov delovnih enot še razširiti na akcijski program, da bi dosegli čim večje prihranke, povečali produktivnost in zboljšali kvaliteto. Proizvodnjo bodo skušali preusmeriti tako, da bodo izdelovali predvsem take izdelke, pri katerih dosežejo višjo ceno. Dosej so n.p.r. omejili proizvodnjo pocinkane pločevine zaradi nestrežne cene, zdaj pa jo bodo precej povečali. Prihranke pri materialu bodo posebej stimulirali. O tem so se izdali osmetek pravilnika. Za slabo delo pa bodo pri obračunu proizvodnje uvedli odbitek. V okviru sprejetega akcijskega programa so na seji sprejeli še prvi konkretne ukrepe, ki se nanj na zvezi s proizvodnjo, zlasti pa z razdelitvijo dohodka in nagrajevanjem po delu. Druga komisija se bo lotila temeljite analize stanja in pomankljivosti sedanjega načina nagrajevanja po delu, pregledala bo sedanje normative delovne sile in proučila razmerje gibljivosti dela v celotnem osebnem dohodku, nadalje kakšen naj bo odnos tehnične in administrativnega kadra v okviru služb in kako določiti penale za zgrešene šarže v jeklinah. V širšem programu pa bo proučila, kako uvesti čiste tehnične norme v posameznih delovnih enotah, kako urediti nagrajevanje v delovnih enotah strojno energetskih oddelkov, kakšen naj bo sistem nagrajevanja v službah, da bi se razširilo nagrajevanje po delu. Naposled bo komisija izdelala analize za morebiten prehod na drugačen način nagrajevanja, kakor je zdaj.

Ob zaključku je inž. Hafner dejal, da je povečanje planirane bruto osebnega dohodka možno le z uspešnim izvajanjem omenjenih nalog akcijskega programa. Za delno kritje povečanih življenjskih stroškov ima podjetje na razpolago le tista sredstva v okviru planirane bruto osebnega dohodka, ki se pojavljajo v korist neto osebnih dohodkov z znižanjem prispevkov za proračune in socialno zavarovanje, vključujoč znižanje dodatnega prispevka za socialno zavarovanje, s čimer se povečuje znesek neto osebnih dohodkov za 12,45 odst.

Hkrati je inž. Hafner opozoril, da ima podjetje precejšnje rezerve in s tem možnost povečati proizvodnjo, znižati proizvodne stroške in povečati produktivnost dela, o čemer pričajo predlagani akcijski program. Precej rezerv ima podjetje tudi v znatnih zalozah proizvodov in ne-

VS preložil sejo o Cipru

NEW YORK, 9. avg. (AFP). Varnostni svet je odložil drevišnjo sejo, na kateri naj bi se nadaljevala razprava o položaju na Cipru. Sejo so odložili, ker nestalni član varnostnega sveta še niso sestavili osnutka resolucije, katerega nameravajo predložiti temu organu OZN. Kakor je izjavil predstavnik OZN, bo seja verjetno jutri zvečer.

Urgüplü v Moskvi

MOSKVA, 9. avg. (TASS). Predsednik turške vlade Urgüplü je prišel v Moskvo na uradni obisk. Pogovarjal se bo s sovjetskimi voditelji. Obiskal bo tudi Kijev, nadalje letoviški soci in Adler na Kavkazu ter si ogledal nekatera gospodarska podjetja.

Poziv alžirskega sindikalnega funkcionarja

ORAN, 9. avg. (Tanjug). Clan nacionalne izvršne komisije generalne unije alžirskih sindikatov (UGTA) Burgiba je opozoril alžirski delavski razred, naj bo v boju za svoje pravice še naprej buđen in naj se z vsemi sredstvi upira raznim poskusom buržoazije, ki ga hoče izkoristiti, tako kot so doslej počeli kolonialisti. To je izjavil ta sindikalni voditelj na konferenci sindikalne organizacije delavcev živilske stroje na oranškem področju. Poziva je delavce, naj ostanejo zbirni in okrog vsake sindikalne centrale, ker se lahko samo tako uspešno upirajo sovražnikom ljudstva in delavskemu razredu Alžirije. Zasedanja se udeležuje okrog 130 delegatov, ki pripravi konferenco svoje strokovne zveze. Več govornikov je poudarilo, kako važno je za Alžir in njegov delavski razred, da dosledno uveljavljata v življenju partijske in sindikalne programe socialistične izgradnje. Delavci so ostro obsodili samovoljno posameznih lastnikov prvih kapitalističnih podjetij. Poudarili so, da se morajo sindikalne organizacije z vsemi sredstvi boriti za svoje pravice v privatnem sektorju gospodarstva. Na drugi strani je večina delegatov poudarila, da bodo delavci v socialističnem sektorju gospodarstva napeli vse moči za njegovo stabilizacijo in nadaljnji razvoj.

Stalna konferenca mest o perspektivi storitvenih dejavnosti

BEOGRAD, 9. avg. (Tanjug). — Predsedništvo Stalne konference mest Jugoslavije je danes obravnavalo prve rezultate uveljavljanja gospodarske reforme v mestih. Sekretarja ZIS dr. Milivoje Rukavić, člani ZIS Kiro Gligorović, Dragutin Kosovac, Marjan Cetinčić in drugi.

Na sestanku so največ govorili o položaju in perspektivi nadaljnje razvoja storitvenih dejavnosti. Poudarili so tudi to, da je sestavljalne dolgoročne plana kreditiranja komunalnih dejavnosti eden glavnih razlogov za njihov nadaljnji razvoj. V tej zvezi je bilo rečeno, da so v nekaterih primerih privedli do razširitve storitev enostransko razglašili za udarec po standardu delovnih ljudi. Pri tem namreč pozabljajo, da snaga, redna preskrba z vodo, urejen promet v mestih tudi pomenijo standard občanov in da je zato treba povečati akumulativnost teh organizacij, da bi tudi same sodelovale v razširjeni reprodukciji.

Otroci v Kaknju bodo preskrbljeni

Sredstva za šolanje 387 otrok ponesrečenih rudarjev

BEOGRAD, 9. avg. (Tanjug). — Po katastrofi v Kaknju, v kateri je izgubilo življenje 128 rudarjev, je ostalo brez staršev 387 otrok. Vsi otroci, med njimi tudi 203, ki se ne hodijo v šolo, bodo povsem preskrbljeni. S sredstvi posebej za to zbranega sklada bodo do konca finančnega leta njihovo šolanje. Iz tega sklada, v katerem je že zdaj blizu 600 milijonov, bodo izplačevali podporo tudi drugim članom družin ponesrečenih rudarjev, ki niso sposobni, da bi se sami preživljali. Računajo, da bo sklad deloval približno 20 let. Družine ponesrečenih rudarjev so dobile pomoč takoj po nesreči. Razen pomoči iz sredstev rudnika so jim izplačali znatne zneske na račun kolektivnega, v posameznih primerih pa tudi individualnega zavarovanja. To pa so bili samo prvi znaki skrbni skupnosti za ponesrečene družine. Požaljš vsake družine so posebej proučili in sestavili program ukrepov s katerimi je vsaki izmed njih mogoče najučinkoviteje pomagati. V okviru teh ukrepov sodi predvsem šolanje otrok.

Tudi mnoge delovne organizacije in posamezniki iz vse države so izrazili pripravljenost ublažiti nesrečo, ki je zadela družine ponesrečenih rudarjev. Rudnik je do sedaj prejel 169 ponudb za stipendiranje in šolanje rudarskih otrok. Razen tega je kakih 370 otrok povabljenih na letovanja in okrevanje. Takšna na vabila so prispela tudi iz dveh socialističnih dežel. Na Češkoslovaško so povabili 50, v DR Nemčijo pa 10 rudarskih otrok.

Pomoč DR Nemčije za naše poplavljenice

BEOGRAD, 9. avg. (Tanjug). Rdeči križ DR Nemčije je poslal za naše poplavljenice 19 velikih paketov zdravil, odelj in šotorov in skupni teži 2.347 kilogramov.

Mednarodni kongres kriminologov

STOCKHOLM, 9. avg. (Tanjug). Tu se je danes začel tretji kongres kriminologov, ki se ga udeležuje več kot 1000 delegatov iz 75 držav, med njimi tudi predstavniki Jugoslavije. Kongres je organizirala OZN. Za predsednika kongresa je bil izvoljen švedski pravosodni minister Herman Kling. Potem ko so udeleženci poslušali referat o švedskem sistemu za zaščito pred kriminalom, se je začela razprava o kriminaloloških raziskavah. Nato bodo nadaljevali delo po sekcijah. Sekcija »Vloga družbenih sil in preventivnosti v kriminaliteti« predstavlja vodja jugoslovanske delegacije, član ustavnega sodišča Jugoslavije Nikola Srzentić.

Budist zažgal samega sebe

SAIGON, 9. avg. (UPI). — Budistični inštitut v Saigonu je objavil, da je neki menih, Tam Quang po imenu, skušal večji napravit samomor tako, da je zažgal samega sebe. V poslovilnem pismu je napisal, da si jemlje življenje v protest proti ropulji med budističnimi voditelji. Ta budist iz pagode v Van Hanu je posebej oboževal verskega poglavarja Tam Cauja, da je pomeveril denarna sredstva, ki so jih zbrali lani kot pomoč za poplavljenice.

Tam Quang je hudo opečen in je v rokah zdravnikov.

Nkrumah bo odpotoval v Hanoi?

Če bi se odločil za to, bi najverjetneje se prejel obiskal Moskvo

AKRA, 9. avg. (Tanjug). Ganska vlada bo v kratkem objavila podrobnosti o svoji posredovalni misliji za mirno ureditev vietnamskega problema. Kakor je znano, se je v Hanoi nedavno mudilo ganski odposlanec, potem skida bado do konca finančnega leta njihovo šolanje. Iz tega sklada, v katerem je že zdaj blizu 600 milijonov, bodo izplačevali podporo tudi drugim članom družin ponesrečenih rudarjev, ki niso sposobni, da bi se sami preživljali. Računajo, da bo sklad deloval približno 20 let. Družine ponesrečenih rudarjev so dobile pomoč takoj po nesreči. Razen pomoči iz sredstev rudnika so jim izplačali znatne zneske na račun kolektivnega, v posameznih primerih pa tudi individualnega zavarovanja. To pa so bili samo prvi znaki skrbni skupnosti za ponesrečene družine. Požaljš vsake družine so posebej proučili in sestavili program ukrepov s katerimi je vsaki izmed njih mogoče najučinkoviteje pomagati. V okviru teh ukrepov sodi predvsem šolanje otrok.

Velika zmaga Talja

O prvih dvasetih potezah dramatične desete partije dvojboja Talj : Larsen smo poročali že v včerajšnji prvi izdaji. Velemoster iz Ruge je v odločitvi žrtvoval figuro in pripravil obleganje črne roka. Razvila se je ogorčena borba, na vse ali nič.

Larsen je nato vrnil figuro, da bi prišel vsaj malo do iniciative. To pa mu je je deloma uspešno. Vse, kar je dosegel, so bili le trije

Zmaga Američanov v Varšavi

Svetovni rekord Poljakine Kirszenstein

VARSAVA, 9. avg. Dvojboj med atletskimi reprezentancama Poljske in ZDA se je končal z zmago ameriških atletov 118:93 točkam, medtem ko so atletski zmagalec samo z razliko dveh točk 59:57.

Drugi dan tekmovalja je Poljakinja Irena Kirszenstein dosegla svetovni rekord v teku na 200 m s časom 22,7 sek. Prejšnji rekord je imela Američanka Wima Rudolph — 22,9 sekunde, ki ga je dosegla na olimpijskih igrah v Rimu 1960.

Poraz norveških nogometašev

HELSINKI, 9. avgusta. Nogometna reprezentanca Finske je premagala reprezentanco Norveške s 4:0 (1:0). Gole so dosegli Pahlmann 2, Kumpulainen in Lindholm.

Polonia : Dukla 2:0

NEW YORK — Polonia iz Bydgosci je zmagala na letošnjem novoletnem nogometnem turnirju. V obeh tekmah med zmagovalcem skupine je porazila domačo ekipo New Yorkers najprej 3:0 in nato še 2:1.

NEW YORK, 9. avgusta. V finalni tekmi mednarodnega nogometnega turnirja je Polonia premagala Duklo 2:0 (0:0). Gole za Polonia sta dosegla Bannas in Gregorczak, na tekni je bilo 11.500 ljubiteljev nogometa.

Šport

Talj : Parma v Ljubljani

Drvi partija »živega šaha« v športni dvorani

Drvi dvorani v Tivoliju veliki šahovski spektakel: partija »živega šaha« med sovjetskimi finalistom turnirja kandidata za svetovnega šahovskega prvaka Mihailom Taljem in mladim slovenskim velemostrom Brunom Parmo. V dveipolurni vsahovski glasbeni reviji bodo sodelovali še pevci Marijana Deržaj, Rafko Irigoh, Barbara Jarc in Bertja Ambroz.

Ljubitelji šaha v Ljubljani bodo tako lahko pozdravili v svoji sredi ljubljanske jugoslovanske publike Mihaila Talja, ki je s svojo blesteno zmago v zadnji partiji in končnim uspehom 5,5:4,5 v dramatično dvoboju z Larsenom pomno navdušil šahovske eksperte in dokazal, da je na najboljši poti k drugo osvojitvi naslova svetovnega prvaka.

Velika zmaga Talja

O prvih dvasetih potezah dramatične desete partije dvojboja Talj : Larsen smo poročali že v včerajšnji prvi izdaji. Velemoster iz Ruge je v odločitvi žrtvoval figuro in pripravil obleganje črne roka. Razvila se je ogorčena borba, na vse ali nič.

Larsen je nato vrnil figuro, da bi prišel vsaj malo do iniciative. To pa mu je je deloma uspešno. Vse, kar je dosegel, so bili le trije

Zmaga Američanov v Varšavi

Svetovni rekord Poljakine Kirszenstein

VARSAVA, 9. avg. Dvojboj med atletskimi reprezentancama Poljske in ZDA se je končal z zmago ameriških atletov 118:93 točkam, medtem ko so atletski zmagalec samo z razliko dveh točk 59:57.

Drugi dan tekmovalja je Poljakinja Irena Kirszenstein dosegla svetovni rekord v teku na 200 m s časom 22,7 sek. Prejšnji rekord je imela Američanka Wima Rudolph — 22,9 sekunde, ki ga je dosegla na olimpijskih igrah v Rimu 1960.

Poraz norveških nogometašev

HELSINKI, 9. avgusta. Nogometna reprezentanca Finske je premagala reprezentanco Norveške s 4:0 (1:0). Gole so dosegli Pahlmann 2, Kumpulainen in Lindholm.

Polonia : Dukla 2:0

NEW YORK — Polonia iz Bydgosci je zmagala na letošnjem novoletnem nogometnem turnirju. V obeh tekmah med zmagovalcem skupine je porazila domačo ekipo New Yorkers najprej 3:0 in nato še 2:1.

Turnir v Buenos Airesu

BUENOS AIRES, 9. avgusta. — Nogometaši Real Madrida in R. Platosa so se na nogometnem turnirju razšli brez odločitve 0:0. Santos iz Sao Paula pa je premagal Boco Juniors 4:1 (3:0).

Paragvaj : Argentina 0:0

ASSUNCIÓN, 9. avgusta. V kvalifikacijski tekmi za svetovno nogometno prvenstvo sta enajsterici Paragvaj in Argentine igrali neodločeno 0:0.

MESSINA — Na mednarodnem košarkarskem turnirju je olimpijsko moštvo SZ premagalo univerzitetno reprezentanco New Mexico 82:54, armadna reprezentanca Italije pa igralca Varšave 72:46. EMERSON, V polfinalu sta igrala (tako): McKinley 3, Scott (ZDA) 5,7, 6,4, 8,9, 6,4, Emerson 3, Buchholz (ZDA) 6,3, 6,0, 6,2.

Telegrami

HASUNA NA ČESKOSLOVAKIEM — PRAGA. Generalni sekretar arabske lige Abdel Halek Hasuna je v Duna ju prispel v Prago, kamor ga je povabil češkoslovaški zunanji minister Václav David. Na obisku bo ostal do 16. avgusta. Pogovarjal se bo z ministrom Davidom, potem pa bo preživel nekaj dni na odhodu na Slovaškem.

FEJSALOVA POSLANICA NASERJU — KAIRO. Veleposlanik Saudove Arabije v ZAR Mohamed Ali Reda je prispel v Kairo s poslanico kralja Fejsala za predsednika Naserja. Izjavil je, da je namen njegove misije, ustvariti pogoje za zboljšanje odnosov med Saudovo Arabijo in ZAR.

FRANCIJA NABIRA ZLATO — PARIZ. Francoski uradni krogi nečijo ne potrditi ne zanikati trditve britanskega lista »Sunday Times«, da je Francija v prvem polletju kupila na londonski borzi za 750 milijonov dolarjev zlata. V Parizu povedo samo, da so francoske zlate in devizne rezerve v tem obdobju narasle od 25,2 na 26,3 milijarde frankov. Britanski list piše, da namerava francoska vlada svoje dolarske rezerve redno zamenjavati za zlato.

VICTOR JEROME UMRL — NEW YORK. V 68. letu starosti je po hudi bolezni umrl Victor Jerome, eden izmed vidnih delavcev ameriške komunistične partije. Svoj čas je bil urednik revije »Political Affairs«.

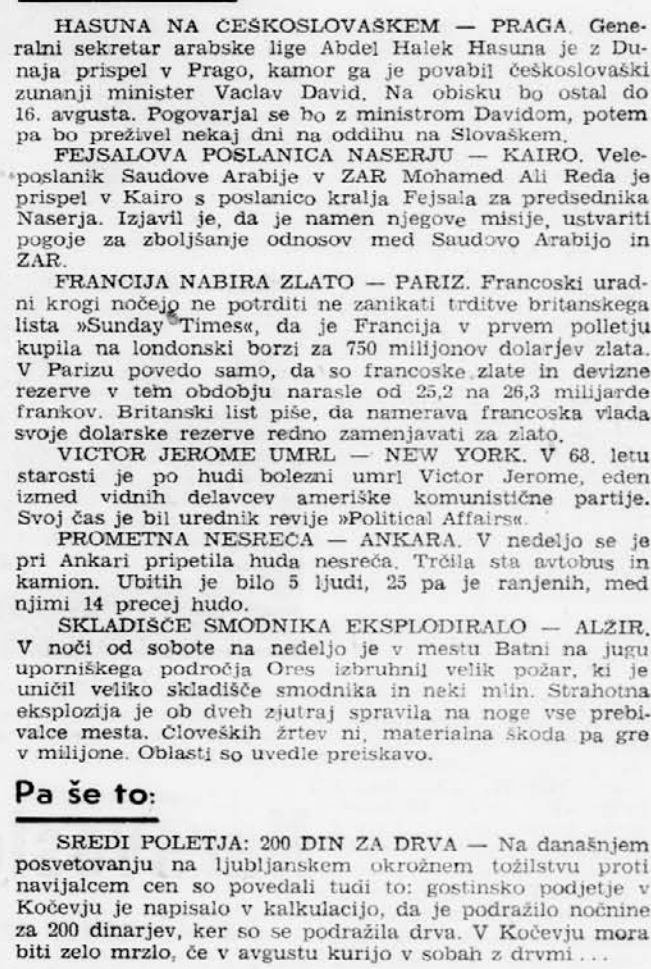
PROMETNA NESREČA — ANKARA. V nedeljo se je pri Ankari pripetila huda nesreča. Trešila sta avtobus in kamion. Ubilih je bilo 5 ljudi, 25 pa je ranjenih, med njimi 14 precej hudo.

SKLADIŠČE SMODNIKA EKSPLODIRALO — ALŽIR. V noči od sobote na nedeljo je v mestu Batni na jugu uporniškega področja Ores izbruhnil velik požar, ki je uničil veliko skladišče smodnika in neki mlin. Strahotna eksplozija je ob dveh zlatih spravila na noge vse prebivalce mesta. Človeških žrtev ni, materialna škoda pa gro v milijone. Oblasti so uvedle preiskavo.

Pa še to:

SREDI POLETJA: 200 DIN ZA DRVA — Na današnjem posvetovanju na ljubljanskem okrožnem tožilstvu proti navajalcem cen so povedali tudi to: gostinsko podjetje v Kočevju je napisalo na kalkulaciji, da je podražilo nočnine za 200 dinarjev, ker so se podražila drva. V Kočevju mora biti zelo mrzlo, če v avgustu kurijo v sobah z drvmi...

Vreme 9. AVGUSTA 1965

Temperature	ob 07	13
Ljubljana	16	28
Planica	13	24
Brnik	15	27
Maribor	20	27
Slov. Gradec	17	26
Nova Gorica	16	27
Koper	22	28
Kredarica	7	10
Reka	24	30
Ptuj	21	30
Split	25	31
Dubrovnik	25	26
Zagreb	21	27
BEOGRAD	24	31
SARAJEVO	17	32
SKOPJE	25	32
Colovce	17	28
Gradec	17	25
Dunaj	18	21
Milano	18	29
Genova	22	27
München	11	16
Zürich	12	16

Prognosa	VREMENSKA SLIKA:
Proti Sloveniji se je pomaknila meja med hladno fronto, ki je že preplavila srednjo Evropo in del Alp in povzročila nestabilno vreme, ter tropskim zrakom, ki vzdržuje vroče vreme v Italiji in na Balkanu. Zato se pri nas končuje obdobje jasnega in vročega vremena.	

NAPOVED:	SLOVENIJA:
Ponoči bodo zlasti v notranosti Slovenije še nevihte, jutri deloma sončno. Najnižje nočne temperature bodo okoli 13, v Primorju 20, najvišje dnevne od 22 do 26 stopinj C.	

JUGOSLAVIJA:	
V severnih krajih se bo obilnostne povečala in bo nekoliko hladnejše. Drugod bo še sončno in toplo.	

ARGO	ARGO
KONCENTRAT ZELENAJAVNE JUNE	PARADIZNIHOVE JUNE

V juliju rekordni izvoz, pa tudi uvoz

Sedemmesečni izvoz je bil večji za 18 %, uvoz pa manjši za 4 %

Po pravkar objavljenih predhodnih podatkih je jugoslovanski izvoz v juliju dosegel največje letošnje mesečno vrednost, namreč 29 milijard deviznih din (računano po stari pariteti 300 din za dolar). Nasprotno juniju se je povečal za 2,7 odstotka milijarde din, nasproti lansnemu juliju pa kar za 7 milijard ali za 32 odstotkov.

Julijski povečanje izvoza se nanaša predvsem na kovinsko in elektroindustrijo ter na barvaste kovine. Velik je bil v juliju tudi izvoz mesa in mesnih izdelkov. Nekatera podjetja so pohitela z izvozom tik pred uveljavljanjem prenovljenih cenovnih reform.

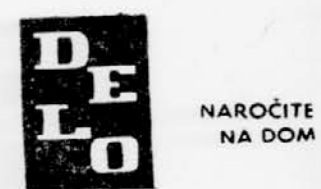
Znaten del julijskega izvoza odpade na ladjedelnice, saj so ladjedelnice v tem mesecu izvozile tri ladje v vrednosti 4 milijarde din. Tako je skupaj z julijskim izvozom celotna vrednost izvoza v sedmih mesecih dosegla 173,3 milijarde din, s čimer je presežen lanski izvoz v tem obdobju za 26,2 milijarde din ali za 15 odstotkov, izvorni plan pa za 7 odstotkov.

Znano je, da je bil uvoz v prvem letošnjem četrtletju zelo omejen. Pri mesečnem povprečju 27,1 milijarde din je bil za 12 odstotkov manjši kakor lani v tem četrtletju. Narasčanje izvoza, zlasti od marca naprej, pa nam je omogočilo postopno povečati izvozniški material. Tako se je uvoz povečal že v maju in juniju, v juliju pa se je povečal na 29 milijard din. Že lani smo v juliju zabeležili največji mesečni uvoz, letošnji uvoz v juliju pa je presegel lanski uvoz v tem mesecu še za 3 odstotke.

Največ smo v juliju uvozili opreme in raznega reprodukcijskega materiala ter pšenice. V julijskem uvozu je vsajena tudi vrednost novega velikega reaktivskega potniške letala, ki ga je kupil JAT. Večji uvoz zlasti reprodukcijskega materiala tik pred uveljavljanjem gospodarske reforme zagotavlja industriji boljšo preskrbo z materialom v novih pogojih.

Kljub povečanju v juliju pa sedemmesečni uvoz v vrednosti 227,6 milijarde din še vedno zaostaja za lanskim uvozom v tem obdobju za 4 odstotke, medtem ko se je izvoz, kakor rečeno, povečal za 18 odstotkov. Tako je letos razmerje med izvozom in uvozom za sedemmesečno obdobje precej ugodnejše, kakor je bilo lani, saj se je presek izvoza nad izvozom sklenil na 54 milijard din, medtem ko je znašal lani v tem obdobju 89 milijard din.

F. S.

Slovenska planinska transverzala Med Uršljo in Raduho

Dva dni je deževalo in planine so se ogriale v nepretrganih oblakih. Pot se je vlekla skozi sivino, ki ni obetala nič dobrega. Na Smrekovcu se je ponoči usula po strehi planinske kočice debela toča. Bliskalo se je in treskalo s tistim groznim odmevom, ki ga slišiš samo v planinah. Naslednji dan, v nedeljo, je ves dan deževalo. Planinci na Smrekovcu so večinoma običali v copatah. Samo mladi Boštjančičev Martin, finomehanik iz Kranja, je popravil svoj nahrbtnik. Njegov dnevnik v planinski transverzali je že poln žigov in podpisov.

«Gremo dalje?»

«Seveda, najmanj do Raduhe.»

Tako sva stopila v dež in meglo. S Smrekovca drži pot čez Kamen in Travniki. Na obeh straneh poti je valovito megleno morje, nihanje in mirje. Med potjo lahko samo občudujemo planince in njihovo fantazijo, ki je ovčevčena na redkih napisnih tablah in smerokazih. Zdjaj na primer do Raduhe 4 in pol ure. Hodis še pol ure, pa zveš, da je do Raduhe še 5 ur. Skratka z urami je tukaj vse narobe. Markiranti so pesniki, ki te včasih izilirirajo razpoloženja prestopajo v čisto kmečko zabavljeno epiko.

Premočeno do kože sva se ustavila v meglenem somraku v koči na Loki. Oskrbnica na koči je brž zakurila v kmečki peč, na kateri sva se sušila še ob svetlobi petrolejke. Zunanje je spet deževalo in grmelno padalo v noč. Zarana je »potemnil vetrni meglice razgled«, kot pravi narodna — in zdaj med oblaki po dveh dneh spet sije sonce. Na vse strani se od-

Kar 100 odst. pribitka na hrano

Neupravičeno zvišanje cen v gostinskem podjetju »Majolika«

V nekaterih mariborskih gostinskih podjetjih in v počitniških domovih na Pohorju so zdajvale cene v gostinstvu. Posamezna gostinska podjetja so brez pravih kalkulacij in širših razprav na delavskih svetih zelo povečala cene. Zaradi tega bi bilo prav, če bi poklicali na odgovornost in kaznovali vse vodilne osebe v podjetjih, ki so brez vsakega smisla za razumnost izkoristile sedanjí položaj in povečale cene na račun potrošnika.

Obsojanja vredno je vsekar ravnanje gostinskega podjetja »Majolika« v Mariboru. Delavski svet tega podjetja je sklenil, da se v restavraciji in v hotelu »BelleVue« na Pohorju na novo nabavne cene približe 100 odstotkov pri hrani. V drugih obratih tega podjetja pa 85 odstotkov. Po sklepu tega podjetja bodo pri trgovskem blagu (čokolada, bonboni, keksi, spominki in drugo) približno 40 odstotkov na nabavno ceno.

Očitno je, da so nekatera podjetja zlorabila zaupanje, ki so ga zvezni organi pokazali s tem, da so dovolili prost oblikovanje cen. Gostinski podjetje »Majolika« pa je razen tega sprejelo še dodatne sklepe, ki mora zadostiti vsakega gosta. Sklenili so namreč, da bodi s 15. avgustom odobravljeni domači gostom 20-odstotni popust. Zelo značilna je utemeljitev, ki pravi, da so se za to popust odločili zato, ker jim odhajajo gostje, in zaradi podražitev storitev. Formulacija tega sklepa kaže, da v tem gostinskem podjetju niso mnogo razmišljali o tem, kako bi oblikovali cene v svojih obratih. Človek se mora vprašati, komu koristijo takšno pretiravanje s cenami. Delovnemu kolektivu prav gotovo ne. Tudi turizma na Pohorju in v Mariboru s oblikovanjem takšnih pretir-

ranjih cen ne bomo razvijali. Takšne cene škodijo celotni družbi, ker povzročajo padec storitev, nezadovoljstvo občanov in slabo izkoristitvenost, če tako slabo zasedenosti gostinskih zmogljivosti.

Tudi druga gostinska podjetja so zviševala cene brez podrobnejših analiz. Človek ima vtis, da so bili potrebni le razgovori med direktorji gostinskih delovnih organizacij, pa smo dobili nove cene. Pri tem nekateri gostincev kot kaže, nič ne moti, da so občani v nemogočem položaju in da tuji odhajajo domov, ker so tudi zanje te cene pretirane.

V mariborskih občinah so na te pojave resno opozorili in obsojili takšno poslovanje gostinskega podjetja »Majolika« in drugih gostinskih podjetij. Priljubljeni tudi možnost, da bodo v okviru mesta Maribora dali gostinske storitve začasno pod družbeno kontrolo cen, kot velja že za obrtne storitve. Predvidevajo, da bodo le tako onemogočili divjanje cen. Povod so enotnega mnenja, da so gostinci upravičeni do zvišanja cen glede na podražitev nekaterih živih in storitev. Zvišanje pa mora biti dobro preučeno in dokumentirano ter v realnih okvirih.

Vključno temu pa ne smemo vseh gostinskih delovnih organizacij metati v isti koš. Tržni inšpektorji so na pri-

mer ugotovili, da gostinsko podjetje »Nova gorica« v občini Maribor-Temno ni pretiravalo s cenami. Podražili so žgane alkoholne pijače na račun povečanega prometnega davka, medtem ko pri cenah jstvin niso pretiravali. Tako so na primer dunajski zrezek podražili le za 20 dinarjev ter stane sedaj 500 dinarjev. — Potrošniki v Mariboru pričakujejo, da bodo pristojni organi stopili na prste vsem tistim delovnim organizacijam in posameznikom, ki so sedaj poskušali ribariti v kalnem.

M. KOS

Gradnja stanovanj ne zaostaja

V območju Slovenije so v prvem letošnjem polletju v družbenem sektorju dokončali 2015 stanovanj, od tega v ljubljanskih mestnih občinah 560, v mariborskih 405, v Celju 112, v Kranju 91, v Velenju 83 itd. To je sicer za 286 stanovanj ali za 12% manj kakor lani v enakem obdobju, vendar se je po drugi strani število nedokončanih stanovanj povečalo za 1.467 na 10.700 ob povečanju površine v enakem razmerju. Kaže, da zaradi omejitve investicij ne bo zaostajala gradnja stanovanj, ampak se po obsegu celo nekoliko povečuje. To nam potrjuje tudi podatek, da so v prvem polletju začeli graditi 3.797 stanovanj (lani v prvem polletju 3.459) z 255.500 m² stanovanjske površine (lani 173.200). Zanimiva je nadalje ugotovitev, da je bilo od skupnega števila letos dokončanih 2.015 stanovanj, 853 stanovanj ali 42% zgrajenih za trg; od stanovanj, ki so jih letos začeli graditi, pa je 62% namenjenih trgu. Da stanovanjska gradnja ne zaostaja, je razvidno tudi iz podatkov o gradnji gradbene dejavnosti. Medtem ko je vrednost vseh opravljenih gradbenih del v prvem polletju presegala lansko le za 4%, se je v stanovanjski graditvi vrednost gradbenih del povečala za 27%, namreč od lanskih 12,75 na 16,16 milijarde din.

Nov rekord v obmejnem prometu motornih vozil

Po podatkih za junij je v tem mesecu prispele dve obmejni prehodi v Sloveniji v rednem prometu (brez malega obmejnega prometa) 179.900 tujih osebnih avtomobilov nasproti 68.800 v lanskem juniju in 53.700 v juniju 1963. S tujimi motornimi vozili je v juniju prispele dve mejni prehodi 567.100 potnikov nasproti 229.500 lani in 184.100 predlanskim v juniju. Tako je obmejni promet tujih motornih vozil že v juniju presegel lanski rekord v avgustu, na visku turistične sezone. Razen tega je v juniju v našem obmejnem prometu prispele dve mejni prehodi 169.400 tujih osebnih avtomobilov (lani 126.600), s katerimi se je pripeljalo 510.300 potnikov (lani 319.700).

Kako skrbite za zdravstvo mo vstopajo zaposleni? Podjetje skrbi za zdravstveno vzgojo zaposlenih? Podjetje skrbi za zdravstveno vzgojo tako, da nadzira življenjske delavce. Moški in ženske živijo ločeno. Moški se glasno trlikar na dan. Kljub temu se dogaja, da se greši proti pravosti. Ne vem, zakaj sem se spomnil te ankete. Morda zato, ker sem pri Andrejevi domu na Siemenu videl fantka, ki je vrzel v grmovje z maslom namazan kruh. Nemara tudi zato, ker je na Smrekovcu nekaj razposajenih »spjebov« iz doline razgrajalo in zabijalo denar v vino. Koliko godrnjanja nad slabim življenjem in kako malo spoštovanja do kruha! Danes je pač tako — pravimo — časi so drugačni, potrebe večje. Toda, dokler damo, kako nam mladi ljudje mečejo kruh v grmovje, ne gre za potrebe, gre za nadoz. Tedaj se je morda do bro spomniti otrok z rudarskih galern, ki kruha niso poznali. Prav zaradi tega sem se spomnil rudarske Črne in Zervaja, lačnih otrok, ki so umirali, preden so sploh živeli.

xxx
Sonce je nad Raduho. Se rodo hoda je na vrh. »Martin, greva?«
»Rajtam, da bo čas.«
Pa odložimo pero, nahrbtnik čaka pri kmečki peči

DRAGO VRESNIK

Površnost ali kaj slabšega?

Zakaj so nekatere občinske skupščine v taki naglici potrdile previsoke cene

Mnogi občani so ogorčeni, ker njihova občinska skupščina ni upoštevala bistva gospodarske reforme in je odobrila previsoke prodajne cene tistemu blagu in storitvam, za katere je pristojna. Občani v takih občinah trdijo, da so njihovim občinskim skupščinam, bolj pri srcu podjetja kot oni, ljudje, in s tem dopolnjujejo mnenje, da napake pri odobravanju višjih cen izvirajo tudi iz površnosti pri obravnavanju predlogov novih cen.

Takšne trditve občanov za služijo vso pozornost. Ukrepiti ZIS, ko je moral začasno poseči v pristojnost občinskih skupščin pri določanju najvišjih cen živil, komunalnih storitev in drugega, potrjujejo, da vse občinske skupščine niso ravnale pravilno.

Ob volitvah pred leti smo razpravljali, da občinske skupščine, v katerih je mnogo direktorjev podjetij in ustanov, ne ustrezajo. Od takrat smo precej spremenili. V občinskih skupščinah je manj direktorjev, a več visokih uslužbencev, ki so blizu direktorjem. Strokovno sposobni ljudje lahko v občinski skupščini bolje delajo kot nerazgledani delavci. To je res — toda takšni odborniki bi morali biti bolj povezani s svojimi volivci in jim biti bolj odgovorni, kot so zdaj.

Previsoke cene mesa, kruha, moka, nekaterih storitev in drugega so odobrile zlasti tiste občinske skupščine, ki so o tem odločale s pospešeno postopkom, že v soboto, 24. julija. To da precej misliti. Vsaj delno potrjuje tudi kritiko občanov, da so to storile namerno in ne le iz površnosti. Hotele so izrabiti prilžnost, da bi pomagale podjetjem v škodo ljudi. Zakaj ne bi mogli v takih občinah, kjer spečejo sorazmerno malo kruha in prodajo malo mesa, počakati z odobritvijo novih cen še nekaj dni, če niso dobili dobrih kalkulacij in dokumentacije?

J. PETEK

Zabeleženo

V tem grmu iščimo zajce

V preteklih dneh se je več »vodilnih« iz delovnih organizacij po telefonu obrnilo na občinske politične organizacije z nujnim vprašanjem: »Povejte mi, prostim, za koliko naj torej v našem podjetju zvišamo osebnih dohodkov?«

Se potem smemo čuditi, da ima komaj 20 odst. delovnih organizacij v občini, recimo Novo mesto (lahko bi všli tudi katero drugo) vsaj program, kako se bodo vključile v gospodarsko reformo, najmanj toliko je takih, ki sodojo, »da bo še nekako šlo«, druge pa menijo, da stvari še niso čisto jasne, zato je prepodaj karkoli ukrepati?

Ze dolgo vemo, da manjka zlasti v manjših delovnih organizacijah strokovnega kadra, vendar dejstvo, da lahko tak »vodilni« kader kjerkoli v naši domovini prespi vso to razpravo o pripravah in izvajenju gospodarske reforme, pa še ne obkrožje delavskega samoupravljanja, je tudi za navadnega občana le preveč. Če nekdo takih sprašuje po-

litične forume, kako naj pri njih delijo osebnih dohodek in za koliko naj ga zvišajo zaradi podražitev živilskih stroškov, je to res vsekakor zaplankanost, ironija vsega pa je še to, da ima tak »vodilni« kader največ osebnih dohodkov v kolektivu.

Odstranjevanje težav pri uresničevanju gospodarske reforme, ki ni ne more biti samo gospodarska, marveč splošno družbena, je nujno pogojeno s kadrovsko reformo, in to korenito. Ne moremo pričakovati, da si bo zavestno prizadeval za čim hitrejšo prilagajanje vsega dogajanja začetnim ciljem človeka, ki je v svoji splošni, da ne rečem strokovni razglednosti zaostajal za deset ali petinast let. Prav tako kot ne moremo pričakovati uspešnega dela od komercialistov neke tovarne, za katere so na občni imeli dva daljša razporeda, vsekakor pa pogovoriti z nekaterimi vodniki motornih vozil, ki so se iskali take bone. Vsi menijo, da bi morali način razdeljevanja teh bonov spremeniti in urediti poslovanje tako, da bodo boni za nakup bencina v tujini laže dostopni vsem interesentom.

M. K.

Zakaj tako?

Centralizirano razdeljevanje bonov za bencin

Vsi domači vodniki motornih vozil so se z odobravanjem sprejeti novice, da lahko dobijo v naši državi bone, s katerimi lahko v nekaterih tujih državah kupujejo bencin. V zadnjem času pa slišimo vedno več pripomb na račun razdeljevanja teh bonov. Gre namreč za to, da lahko vodniki motornih vozil dobijo te bone samo v Ljubljani na avto-moto zvezi Slovenije. To vsekakor ni prav, saj povzročajo tako avtomobilom motornih vozil ne potrebne poti in stroške. V Sloveniji je več avto-moto društev, ki bi lahko prevzela prodajo teh bonov. Menim, da bi morali to urediti vsaj v Mariboru, Celju, Novem mestu, Kranju, Kopru, Murski Soboti, Ptuj in v nekaterih drugih večjih mestih.

Tako bi prihranili vodnikom motornih vozil precejšnje stroške za prevoz v Ljubljano. Med drugimi dokumenti je treba namreč na avto-moto zvezi Slovenije predložiti tudi prometno dovoljenje. To pomeni, da morajo vodniki tedaj voziti brez tega dovoljenja, če namreč koga prosijo za uslugo, da jim v Ljubljani prisrbi te bone. Ponavadi pa se morajo sami potakati na dolgo pot, da bi dobili bone. Te vrstice sem napisal po pogovoru z nekaterimi vodniki motornih vozil, ki so se iskali take bone. Vsi menijo, da bi morali način razdeljevanja teh bonov spremeniti in urediti poslovanje tako, da bodo boni za nakup bencina v tujini laže dostopni vsem interesentom.

M. K.

Stalna rast produktivnosti

Iz novomeške tovarne »Novoteks«

Bilanca gospodaranja v tekstilni tovarni Novoteks v Novem mestu za prvo polletje 1965 kaže nadaljnjo rast produktivnosti in lep vzpon tudi v kakovosti izdelkov, ki že dosegajo srednjeevropsko povprečje.

V primerjavi z lanskim letom so v prvi polovici letos dosegli v predlinici 20 odstotkov večjo proizvodnjo, v tkalnici za 8,7 in v apreturi za 15,2 odstotka, hkrati pa povečali izkoristitvenost statev za 3,5 odstotka. Ker je kakovost izdelkov nenehna skrb kolektiva, je vredno omeniti, da so v letošnjem prvem polletju dosegli pri tkankinah povprečno 97,3 odstotka prve kvalitete, pri tkankinah iz česane volnene preje pa celo 98,92 odstotka blaga prve kakovosti.

Lani so v tovarni uvedli 45-urni tednik, ki kaže, ni vplival na zmanjšano proizvodnjo, marveč pravo obratno, saj so ob dvedesetnem povečanju delovne sile dosegli za skoraj 12 odstotkov več neto produkta kot lani. Odsev dobrega gospodaranja je tudi za 35 odstotkov višji čisti dohodek podjetja.

Ob taki visoki produktivnosti in dobri organizaciji dela jim gospodarska reforma ne bo delala večjih preglavic. Se zlasti, ker so se na to pripravili in za to sprejeli nekateri sklepi, še preden so bili vsi predpisi, ki jih prinaša reforma, do popolnosti znani. Čeprav ugotavljajo, da imajo nekoliko več delovne sile, kot je potrebno, je ne bodo zmanjševali, marveč poskušali čimprej usposobiti drugi obrat predlinice, kjer bodo presek delovne sile lahko zapolnili. Sklenili so tudi, da bodo brez zastoja v proizvodnji premestili stroje apreture v nove prostor, kjer bodo še boljši pogoji za delo in možnosti za izboljšanje tehnološkega postopka in oplemenitenje tkanin.

Tudi organizacijo skupnih služb nameravajo še izboljšati in razširiti nagrajevanje po delu se na ostala delovna mesta, kjer ga do sedaj ni bilo. Podjetje se čedalje bolj vključuje v mednarodno delitev dela in je v prvi polovici letošnjega leta izvozilo za dobrih 182.000 dolarjev izdelkov

P. R.

Kot doslej že dve leti, tudi letos pripravljajo jamarski klub Ljubljana desetištevno raziskovanje brezen na Kaninskih podih. V minulih dveh letih so mladi jamarji dosegli na tem področju presenetljive uspehe; saj so raziskali večko štirideset globokih brezen. Zanimanje je vzbudilo nekaj izredno globokih brezen, v katerih pa prejšnja leta jamarji zaradi pomanjkanja opreme niso dosegli dna.

Udeleženci se na to veliko raziskavo že dalj časa pripravljajo. Trenirali so v 220 metrov globokem brezu Grajsnici, kjer so tudi preizkusili opremo, ki jo bodo uporabili letos, da prodrejo v osrčje Kanina. Razen 200 metrov žičnih lestev bo letošnja odprava imela tudi telefone, ki so jih dobili iz Poljske, in vso opremo za premagovanje ledenih ovir ter bivanje pri nizkih temperaturah. Jamarji upajo, da bodo z letos doseženimi globlinami uspešno konkurirali tistim v Triglavskem brezu, problem je transport težke opreme, ki jo morajo vsako leto nositi udeleženci na svojih hrbtih. Najteže pa je s financami, saj so morali nekaj stroškov kriti udeleženci sami, kljub temu, da so dijaki. Vodja odprave, ki se je bo udeležilo deset članov, bo profesor Jurij Kunaver. Jamarji upajo, da jim bo uspelo posneti 8 mm film in da bodo napravili precej dobrih fotografij.

B. B.

J. Z.

J. Z.

J. Z.

J. Z.

J. Z.

J. Z.

J. Z.

J. Z.

J. Z.

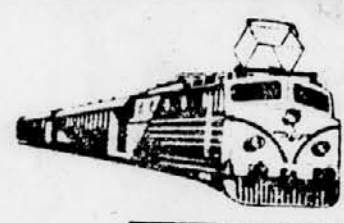
J. Z.

J. Z.

J. Z.

POSNETEK S CERKLJANSKEGA — Tudi v višinskih krajih na Primorskem so te dni poželi zadnje njive ozimnega in jarega žita. Zdjaj hitro zori oves, ki ga kmetje sejejo večje površine kot pred dvajsetimi leti. To se splača, ker sami doma pridelajo poceni oves za paitanje mlade živine. Kjer se je sneg spomladi — letos je na nezamrzlih tleh ležal blizu pet mesece — prej stopil, je žito dobro obrodilo. Precej površin so morali kmetje spomladi znova posejati, ker je ozimina pod snegom segnila. — Tudi ti dve deklici se veselita zrelega in polnega klasja. Verjetno že mislita na dišeč bel kruh in potice — »pajtice«, kot pravijo na Cerkljanskem — ki jih bodo mame spekle takoj, ko bo pšenica omlačena in zmleta. Foto: P. A.

ŽELEZNIŠKO TRANSPORTNO PODJETJE LJUBLJANA

RAZPISUJE ZA LETO 1965/66 NASLEDNJE

ŠTIPENDIJE

na srednjih in visokih šolah:

20 ŠTIPENDIJ V GIMNAZIJAH ALI ESS

za poklic vlakovnega odpravnika

6 ŠTIPENDIJ V GIMNAZIJAH ALI ESS

za poklic transportnega komercialista

3 ŠTIPENDIJE NA TSS — elektro oddelek

3 ŠTIPENDIJE NA TSS — strojni oddelek

1 ŠTIPENDIJO NA TSS — šibki tok

2 ŠTIPENDIJI NA TSS oddelek za nizke

gradnje

3 ŠTIPENDIJE na elektro fakulteti

2 ŠTIPENDIJI na strojni fakulteti

1 ŠTIPENDIJO na elektro fakulteti —

šibki tok

RAZEN ŠTIPENDIJ SPREJMEMO V SLUŽBO

15 KANDIDATOV za vlakovne odpravnik

NA ŽELEZNIŠKIH POSTAJAH Z DOKONČANO GIMNAZIJO ALI ESS

PROSNIJE ZA ŠTIPENDIJE IN SPREJEM V SLUŽBO POSLJITE KADROV

SKO SOCIALNEMU SEKTORJU UPRAVE ZTP — LJUBLJANA, UL MOSE

PIJADE 39.

RAZPIS VELJA DO PREKLICA.

7013

V juliju rekordni izvoz, pa tudi uvoz

Sedemmesečni izvoz je bil večji za 18 %, uvoz pa manjši za 4 %

Po pravkar objavljenih predhodnih podatkih je jugoslovanski izvoz v juliju dosegel največje letno mesечно vrednost, namreč 29 milijard deviznih din (računano po stari pariteti 300 din za dolar). Nasprotno juniju se je povečal za 2,7 odstotka milijarde din, nasproti lansnemu juniju pa kar za 7 milijard ali za 32 odstotkov.

Juljsko povečanje izvoza se nanaša predvsem na kovinsko in elektroindustrijo ter na barvaste kovine. Velik je bil v juliju tudi izvoz mesa in mesnih izdelkov. Nekatera podjetja so pohitela z izvozom tisk pred uveljavljanjem ukrepov gospodarske reforme. Znatno del julijskega izvoza odpade na ladjedelstvo, saj so ladjedelnice v tem mesecu izvozile tri ladje v vrednosti 4 milijarde din. Tako je skupaj z julijskim izvozom celotna vrednost izvoza v sedmih mesecih dosegla 173,3 milijarde din, s čimer je presečen lanski izvoz v tem obdobju za 26,2 milijarde din ali za 18 odstotkov. Izvozni plan pa za 7 odstotkov.

Znano je, da je bil uvoz v prvem letošnjem četrtletju zelo omejen. Pri mesečnem povprečju 27,1 milijarde din je bil za 12 odstotkov manjši kakor lani v tem četrtletju. Narasčanje izvoza, zlasti od marca naprej, pa nam je omogočilo postopno povečanje izvoza potrebnih surovin, ki jih je uvoz povečal že v maju in juniju, v juliju pa se je povzpela na 41 milijard din. Že lani smo v juliju zabeležili največji mesečni uvoz, letošnji uvoz v juliju pa je presegel lanski uvoz v tem mesecu še za 3 odstotke.

Največ smo v juliju izvozili opreme in raznega reprodukcijskega materiala ter pšenice. V julijskem uvozu je všteta tudi vrednost novega velikega reaktivskega potniškega letala, ki ga je kupil JAT. Večji uvoz zlasti reprodukcijskega materiala tik pred uveljavljanjem gospodarske reforme zagotavlja industriji boljšo preskrbo z materialom in novih pogojih. Kljub povečanju v juliju pa sedemmesečni uvoz v vrednosti 227,6 milijarde din še vedno zaostaja za lanskim uvozom v tem obdobju za 4 odstotke, medtem ko se je izvoz, kakor rečeno, povečal za 18 odstotkov. Tako je letos razmerje med izvozom in uvozom za sedemmesečno obdobje precej ugodnejše, kakor je bilo lani, saj se je presegel uvoza nad izvozom skrčil na 54 milijard din, medtem ko je znašal lani v tem obdobju 89 milijard din.

F.S.

Kar 100 odst. pribitka na hrano

Neupravičeno zvišanje cen v gostinskem podjetju »Majolika«

V nekaterih mariborskih gostinskih podjetjih in v posredniških domovih na Pohorju so zdajvale cene v gostinstvu. Posamezna gostinska podjetja so brez pravih kalkulacij in širših razprav na delavskih svetih zelo povečala cene. Zaradi tega bi bilo prav, če bi poklicali na odgovornost in kaznovali vse vodilne osebe v podjetjih, ki so brez vsakega smisla za razumnost izkoristile sedanji položaj in povečale cene na račun potrošnika.

Obsojanja vredno je vsakega ravnanja gostinskega podjetja »Majolika« v Mariboru. Delavski svet tega podjetja je sklenil, da se v restavracijah in v hotelu »BelleVue« na Pohorju na nove nabavne cene priboje 100 odstotkov pri hrani. V drugih obratih tega podjetja pa 85 odstotkov. Po sklepu tega podjetja bodo pri trgovskem blagu (čokolada, bomboni, keksi, spominki in drugo) približno 40 odstotkov na nabavno ceno.

Očitno je, da so nekatera podjetja zlorabila zaupanje, ki so ga zvezni organi pokazali s tem, da so dovolili prosto oblikovanje cen. Gostinsko podjetje »Majolika« pa je razen tega sprejelo še dodaten sklep, ki mora začuditi vsakega laika. Sklenili so, da bodo s 15. avgustom odobravljeni domači gostom 20-odstotni popust. Zelo značilna je utemeljitev, ki pravi, da so se za to popust odločili zato, ker jim odhajajo gostje, in zaradi podražitev storitev. Formulacija tega sklepa kaže, da v tem gostinskem podjetju ni so mnogo razmišljali o tem, kako bi oblikovali cene v svojih obratih. Človek se mora vprašati, komu koristi takšno pretiravanje s cenami. Delovnemu kolektivu prav gotovo ne. Tudi turizma na Pohorju in v Mariboru z oblikovanjem takšnih pretir-

ranih cen ne bomo razvijali. Takšne cene škodijo celotni družbi, ker povzročajo padec storitev, nezadovoljstvo občanov in slabo izkoriščenost, če tako slabo zasledeni gostinskih zmogljivosti.

Tudi druga gostinska podjetja so zviševala cene brez podrobnejših analiz. Človek ima vtis, da so bili potrebni le razgovori med direktorji gostinskih delovnih organizacij, pa smo dobili nove cene. Pri tem nekaterih gostincev, kot kaže, ni ne mudi, da so običajni v nemogočem položaju in da tujci odhajajo domov, ker so tudi zanje te cene pretirane.

V mariborskih občinah so na te pojave resno opozorili in obsodili takšno poslovanje gostinskega podjetja »Majolika« in drugih gostinskih podjetij. Proučujejo tudi možnost, da bodo v okviru mesta Maribora dali gostinske storitve začasno pod večjo kontrolo cen, kot velja že za obrtne storitve. Preštevajo, da bodo le tako onemogočili divjanje cen. Povsod so enotnega mnenja, da so gostinci upravičeni do zvišanja cen glede na podražitev nekaterih živil in storitev. Zvišanje pa mora biti dobro preučeno in dokumentirano ter v realnih okvirih.

Vključu temu pa ne smemo vseh gostinskih delovnih organizacij metati in isti kos. Tržni inšpektorji so na pri-

mer ugotovili, da gostinsko podjetje »Nova gorica« v občini Maribor-Tezno ni pretiravalo s cenami. Podražili so žgane alkoholne pijače na račun povečane prometne davka, medtem ko pri cenah živil niso pretiravali. Tako so na primer dunajski zrezek podražili le za 20 dinarjev ter stane sedaj 500 dinarjev. — Potrošniki v Mariboru pričakujejo, da bodo pristojni organi stopili na prste vsem tistim delovnim organizacijam, ki v posameznem kraju, ki se sedaj poskušajo ribariti v kalnem.

M. KOS

Gradnja stanovanj ne zaostaja

V območju Slovenije so v prvem letošnjem polletju v družbenem sektorju dokončali 2015 stanovanj, od teh v ljubljanskih mestnih občinah 560, v mariborskih 405, v Celju 112, v Kranju 91, v Velenju 83 itd. To je sicer za 288 stanovanj ali za 12 % manj kakor lani v enakem obdobju, vendar se po drugi strani število nedokončanih stanovanj povečalo za 1.467 na 10.700 ob povečanju površine v enakem razmerju. Če, da zaradi omejitve investicij ne bo zaostajala gradnja stanovanj, ampak se po obsegu celo nekoliko povečuje. To nam potrjuje tudi podatek, da so v prvem polletju začeli graditi 3.797 stanovanj (lani v prvem polletju 3.459) z 255.500 m² stanovanjske površine (lani 173.200). Zanimiva je nadalje ugotovitev, da je bilo od skupnega števila letos dokončanih 2.015 stanovanj, 553 stanovanj ali 42 % zgrajenih za trg; od stanovanj, ki so jih letos začeli graditi, pa je 62 % namenjenih trgu. Da stanovanjska gradnja ne zaostaja, je razvidno tudi iz podatkov o gradnji gradbene dejavnosti. Medtem ko je vrednost vseh opravljenih gradbenih del v prvem polletju presegala lansko le za 4 %, se je v stanovanjski graditvi vrednost gradbenih del povečala za 27 %, namreč od lanskih 12,75 na 16,16 milijarde din.

Nov rekord v obmejnem prometu motornih vozil

Po podatkih za junij je v tem mesecu prislopo čez obmejni prehod v Slovenijo v rednem prometu (brez malega obmejnega prometa) 179.900 tujih osebnih avtomobilov nasproti 68.800 v lanskem juniju in 53.700 v juniju 1963. S tujimi motornimi vozili je v juniju prislopo čez mejne prehode 567.100 potnikov nasproti 229.500 lani in 184.100 predlanskim v juniju. Tako je obmejni promet tujih motornih vozil že v juniju presegel lanski rekord v avgustu, na višku turistične sezone. Razen tega je v juniju v malem obmejnem prometu prislopo čez mejo 169.400 tujih osebnih avtomobilov (lani 126.600), s katerimi se je pripeljalo 510.300 potnikov (lani 319.700).

Površnost ali kaj slabšega?

Zakaj so nekatere občinske skupščine v taki naglici potrdile previsoke cene

Mnogi občani so ogorčeni, ker njihova občinska skupščina ni upoštevala bistva gospodarske reforme in je odobrila previsoke prodajne cene tistemu blagu in storitvam, za katere je pristojna. Občani v takih občinah trdijo, da so njihovim občinskim skupščinam bolj pri srcu podjetja kot oni, ljudje, in s tem dopolnjujejo mnenje, da napake pri odobravanju višjih cen izvirajo tudi iz površnosti pri obravnavanju predlogov novih cen.

Takšne trditve občanov za služijo vso pozornost. Ukrep ZIS, ko je moral začasno poseči v pristojnost občinskih skupščin pri določanju cen živil, komunalnih storitev in drugega, potrjuje, da vse občinske skupščine niso ravnale pravilno.

Ob volitvah pred leti smo razpravljali, da občinske skupščine, v katerih je mnogo direktorjev podjetij in ustanov, ne ustrezajo. Od takrat smo precej spremenili.

V občinskih skupščinah je manj direktorjev, a več visokih uslužbencev, ki so blizu direktorjem. Strokovno sposobni ljudje lahko v občinski skupščini bolje delajo kot nerazgledani delavci. To je res — toda takšni odborniki bi morali biti bolj povezani s svojimi volivci in jim biti bolj odgovorni, kot so zdaj.

Previsoke cene mesa, kruha, moka, nekaterih storitev in drugega so odobrile zlasti tiste občinske skupščine, ki so o tem odločale s pospešeni postopki, ki so s seboj prinesli, vsaj delno potrjujejo tudi kritiko občanov, da so to storile namerno in ne iz površnosti. Hotele so izrabiti prilichnost, da bi pomagale podjetjem v škodo ljudi. Zakaj ne bi mogli v takih občinah, kjer spečejo sorazmerno malo kruha in prodajo malo mesa, počakati z odobritvijo novih cen še nekaj dni, če niso dobili dobrih kalkulacij in dokumentacije?

J. PETEK

Zabeleženo

V tem grmu iščimo zaice

V preteklih dneh se je več vodilnih iz delovnih organizacij po telefonu obrnilo na občinske politične organizacije z nujnim vprašanjem: »Povejte mi, prosim, za koliko naj torej v našem podjetju zvišamo osebne dohodke.«

Se potem smemo čuditi, da ima komaj 20 odst. delovnih organizacij v občini, recimo Novo mesto (lahko bi vzel tudi katero drugo) vsaj program, kako se bodo vključile v gospodarsko reformo, najmanj toliko je takih, ki sodo, da bo že nekako slo, druge pa menijo, da stvari še niso čisto jasne, zato je predragi karkoli ukrepati?

Ze dolgo čemo, da manjka zlasti v manjših delovnih organizacijah strokovnega kadra, vendar dejstvo, da lahko tok vodilnih kader kjerkoli v naši domovini prespi svo razpravo o pripravah in izvajanju gospodarske reforme, pa še vse obdobje delavskega samoupravljanja, je tudi za navadnega občana le preveč. Če nekdo takih sprašuje po-

litične forume, kako naj pri njih delijo osebni dohodek in za koliko naj ga zvišajo zaradi podražitev življenjskih stroškov, je to res višek zaplankanosti. Ironija vsega pa je še to, da ima tak vodilni seve najvišje osebne dohodke v kolektivu.

Odstranjevanje težav pri uresničevanju gospodarske reforme, ki ni in ne more biti samo gospodarska, marveč splošno družbena, je nujno pogojeno s kadrovsko reformo, in to korenito. Ne moremo pričakovati, da si bo zavestno prizadeval za čim hitrejšo prilagajanje vsega dogajanja začrtanim ciljem dolga, ki je v svoji splošni, da ne rečem strokovni razglednosti zaostajal za deset ali petinot let. Prav tako kot ne moremo pričakovati uspešnega dela od komercialistov neke tovarne, za katere so na občini imeli dva daljša razporeda, rekel bi seminarja, da so jim pojasnili, kaj je sploh prodajna cena kakšnega izdelka.

P. ROMANIC

TE DNI PRED BIFEJEM NA LJUBLJANSKEM KOPALISCU ILIRIJI.

Foto: O. Hočevar

Avtobus brez sprevodnika

Praktična novost na progi Zgornja Šiška — Javna skladišča

LJUBLJANA, 9. avgusta. Na ljubljanski mestni avtobusni progi Javna skladišča—Zgornja Šiška je od sobote dalje vozi avtobus brez sprevodnika. Včeraj so sicer avtobus izločili iz prometa, ker so morali odstraniti tehnično okvaro na avtomatski blagajni, ki naj bi v prihodnje zamenjala sprevodnika. Od danes dalje pa bo poskusno vozilo spet v prometu. O prvih rezultatih smo se pogovorili z direktorjem potniškega prometa podjetja Ljubljana transport Brankom Gregorinom.

— Poskus vozila brez sprevodnika je za Ljubljance novost. V čem se kažejo začetne težave pri uvajanju avtomatske blagajne?

— Razen manjših okvar na blagajni, ki jo bomo takoj odpravili, povzročajo največ težav to, da ljudje nimajo pripravljenih kvancev. Sprevednik, ki kljub pisarnemu pojasnilu pri blagajni opo-

zarja potnike na novost, ima s tem največ težav. Sicer pa lahko rečem, da Ljubljanci se kar dobro sprejemajo to novost.

— Ali potnik, ki vstopi v avtobus, ve, da je to vozilo, kjer si bo sam vzel vozovnico?

— Ta avtobus ima na srednjem in zadnjem strani veliko črko S, ki naj bi bila za četrta beseda samopostrežba. Če pa morda spregleda to opozorilo, pa prav gotovo ne more spregledati opozoril pri prednjih in zadnjih vratih. Pri prednjih namreč vstopajo le potniki z mesečnimi in brezplačnimi vozovnicami, pri zadnjih pa vsi potniki, ki si morajo vozovnico kupiti. Vsi pa izstopajo pri srednjih vratih.

— Zanimalo bi nas, zakaj prav na tej progi preizkušate to novost?

— Res bi lahko izbrali katerokoli progo. Za to avtobusno progo pa smo se odločili zato, ker nima tako izrazitih konic kot ostale, pa tu di sicer je promet razmeroma najbolj enakomeren.

— Morda bi lahko povedali, kako se je poskus obnesel?

— Vozimo še premalo časa, da bi lahko delali kakršne koli zaključke. Če pa, da Ljubljanci kar dobro sprejemajo to samopostrežno blagajno delavskega sveta naše ga podjetja je bil, da bomo poskusno vozilo brez sprevodnika mesec dni. Če bo račun pokazal, da primanjkuje ni večji od zneska, kolikor nas stane sprevodnik, bomo poskus nadaljevali. Preizkus potestnosti Ljubljancev pa upam, da nas ne bo razočaral. Računamo s tem, da bodo postali nadzorniki vsi potniki.

— Ce bo poskus pokazal, kot morda izgleda, ni edina težava nabava določene številke blagajne. Precej več težav bomo imeli z vozili, saj morajo imeti tako nameščen motor, da lahko naredimo ti tretja vrata. Avtobusi, ki imajo še sedaj troje vrat, so večinoma starejši, bolje pa

— Stvar ni tako preprosta, kot morda izgleda. Ni edina težava nabava določene številke blagajne. Precej več težav bomo imeli z vozili, saj morajo imeti tako nameščen motor, da lahko naredimo ti tretja vrata. Avtobusi, ki imajo še sedaj troje vrat, so večinoma starejši, bolje pa

Julijski izvoz »Iskre«

Podjetje je prispevalo 30 odstotkov celotnega jugoslovanskega izvoza v Turčijo

V juliju je »Iskra« izvozila za 217.000 dolarjev svojih izdelkov. Izvozna lista je obsegala pogodbe iz 18 držav, med njimi prvokrat Češkoslovaške in Indonezije.

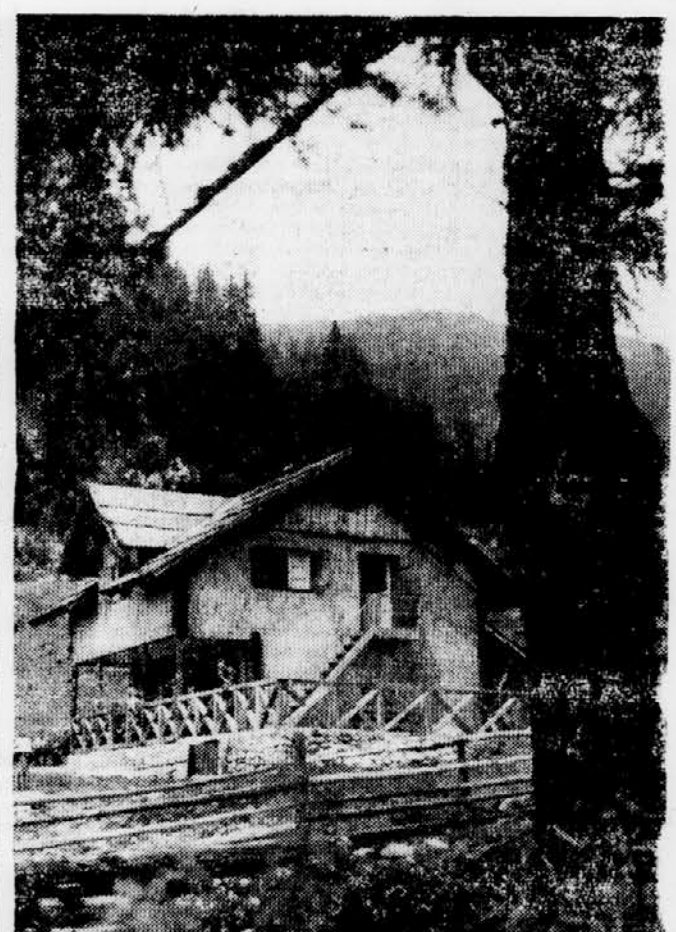
Največji kupec so bile, kot redno vsak mesec, ZDA z uvozom elektromotorjev, drugo največjo postavko pa je prispeval inženiring za Indijo, kjer »Iskra« postavlja tri celotne tovarne za proizvodnjo elektronskih sestavnih delov. Na tretje mesto se je to pot povzpela Italija z »akupom zaganjalnikov za avtomobilsko motorje in juke-boxov«.

Sosednja Avstrija in Zah. Nemčija sta zvečine deleženi z uvozom elektronskih sestavnih delov in ojačevalnih naprav. Turčija je sklenila pogodbo v glavni s tem za telefonske aparate in manjše avtomatske telefonske centrale. Po doslejšnjih

MARJAN KRALJ

VAROČITE NA DOM

POZDRAV Z RADUHE — kočna na Loki. Foto: PD Luče

Slovenska planinska transverzala Med Uršljo in Raduho

Dva dni je deževalo in planine so se ogrinile v nepretrglen plašč megla. Pot se je vlekla skozi gozdove, ki ni obetala nič dobrega. Na Smrekovcu se je ponudilo usula po strehi planinske kočice debela toča. Bliskalo se je in treskalo s tistim gromkim odmevom, ki ga slišiš samo v planinah. Naslednji dan, v nedeljo, je ves dan deževalo. Planinci na Smrekovcu so večinoma odšli v copatah. Samo mladi Boštjančičev Martin, fimo mehanik iz Kranja, je spravil svoj nahrbtnik. Njegov dnevnik s planinske transverzale je že poln žigov in podpisov.

»Gremo dalje?«

»Seveda, najmanj do Raduhe.«

Tako sva stopila v dež in meglo. S Smrekovca drži pot čez Kamen in Travniki. Na obeh straneh poti je valovito megleno morje, ničesar ni bilo videti. Med potjo lahko samo občudujemo planince in njihovo fantazijo, ki je ovokovana na redkih najstih tablah in smerokazih. Zdaj je na primer do Raduhe 4 in pol ure. Hodiš se pol ure, pa zveš, da je do Raduhe še 5 ur. Skratka z urami je tu kaj vse narobe. Markiranti so pesniki, ki te včasih izličenega razpoloženja prestavijo v čist kmečko zaročljeno epiko.

Premočena do kože sva se ustavila v meglinem somraku v koči na Loki. Oskrbnica Ana je brž zakurila v kmečki peči, na kateri — se susila še ob svetlobi petrolejke. Zunaj je spet deževalo in gromelo v noč. Zaradi »pogretnih vetrov in megle razgleda, kot pravi narodna — in zdaj med oblaki po dveh dneh spet sije sonce. Na vse strani se od-

pira razgled po Savinjskih Alpah, doline pa se prekrivajo z gozdom oblakov in megla. Zgoraj nad kočjo se v soncu snežila nič dobrega. Na Smrekovcu se je ponudilo usula po strehi planinske kočice debela toča. Bliskalo se je in treskalo s tistim gromkim odmevom, ki ga slišiš samo v planinah. Naslednji dan, v nedeljo, je ves dan deževalo. Planinci na Smrekovcu so večinoma odšli v copatah. Samo mladi Boštjančičev Martin, fimo mehanik iz Kranja, je spravil svoj nahrbtnik. Njegov dnevnik s planinske transverzale je že poln žigov in podpisov.

xxx

Doli ob Savinji so včeraj praznovali svoj »flosarski bal«. Zato v planinah ni bilo ljudi. Tisti, ki smo bili, smo plaval po dežju in lužah. Namesto poskočnih so vam nad potjo mukale v pozdrav krave na paši, vmes pa so zvonikljale z zvonic premočene bické.

»Krbneč! Ana nam je pripovedovala o lovcih in divjih peticlinih. Toliko jih je tukaj kot vrabcev, ko pride pomlad in začno prepevati svoje pesmi o ljubezni. Transverzalec bi moral od tod v dolino — pogledat stare »gavge« pri Gornjem gradu, kjer naj bi se občasno čarovalice, ali pa v Radmirje občudovat z »m venca oblačila, ki so jih darovale tamkajšnji cerkvi princeze in kraljice z evropskih dvorov. Na drugo stran drži pot v željarsko in kovaško črno, kamor je pred več tristo leti grof Ottenfeldski prinesel prvo listino o kopanju svinčene rude. Za njim so si številni kopači svinčevih jam, žerjav in komposti. To je bil čas, ko so mladoletni otroci prebirali rudo in čistili jalovino z golimi rokami. Sonce je ugašalo v njihovih mladih očeh, vanje je sedla sivina, težka kot svinec. Aubertarji iz Celovca, ki so pred več kot sto leti povprasevali po teh otrocih, so dobili črne odgovore: Od katerega leta dalje za-

posajujete otroke?

»Za delo sposobne zaposli mo od 7. ali 8. leta starosti.«

»Koliko ur traja delavnica?«

»Dolgo, trajajo po dvajset ur na dan.«

Ali je podjetju kaj znano, ga o zaščiti otrok?

»Podjetju ni znano, da b. glede tega obstajal kak z kon.«

Kako skrbite za zdravstvo no vzgojo zaposlenih?

»Podjetje skrbi za zdravstveno vzgojo tako, da nudi živa življenja delavcev. Moški in ženske živijo ločeno. Moški se glasno trikrat na dan. Kljub temu se dogaja, da se greši proti pravosti.«

Ne vem, zakaj sem se spomnil na ankete. Morda za to, ker sem pri Andrejevem domu na Slemenu videl fantka, ki je vrgel v grmovje z maslom namazan kruh. Ne mara tudi zato, ker je na Smrekovcu nekaj razposajenih »pječbov« iz doline razgrajalo in zabijalo denar v vijo. Koliko godrnjanja nad slabim življenjem in kako malo spoštovanja do kruha! Danes je pač tako — pravi mo — časi so drugačni, po trebe večje! Toda, dokler gremo, kako nam mladi ljudje mečejo kruh v grmovje, ne gre za potrebe, gre za nadutost. Tedaj se je morda do bro spomnil otrok z rudarskih galern, ki kruha niso poznali. Prav zaradi tega sem se spomnil rudarske Črne in Jerzava, lačnih otrok, ki so umirali, preden so sploh živel.

xxx

Sonce je nad Raduho. Se uro hoda je na vrh.

»Martin, greva?«

»Rajtam, da bo čas.«

Pa odložimo pero, nahrbtnik čaka pri kmečki peči

DRAGO VRESNIK

ŽELEZNIŠKO TRANSPORTNO PODJETJE LJUBLJANA

RAZPISUJE ZA LETO 1965/66 NASLEDNJE

ŠTIPENDIJE na srednjih in visokih šolah:

- 20 ŠTIPENDIJ V GIMNAZIJAH ALI ESS za poklic vlakovnega odpravnika
- 6 ŠTIPENDIJ V GIMNAZIJAH ALI ESS za poklic trasportnega komercialista
- 3 ŠTIPENDIJE NA TSŠ — elektro oddelek
- 3 ŠTIPENDIJE NA TSŠ — strojni oddelek
- 1 ŠTIPENDIJO NA TSŠ — šibki tok
- 2 ŠTIPENDIJI NA TSŠ oddelek za nizke gradnje
- 3 ŠTIPENDIJE na elektro fakulteti
- 2 ŠTIPENDIJI na strojni fakulteti
- 1 ŠTIPENDIJO na elektro fakulteti — šibki tok

RAZEN ŠTIPENDIJ SPREJMEMO V SLUŽBO

15 KANDIDATOV za vlakovne odpravniki.

NA ŽELEZNISKIH POSTAJAH Z DOKONČANO GIMNAZIJO ALI ESS PROSNJE ZA ŠTIPENDIJE IN SPREJEM V SLUŽBO POŠLJITE KADROVSKO SOCIALNEMU SEKTORJU UPRAVE ŽTP — LJUBLJANA, UL. MOŠE PIJADE 39.

RAZPIS VELJA DO PREKLICA.

7013

Tudi na dopustu

Ljubljana

DELO

